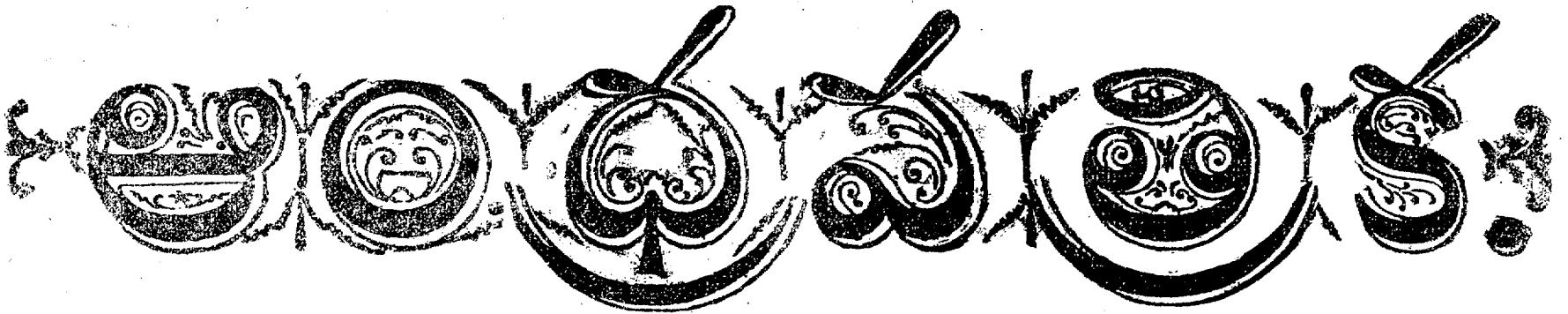

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి వ త్రి క 1-కి 0-1-6
Telephone No. 544.

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

31/03/24

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 7-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, ఆశ్విజమాస శుద్ధ నవమి ౯.

No. 158
సంచిక ౧౫౮

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి చూచి కొనిన జానముగలుగడు.

ఆమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధాపుబొట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును బాపుల దాపుమాఘను.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

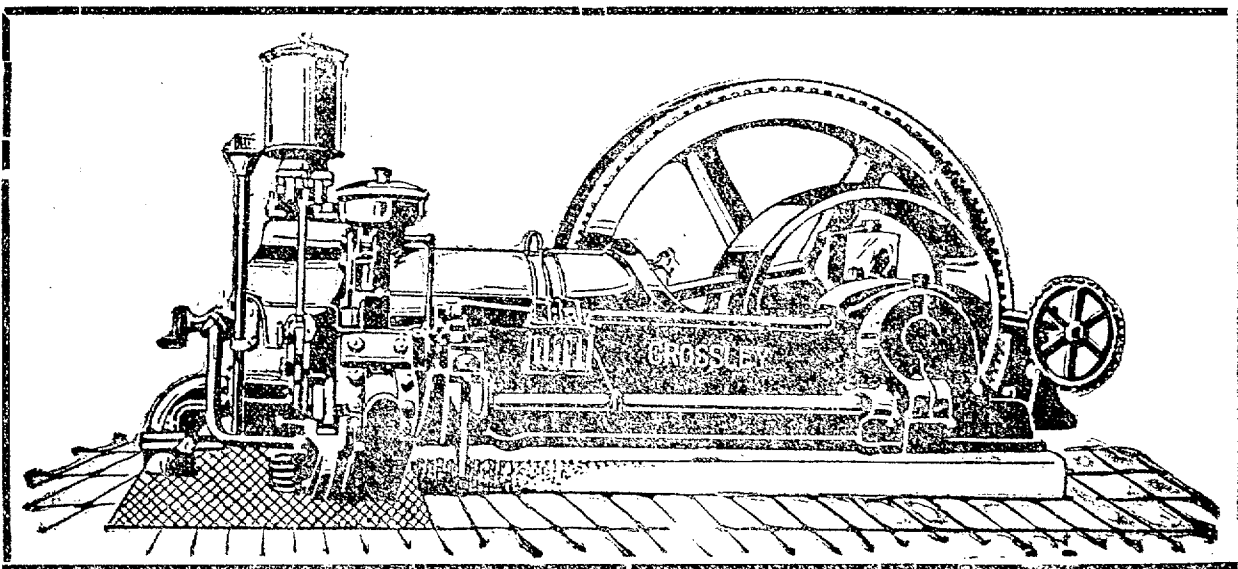
ఓరుండును దుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

దక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
ఆమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

క్రాస్ సి గా ను ఆండ్ ఆ యి ల్ ఎం జి ను లు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి ప్రేక్షనైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిలి ప్రేక్ష
మైనరకము, ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజనులు త
యారు చేయుట
యందు కృత సంప
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
లింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
నపకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగువాటితో
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన గ్రూడాయిల్ నూనెను ఎంజనుకు ఉపయోగించవచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది

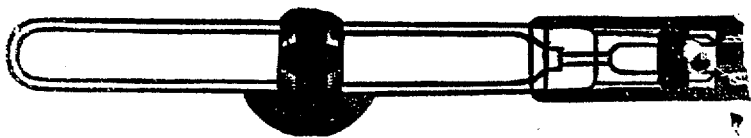
ఎంజినిర్లు, రైలుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయ వారు, యితరులు మాకు వ్రాయకొరదము.

క్రాస్ సి బ్రదర్స్ (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫన్ ఫంక్షన్ వేనా

ఈ "ఆ గేట్" సెల్ ఫోన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పవచ్చు ఈ "ఆ గేట్" కలము, ఆ మెరికా ఆఫీసు, మొదలగు ఖండములలో వివిధంగా వ్యాపించియున్నది. ఇక్కడప్పుడు మన హిందూజాతీయమునందు కూడ మిక్కుటముగా జవాబర చేయబడుచున్నది.

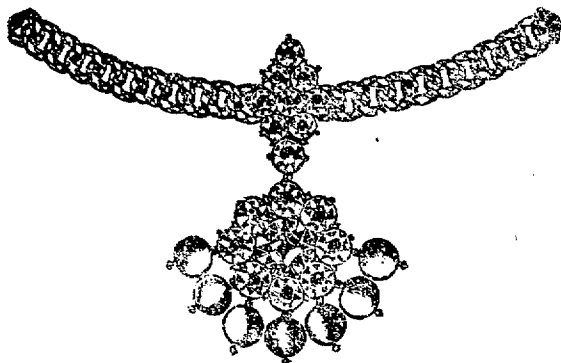
సాధారణముయిన "ఆ గేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాత్ర నువ్వయోగించుట ఉద్భవమున నూతన శాస్త్రము. దీనివలన సీరాలో మంచుపారుదల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా జాయును. (2957)

విక్రయించు దిబ్బా,

మదరాసు.

నవ్వుకమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

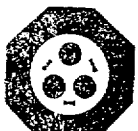
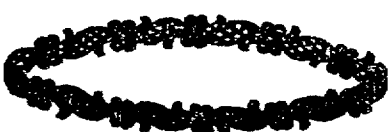
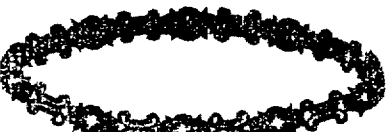
హెడ్ క్వార్టర్స్, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మానవత్వము అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొల్లులు, కానుకలు అడ్డగింపుల మొదలగు బంగారు నగలున్న నవరత్నములు వేసిన అనేక మాదిరలు అడ్డగింపులు, జడవిల్లులు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగువిన్ని చెండి రైలు కూజాలు, టవ్లుగ్లు, నేలాగిన్నెలు, కాపి పెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులున్న అనేకరకములు కానుకలును, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడున్నప్పుడుగా యుండును. కాను బంగారమునకున్న చాదినేండ్లకిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నవ్వులి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తిబట్టి:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

కనకపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

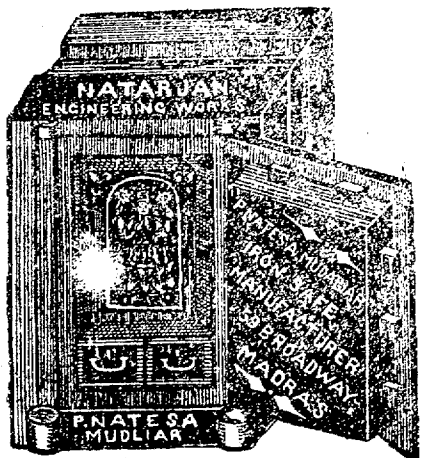
బలహీనము, వకముల బలహీనము

రక్త హామి
Deschiens' syrup

28:1

విరలు ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణపడియ, 30,000 వైద్యులచేత ప్రశంసించుచున్నది. చిక్కిన, పాత అన మామూలు, గమనించుము. ఎక్కడను చిక్కిన.

దృఢమైనది నవ్వుకమైనది

యిప్పుటిపాక్షాత్తరకారము కానుకగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంబాయి, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

వి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాప్తిబట్టి, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయర్ ఎంజీనులు, మోటారులు, మెషిన్లుభాగములు, మొదలగువివిధవిధ చేయుటయందు సమర్థులవారు. రైనుమిల్లులు కావలసి సీలండ్ల, సాపింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయన్ శిల్పి, పెద్దనాయక్ శిల్పి, మద్రాసు. మెషిన్లుకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్జును యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

వెలింగుటన్ సినిమా

మాంతు రోడ్డు

4.10.24 తేది శనివారమునుండి 10.10.24 శుక్రవారమువరకు శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 గం|| కూడగలదు.

యూనివర్సల్స్ మైటియస్ట్రీ సీరియల్

ది స్ట్రీట్ ప్రైయట్

రెండవవారము

ప్రపంచమునందు సుప్రసిద్ధులైన నట్టి విల్లి యండన్ కన్, ఎడిట్ జాన్ సన్ తో సహా

గాంధీ దైవజుడు

జాతకముయొక్క నకలుగాని జననకాల వివరముగాని తెలిపిన 1 సం॥కు, మాసవారిగ ఫలములు, కాస్త్రీయముగ వ్రాసి పంపుదుము. రు 2-0-0 అవును. (వి. పి. 2-4-0) జాతకము ననుసరించిన ప్రశ్న 1 కి రు 1-0-0. "జయవంశీరణి" రాయలి 1 కి రు 2-0-0 యితరవివరములకును వ్రాయుదు. విలాసము. ఆంజనేయ స్వామిజ్యోతి సాలయము. తిరు తని. ఎం. ఎస్. ఎం.

అగ్నిపుల్ల పరి శ మము

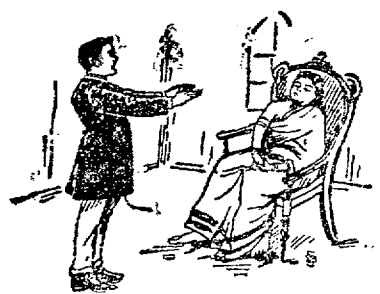
ప్రపంచములో నుండినాడు కన్నటికంటెను మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన అగ్నిపుల్లను తయారుచేయు మెషిన్లను (డోలర్స్ జర్మనీ) మేము సరఫరాచేయుచున్నాము. కావలసినవారు ఈదిగువ తెలుపబడిన ఇండియా ముఖ్యప్రతినిధికి వ్రాయవలెను.

Mr. A. P. GHOSE

Consulting Match Expert

42, Beniapukur Road, Entally Calcutta.

మెన్టరిజము నేర్చుకొనుదు

మెన్టరిజము, హిప్పటిజము, తాట్ రీడింగు, కాన్ సెన్ శ్రేష్ఠ, ఆత్మశక్తి, దూరదృష్టి, దూరప్రేమము, మెన్టరిజసహాయమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మగ హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువు లేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

మె ప్రతి 1-కి రు. 1-0-0 పాస్తేజి 0-4-0

ప్రా ఫెకర్, నేఖర్, మెన్టరిస్టు ఏలూరు.

వేవచెట్టుయొక్క పంచి

గుణములు గలిగిన టాయిలెట్

అండు ఔషధసంబంధమైన

వస్తువులు

మార్కెట్టు:—కార్మాటిక్ ఇతర ఔషధసంబంధమైన శుభ్రు బిల్డింగ్ టెను శ్రేష్ఠమైంది. చక్కగాను తయారుచేయబడింది. మిక్కిలి ముప్పుకలదుగా వాడుచున్నది. శిల్పిగలవలె 1 కి ధర్మ రు. 0.12.0.

మార్కెట్టు:—కార్మాటిక్ ఇతర ఔషధసంబంధమైన శుభ్రు బిల్డింగ్ టెను శ్రేష్ఠమైంది. చక్కగాను తయారుచేయబడింది. మిక్కిలి ముప్పుకలదుగా వాడుచున్నది. శిల్పిగలవలె 1 కి ధర్మ రు. 0.12.0.

మార్కెట్టు:—కార్మాటిక్ ఇతర ఔషధసంబంధమైన శుభ్రు బిల్డింగ్ టెను శ్రేష్ఠమైంది. చక్కగాను తయారుచేయబడింది. మిక్కిలి ముప్పుకలదుగా వాడుచున్నది. శిల్పిగలవలె 1 కి ధర్మ రు. 0.12.0.

మార్కెట్టు:—కార్మాటిక్ ఇతర ఔషధసంబంధమైన శుభ్రు బిల్డింగ్ టెను శ్రేష్ఠమైంది. చక్కగాను తయారుచేయబడింది. మిక్కిలి ముప్పుకలదుగా వాడుచున్నది. శిల్పిగలవలె 1 కి ధర్మ రు. 0.12.0.

మార్కెట్టు:—కార్మాటిక్ ఇతర ఔషధసంబంధమైన శుభ్రు బిల్డింగ్ టెను శ్రేష్ఠమైంది. చక్కగాను తయారుచేయబడింది. మిక్కిలి ముప్పుకలదుగా వాడుచున్నది. శిల్పిగలవలె 1 కి ధర్మ రు. 0.12.0.

మార్కెట్టు:—కార్మాటిక్ ఇతర ఔషధసంబంధమైన శుభ్రు బిల్డింగ్ టెను శ్రేష్ఠమైంది. చక్కగాను తయారుచేయబడింది. మిక్కిలి ముప్పుకలదుగా వాడుచున్నది. శిల్పిగలవలె 1 కి ధర్మ రు. 0.12.0.

ఆయుర్వేద సమాజం పెరి దేప్పి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

ఒక్క ప్రాంతములన్నిటిని

ఒక్కటిగా చేర్చుట

ఈ ప్రశ్నను విచారించుటకు బల్లారి కలెక్టరు పి. సి. డబ్ల్యు. సి. యస్. గారును, ఒరిస్సా సామంతు రాజ్యముల పాలిటికల్ ఏజెంటు సి. యల్. ఫిల్లిప్పస్. సి. యస్. గారును నియమించబడిరి.

సిద్ధా. అక్టోబరు 3:—ఒక్కటిగా చేర్చుటకు రాష్ట్రములన్నిటిని ఒక్కటిగా చేర్చుటకు ప్రశ్ననుంచి విచారించుటకు యిద్దరు ఉద్యోగములు నియమించబడినట్లు యిండియా గెజెటులో ఒక తీర్మానము ద్వారా యిండియా ద్వారా తనముచు ప్రకటించుచున్నారు.

ప్రస్తుతముగ వీరూపాక్ష రాష్ట్రములతో ఒక్కటిగా చేర్చుటకు మదరాసు ప్రభుత్వము ప్రశ్ననుంచి పరిపాలనకును రాష్ట్రములన్నిటిని ఒక్కటిగా చేర్చుట కొక స్క్రీము సేవకును పథకం సిఫారసు చేయుటకు అధికారులు అనుభవము కలిగిన యొక సమీక్షనందు మేము చేయవలసినది ఫిబ్రవరి 21 తేదీన ప్రతియింటియు కాన్సిలరులో సమీక్షించుటకు కొక తీర్మానము సుపాదించిరి. ప్రభుత్వమువారి తరపున అప్పుడు చేయబడిన వాగ్దానము ప్రకారము యీ విషయము కావలసినంత సమాచారము ప్రాప్తమయ్యెను. ఒక్కటిగా చేర్చుటకును మదరాసు రాజధానిలో గలయు విశాఖపట్టణము జిల్లాలోనున్నవి. ఈ ప్రదేశములలోనున్న ఒక్కటిగా చేర్చుటకు కొంతమందిని గవర్నరు జేగరు సంతృప్తి చెందియుండలేదు. ఇట్లుచున్న ఒక్కటిగా చేర్చుటకు ఒరిస్సాలోనున్న ఒక్కటిగా చేర్చుటకు కిష్టము లేకపోవచ్చును. అట్టి నిజమైన కొంతమంది లేనివత్తును ప్రస్తుతము ప్రశ్న విచారించబడదనుట స్పష్టము.

కావున విచారించుటకు సభాయుక్తుడగు గవర్నరు జేగరు యిద్దరు ఉద్యోగములు నియమించుటకు నిశ్చయించినాడు. చెన్నై రాజధానిలోనున్న ఒక్కటిగా చేర్చుటకు ఒరిస్సావారి తో కలియు కు నిజమైన కొంతమంది లేకపోవచ్చును. వివరముగా విచారించుటకు చెన్నై ప్రభుత్వమువారు వీరిలో కొకరిని నియమించుటకు నిశ్చయించుచున్నారు. గవర్నరు జేగరు గారు ప్రస్తుతము ఒక్కటిగా చేర్చుటకు ప్రశ్ననుంచి పరిపాలనకును రాష్ట్రములన్నిటిని ఒక్కటిగా చేర్చుటకు సి. యల్. ఫిల్లిప్పస్. సి. యస్. గారు ఈ పనికి నియమించిరి. చెన్నై ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతము బల్లారి కలెక్టరుగానున్న ఎ. సి. ఎఫ్. గారిని నియమించి వీరూపాక్షలోని విచారణలు జేసి యిండియా ద్వారా తనముచు ప్రకటించుటకు విచారణ వెంటనే ప్రారంభింపబడును. (ఆ.ప్రె)

విశాఖపట్నం

(ఒక విశేషం)

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని కలనోపవాస సందర్భమున 24-9-24 వ తారీఖున యువకులను పట్టణకాంగ్రెసు సంఘమున న, మహాత్ముని ఉపవాస సందర్భము కొరకు ఆయనకు చిరామురావోగములు కలుగుటకును హిందూజాత స్వగౌరవార్థమి యేవల కళింకకము చేయబడెను. అనాటి సాయం కాలమున సమద్రోహమున బ్రహ్మచారి గానాల రామమూర్తి ఆచార్యులుగారి యధ్యక్షత్వక్రింద బహిరంగసభ జరుపబడినది. ఆ సభలో మ. రా. రా. శ్రీ చింతపాటి వరసారాజుగారు ప్రేముత. క. బు సుందరరావు పంతులుగారు, శ్రీముత కొల్లూరు సూర్యవారాయులు గుప్తగారు ప్రేముత దిగుమర్తి వేంకటరామస్వామి పంతులుగారు, శ్రీముత మాకేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారు, శ్రీముత వి. జి. గుప్తగారు మహాత్ముని కలనోపవాసదీక్షకు గూర్చియు ఆయన జన్మదినమును గూర్చియు సుపన్దసిందిరి.

వీముట్ల ఆధ్యక్షులు పై వచనంపబడిన విషయముల గూర్చి యావస్యనిందిరి. కాంగ్రెసు సంఘమును ఆధ్యక్షులకును ఉపాధ్యక్షులకును సభవారికిని నందనము లభింపబడగా సభ ముగిసెను.

కరాచీలో లాయీమూర్తును కంపెనీలోని మానీనిని న్నమధ్యాహ్నమునై లువాగనువచ్చి కొట్టెబట్టికెండు కాళ్లును విరిగి తునాతునకై పోయెను.

రెండవ వాయిదా నూలుపంపినవారి నామములు-సభ్యత్వములు

సభ్యత్వముల పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్టరు నెంబరు	నూలుపంపినవారు	నూలు నెంబరు
1. వేరిచర్ల వెంకటరసయ్యగారు	ప.గోదావరి	151	2000	14
2. మప్పా వెంకటగోపాలశాస్త్రి	గుంటూరు	145	2000	17
3. ఉన్నవ వెంకటప్పయ్య	గోదావరి	147	2000	18
4. వేమూరి నారాయణమూర్తి	తూ.కృష్ణ	51	2003	15
5. దువ్వూరి జగన్నాథశర్మ	గోదావరి	150	2020	13
6. కొల్లి మాధవరావు	తూ.కృష్ణ	144	4000	22
7. గాంధీబాతీయవిద్యాలయం	విశాఖపట్నం	148	2000	22
8. దేవరాజు సత్యభాయమ్మ	గుంటూరు	148	2000	22
9. మామిదాల వెంకటరత్నం	"	149	2200	16
10. కొట్ల సూర్యనారాయణమూర్తి	గోదావరి	146	2133	12
11. ఓగిరాల వెంకటరామదీక్షితులు	గుంటూరు	42	2000	16
12. నల్లపాటి నాగభూషణం	"	154	1000	17
13. కొండేటి వెంకట్రామయ్య	ప.కృష్ణ	156	2000	24
14. వేచర్ల బంగారయ్య	ప.గోదావరి	152	2000	20
15. వేరిచర్ల భాస్కరరాజు	"	153	2000	15
16. దూబసం వెంకటకృష్ణయ్య	నెల్లూరు	155	3360	16
17. సి. గోవిందస్వామి	చిత్తూరు	162	2520	25
18. యస్. దేవరాజులనాయుడు	"	157	2520	14
19. టి. యమ్ శ్రీనివాసాచార్య	"	159	2520	17
20. కె. రామయ్య సెట్టి	"	165	2520	13
21. కేసరి ఆదినారాయణ	"	161	1866	15
22. శ్రీమతి చిత్తమల వెంకటసుబ్బయ్య	"	164	1440	23
23. వైది మనుస్వామి సెట్టి	"	160	480	18
24. గంగి సెట్టి కృష్ణ శ్యామల	"	163	474	15
25. పురం శ్రీనివాసులు సెట్టి	"	158	405	10
26. అల్లూరి వెంకటరమణయ్య	తూ.కృష్ణ	166	2050	19
27. కె. సత్యనారాయణమూర్తి	గోదావరి	167	2000	10
28. టి. పి. అగ్నివా	తూ.కృష్ణ	6	2000	17
29. తాడేపల్లి శ్రీరాములు	"	129	2670	19
30. మరిగంటి భట్టరు వెంకటరమణయ్య	విశాఖపట్నం	168	1000	17
31. పెన్నెచ్చ ఆప్పలరాజు	ప.గోదావరి	169	2000	15
32. నక్కా సత్యనారాయణ	"	170	2000	13
33. పున్నాడ మాధవరావు	గుంటూరు	171	2010	38
34. చల్లపల్లి నాగేశ్వరరావు	ప.కృష్ణ	172	X	X
35. గరిమెళ్ళ కృష్ణమూర్తి	గంజాం	173	2030	17
36. మన్నా వసంతరావు	గోదావరి	174	4000	20
37. నంమా నానిహమ్మూర్తి	"	175	2030	17
38. సాగి కృష్ణంరాజు	"	176	4000	7
39. తెల్లంపాటి కృష్ణమూర్తి	"	177	2000	7
40. యె. రామరాజు	"	178	4100	10
41. కరలెలపు సత్యనారాయణమూర్తి	"	179	2000	24
42. నందివాడ సత్యనారి	తూ.కృష్ణ	180	2000	28
43. " వెంకటాచలశర్మ	"	181	600	12
44. దావిపల్లి దుర్గాంబదేవి	"	182	600	13
45. మల్లాది రాఘవయ్య	గుంటూరు	183	2000	16
46. కొల్లూరి లక్ష్మీనర్సింహరావు	"	184	2125	22
47. దేవరాజు వెంకటనర్సింహరావు	"	185	5066	12
48. వి. వియ్యన్నగారు	ప.గోదావరి	186	2000	12
49. వేలూరి రామమూర్తి	ప.కృష్ణ	29	2000	20
50. కాళిభొట్ల అప్పయ్యశాస్త్రి	గోదావరి	73	1200	17
51. ఆండవోలు గోపాలకృష్ణమూర్తి	ప.కృష్ణ	83	2048	14
52. కటికనేని వెంకటహనుమంతరావు	గుంటూరు	188	5200	23
53. పాతూరి వెంకటేశ్వర్లు	"	48	3380	16
54. తడవల్లి రామమోహనరావు	"	189	2520	15
55. వేలూరి పార్థసారథి	ప.కృష్ణ	30	2000	15
56. పాతూరి అంజయ్య	గుంటూరు	190	1680	13
57. పాతూరి సుబ్బారావుగారు	"	191	2000	21
58. మంతెన నర్సయ్య	"	120	2226	13
59. " వెంకటరామరాజు	"	192	2014	15
60. " కృష్ణంరాజు	"	193	2203	17
61. " సీతాయమ్మ	"	194	3484	20
62. వెనుమాత్య నర్సరాజు	"	195	2120	10
63. పాతూరి రామమూర్తి	"	196	2520	12
64. వోగేటి బ్రహ్మసంజం	"	197	2660	25
65. జీబు రామచంద్రరావు	ప.గోదావరి	198	2000	32
66. గొల్లపూడి సీతారామయ్య	గుంటూరు	199	2000	14
67. దండు సీతాయమ్మ	"	124	1484	15
68. వేలూరి అన్నపూర్ణమ్మ	ప.కృష్ణ	31	2000	23
69. వైడిపాటి రామయ్య	ప.గోదావరి	200	2128	20
70. వైడిపాటి సత్యవ్రహ్మనాంబ	"	201	1330	15
71. వైడిపాటి రామకృష్ణశాస్త్రి	"	202	2128	16
72. కేశవరపు లక్ష్మీనర్సయ్య, దామాప్రగడ మాణిక్యయ్య, కాళిభొట్ల చిట్టెయ్య	గోదావరి	203	2000	13
73. రావు అప్పయ్యరావు	"	204	2000	10
74. పొద్దులూరి వెంకటసుబ్బయ్య	గుంటూరు	205	1680	30

75. బ్రాహ్మణాధీశుల జాతీయపాఠశాల	"	206	10080	18
76. రాయప్రోలు సీతారామంజనేయశాస్త్రి వయస్సు కిశోరి	శ్రీ. కృష్ణ	207	420	5
77. మేలూరి నాగేశ్వరశర్మ	ప. కృష్ణ	28	21	17
78. శివ్వె వెంకటకృష్ణయ్య	గుంటూరు	15	2000	15
79. చామ కోటమ్మ	ప. కృష్ణ	208	2.00	16
80. అయ్యలదేవర దుర్గాంబ	"	209	2100	16
81. శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి జాతీయపాఠశాల	గుంటూరు	210	8847	10
82. మాచిరాజు ఆనందరావు	"	211	2000	20
83. లక్ష్మీరాజు ఆనందరావు	"	212	2000	15
84. వోగటి శివరామశాస్త్రి	"	218	2240	25
85. వేములపల్లి శ్రీరాములు	"	214	2188	16
86. యల్లాప్రగడ వెంకటసత్యనారాయణ	"	215	2000	26
87. సంగమారి వెంకటకృష్ణయ్యచౌదరి	"	216	1000	11
88. వెలగోలు సీతారామయ్యచౌదరి	"	217	1000	10
89. చెరుకూరు అంతర్వేదిశర్మ	"	218	1608	12
90. కోటపాటి శోభేశ్వరశర్మ	"	219	777	14
91. వేమూరి ప్రకాశం	"	220	231	6
92. ప్రభుల కామేశ్వరమ్మగారు	"	88	1825	17
93. చిలుకూరి త్రిపురసుందరమ్మ	"	87	11,108	14
94. " చల్లమ్మ	"	221	11,232	15
95. " సుబ్బమ్మ	"	222	11,848	17
96. మాధవపెద్ది అన్నపూర్ణమ్మ	"	223	6689	14
97. అక్కిరాజు కామేశ్వరమ్మ	"	224	11,429	16
98. తదాంతం రామమ్మ	"	225	4695	13
99. ప్రభుల లక్ష్మమ్మ	"	226	8102	18
100. ప్రభుల సుందరలక్ష్మమ్మ	"	227	1831	11
101. నడుమపాటి శ్రీకృష్ణ	"	228	994	12
102. గరిగిపాటి సుందరమ్మ	గోదావరి	229	2000	11
103. జయంతి చినసుబ్బయ్య	"	230	2222	21
104. కె. అశ్వత్థాచార్యులు	అనంతపురం	231	2000	45
105. గూడూరి సుబ్బారాయడు	"	232	2000	82
106. మల్లెం బుచ్చిరాజు	నెల్లూరు	233	666	16
107. పూచూరు చెంగయ్య	"	234	1834	12
108. పాటిల సత్యనారాయణరావు	"	235	2010	27
109. జానపాటి సత్యనారాయణ	ప. కృష్ణ	18	2660	11
110. పొట్టిపాపగిరి శేషయ్య	నెల్లూరు	236	2100	17
111. కటికనేని రంగయ్యమ్మ	"	237	2000	13
112. గజబలి చిట్టివెంగళరావు (విద్యార్థి)	ప. గోదావరి	238	2188	12
113. బసవరాజు వెంకటసుబ్బయ్య	"	239	4000	10
114. బి. యస్. రంగశాయి	"	59	3000	18
115. శ్రీమతి దేవయ్య పెర్రెమ్మ	"	240	2188	11
116. నోసలగంటి నర్సయ్యమ్మ	"	241	8200	17
117. గరిగిపాటి మల్లమదాని	"	242	2020	21
118. యల్. నరసింహాచారి	"	76	2120	14
119. అడ్డల వెంకటకృష్ణ సోమయాజులు	"	243	2020	12
120. కళకర్ర పిచ్చమ్మ	"	244	2000	11
121. తుమ్మల వెంకటేశ్వరరావు	"	245	2000	12
122. కొత్తపల్లి వెంకటరామలక్ష్మీనారాయణశర్మ	"	246	750	9
123. కాళ్ళూరి కృష్ణమూర్తి	విశాఖపట్నం	247	2000	17
124. మంతెన శీతాయమ్మ	గుంటూరు	194	2,000	12
125. శేరిలింగంపల్లి	"	248	2000	16
126. యెర్రగడ్డ సుబ్బన్న	"	249	2086	20
127. కారంపేటి కుమారస్వామి	"	250	2000	12
128. కారంపేటి వల్లయ్య	"	251	2000	17
129. యెర్రగడ్డ లింగయ్య	"	252	2000	17
130. మారి సత్యవతిమ్మ	"	253	840	19
131. పన్నాల బ్రహ్మేశ్వరమ్మ	"	254	840	16
132. ఇటికాల అన్నపూర్ణమ్మ	"	255	840	16
133. త్రిపురమ్మ శ్రీరాములు	"	256	2000	9
134. కొల్లూరు నాగవసయ్య	"	257	2000	9
135. పల్లెటి సత్యనారాయణ	గోదావరి	276	2048	15
136. కొత్త వెంకటస్వామి	"	284	2000	21
137. నాగిరెడ్డి అయ్యన్నగారు	"	292	2000	36
138. వెలగా మహాలక్ష్మమ్మ	"	290	500	14
139. కొత్త వెంకటస్వామి	"	288	1800	22
140. చిరభూరి అగపాట	"	296	584	14
141. యనమండ్ర భీమశంకరం	"	298	1860	17
142. మడిచెర్ల సత్యనారాయణమూర్తి	"	298	1000	10
143. కొత్త వెంకమ్మ	"	294	500	10
144. " సత్యనారాయణమూర్తి	"	285	1200	10
145. వెన్నా అలిమేలుమంగమ్మ	"	289	700	17
146. కొత్త బ్రహ్మదేవుడుగారు	"	105	1020	27
147. బ్రహ్మకొమ్మల రామలక్ష్మీసుందరమ్మ	"	288	266	8
148. బ్రహ్మకొమ్మల కామేశ్వరమ్మ	"	286	8066	12
149. రాజుపాలెం గాంధీవిజయ జాతీయపాఠశాల విద్యార్థులు	"	295	4000	9
150. వెలమ చంద్రమ్మ	"	270	2024	8
151. ఏపేర రామచంద్రరావు	"	277	1000	32
152. కె. శోభేశ్వరరావు	"	281	575	24
153. పద్మల అరవాలరాజు	"	268	1066	20
154. మిరియాల మంగరాజు	"	269	500	17

దక్షిణయిండియా వరదసహాయసంఘము

కె. మాధవన్ నాయరుగారి రిపోర్టునుండి

ప్రజల వరదసహాయ నిధి సంఘకార్యదర్శి యిట్లు వాయువు వ్యాధు:— ఈదిగువ కాలికట్టు ఉపసంఘములోని మాధవన్ నాయరుగారి నివేదికనుండి ప్రకటింపబడినవి.

మలబారు

మలబారులో సహాయపని మరియొకవిధముగా మారి నది. చాలవోట్లబాధలకు తీవ్రముగనే యున్నది. మెట్టపంటల కోతలు ప్రారంభమగుటవలన కొద్దివోట్లలో కొంతవరకు బాధతగ్గినది. కాని చాలవోట్ల బియ్యమే దొరుకుటలేదు. పొన్నానీ తాలూకాలోని చాల దుర్భరముగా మన్నది. అచ్చటి పరిస్థితులను తెలిసికొని రిపోర్టుచేయవలసినదని మా సంఘము వారు సుప్రసిద్ధకాంగ్రెసు ప్రచారకులగు కాలపక్ నాయరుగారిని పంపిరి. అతడు ఉత్తరపొన్నానీలో 25 బియ్యపు బస్తాలతో పని ప్రారంభించినాడు. ఇప్పుడు వర్షకాలము దాటిపోయినది. గావున చేయవలసి యున్నపని యేమనగా యిండ్లను తిరిగి కట్టుకొనుటకు నీడ వారలకు ధన సహాయము చేయవలెను. వ్యవసాయదారులకు విత్తనములు పశువులు కావలసియున్నవి. రెండవపంట సమయమున యిప్పుడు జేయుసహాయ మంతయును మిగుల ప్రయోజనకారియగును. సహాయనిధికి వచ్చినసొమ్మును ప్రభుత్వమువారు అన్నిచోట్లను పంచిపెట్టుచున్నారు. కాని రు 20, 000 మొత్తమును పంచిపెట్టితే తలయొక్కరికి రు 5/- కంటెయ్యకువరా లేదు. ఇందువలన యేమాత్రమును ప్రయోజనము లేదు. ఇట్లుగాక సహాయము పొందవలసి యున్న మనుష్యులను బట్టి సహాయసంఘములన్నియు ఆయాప్రదేశములను పంచుకొని నయెడల బాధితులకు కొంతఅనామకమైన సహాయము జరగవచ్చును. 1705 రూపాయలను 526 బస్తాలను యెట్లుకర్చుపెట్టెనో వివరములుగా తెలియజేసి నాయరుగారిట్లు చెప్పుచున్నాడు. వేరువేరుసహాయ ప్రదేశములలో మొత్తముగ 400 కు టుంబుల చొప్పున మేము పంపించుచున్నాము. సహాయపుపని ఆగస్టు 11 తేదీన ప్రారంభింపబడినది. కాని అనక్కోయం ఇనత్తు కర్రా పోరనూరు మన్నార్ పూటలలో మేము కొద్దిదినములు మాత్రమే సహాయముజేసి యున్నాము. మెట్టపంటల కోతలు ప్రారంభము కాగానే మేలటూరులో సహాయము ఆపి వేయబడినది.

ఈదిగువస్థానము లింకను పనిచేయుచునే యున్నది:— విలయూరు, పిలమంతోలు, కురులెంపాలెం తిరువగప్పర పట్టణంబీ మాటిలంగాడీ పొన్నానీ తాలూకాలో నికుండిడి. ఈవరకు చేయబడినసహాయమంతయు కుద్దాధను తొలగించుటకేచేయబడినది. ఇంక చాలభాగమునకు సహాయము చేయవలసియున్నది. గృహనిర్మాణమునకు విత్తనములు పశువులు మొదలగువానిని కొనుటకును ధనసహాయము చేయవలసియున్నది. 25 రూపాయల నిచ్చుట యిండ్లుపోగొట్టుకొనిన చిన్నకుటుంబముల వారికి గొప్ప సహాయము కావచ్చును. సుమారు 50,000 యిండ్లను 50,000 యెకరముల పంటభూములను పూర్తిగా నాశనమైనవి. ప్రజల వరదసహాయ సంఘమువారు ఒక్క వేయికుటుంబములకు సాయముచేయగలిగినయెడల అది మలబారుకు స్వల్పసహాయముకాదు. ఇంక రు 2508.80 ముగురించి లెక్కలు తెలియవలసియున్నది.

సి. యూ. లి

సి. యస్. యస్. ముదలియారుగారి కేర రు 1500 పి. యాలికి పంపబడినది. ఆ యన వెదురు మొదలగు వాటిని అందరికీని పంచిపెట్టుచున్నాడు. కాని వివరములు తెలియలేదు. మరంగం ఏలతూరునుండి సహాయముకావలెనని వార్తలురాగా పెద్దెంబరు 1 తేదీనయస్. క్రీనివాస అయ్యంగారు అచ్చటికి పంపబడిరి. అచ్చట వేయి రూపాయలు బాధితులకు పంచిపెట్టబడినది. సుమారు 250వందకి సహాయము చేయబడినది. వీరిలో బ్రాహ్మణులు 7 గురు 60 మంది బ్రాహ్మణేతరులు మిగిలినవారు పంచములు. నివేదికలో ఆయన యిట్లు చెప్పుచున్నాడు. "కోలూరునుగండి మైలుకు పైగానన్నది. ఈరెండు గ్రామములకు విశేషనష్టము కలిగినది. మట్టియిండ్లన్నియు ఆనవాళ్లు లేకుండా కొట్టుకొని పోయినవి" అచ్చటయింకను సహాయము కావలసి నయ్యుటచే పంచవస్త్రీలకొరకు నూరుచీరలు పంపబడినవి. ఇంకను సహాయము చేయుటకుగాను కమిటీవారు రు 450 తిరిగి కాంక్షను చేసిరి. దబ్బును బట్టలును యెట్లుపంచిపెట్టబడినవో పూర్తియైన వివరములు చేరినవి. తక్కినచోట్లనుండియు, నివేదికములు వచ్చును. (ఆ. మె.)

బీజేబండ్

బీజేబండ్:—నీరేపోయిన పిర్మమును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి కెందినది. స్వప్నమందు గాని మూత్రముతోగాని పిర్మమును పరిమళముచేయుట తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నల్లనితలమును తొలగించి యువనమును, ఎంత బలహీనుని కయినచూ రెండుగంటలలో నరములకు బలమునిచ్చి సంసార కుళమును అనుభవించునట్లుజేసి సంతానంతులకు జేయును. వృత్తములు రహస్యముగా నుంచబడును.

20 మా. సీ. 1 కి రు 2-0-0 వి. పి. చార్జి వేరు

ఆర్య వైద్యశ్రమం,

38 బైరగిమఠంపేటి, మద్రాసు.

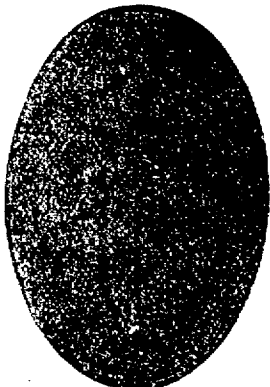
ముప్పనరామరాజు పండు వీరరాజు.

పెద్దాపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన
స్వదేశము

1918 సంవత్సరం నుంచి మేము నునదేశము నపండించుచున్న పట్టుకో మాఫ్యాక్టరీలోనే వడుకుట, నేయట, రంగులు వేయట మున్నగు పనులను వివిధరకముల

TRADE MARK.

REGISTERED

విస్త్రములపనులరంగులతో చిత్రించితిమైన జీసాదా అంచులు కమ్మలతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తినితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన 88వ అఖిలభారత కాంగ్రెసు సమన్వయ సభను మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవిదేశములోని పట్టుపత్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యమైనవిగా అందరకు తెలిసియున్నది. ప్రదర్శనమును గురించి వ్రాయుచు మాబట్టలను గురించి కియూప కాంటిఫూఫు గారు అమృత బహదూ పత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి.

.... ఇతర కాంగ్రెసు సభులు వారున్న మరెవరైనా ప్రజలకు అన్ని రకముల బట్టలను ప్రదర్శించిరి. ఇంకను ఎందరో కలరు, అంగణిని ఇచ్చుట ఏకరువు పెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టుపత్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శించబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకులు ముప్పనరామరాజు పీఠాజుగారు పట్టుపత్త్రములను ధోతులును వస్త్రగుడ్డలు కొలుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును మున్నగు రకములను ప్రదర్శించిరి. బెంగళూరు అప్పామవారు కూడ ప్రదర్శించిరి.

పట్టుపత్త్రములను గురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క అగ్రాధిపతి గారు విపులముగా వ్రాయుటలన జేయు స్వదేశవస్తు పరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ నభివృద్ధి పరచెదరు గాక. చెన్నపురి రాజధానిలో ప్రతిపత్తణము వందును మాబట్టలు దొరకును.

కొందరు వర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే నాణ్యము తక్కువ అయిన బట్టలను విక్రయించి మారకములని మోసపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకరకు మా ప్రతి బద్ధతయందు వుండేమాటే మాకును ఇందున ప్రయోజనము.

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—వారి నంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాద్యమును నందరి ప్రభువశవితుల నన్నయ భట్టాచార్యు రచించిన ఆంధ్రవాద్యకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారత ప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు మూలములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యములను దాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వమున వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదను వారి వాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా నేమను తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లెన్నియో గలవు. — వెల 0-12-0. పోస్టేజీ వేలు.

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయ,
7, రెండుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

దక్షిణాంధ్రులు

(1) తమిళరాష్ట్రములో తెలుగుజాతులవా రనేకులున్నారనియు, వారు నాలుగైదువందల సంవత్సరముల క్రిందటనే విడిపోయి యీ ఆరవదేశమునకు వలసవచ్చిరనియు, ఉత్తరాంధ్రులలో పెక్కుమందికి తెలియదు. ప్రస్తుతము వీరివిషయమై నాకు తెలిసినంతవరకు విన్నంతవరకు తెలియజేయుట అవసరమని తలచుచున్నను. తమిళరాష్ట్రపు ప్రతిజిల్లాలోను ప్రతి తాలూకాలోను ప్రతి గ్రామమునందును చివరకు ఒకరిద్దరైనను తెలుగువారు నివసించుట మనకు చూడగలము. నేను తేజిగొన్నంతవరకు ప్రతిజిల్లాలోను తెలుగువా రెక్కువగా నున్న స్థలములను యీ క్రింద వివరించుచున్నాను.

నేలంజిల్లా:— (1) నామక్కోర్ (2) మేటుపాలయం (3) మోహనూర్ (4) త్రిచంగూడు - ఇవిగాక యితరస్థలములలో తెలుగువారు స్థగి తలపరారు. ఎక్కువసంఖ్యలో నుండు స్థలములివి.

కోయంబూరుజిల్లా:— (1) భారాపురం (2) కొలింజివాడి (3) గోపికెట్టిపాలెము (4) కరూరు (5) పుల్లచ్చి. త్రిచినాపల్లిజిల్లా:— (1) ముగప్పారై (2) ముసిరి (3) కురిత్తై (4) తిరుచినాపల్లి.

తంజావూరుజిల్లా:— (1) కరుత్తూరుండి (2) తిరువయ్యూరు (3) పట్టుకోట్టై (4) తంజావూరు (5) కుంభకోణము (6) అరంతాంగి.

మధురజిల్లా:— (1) మధుర (2) దిండుగల్ (3) పళని (4) విరుపాక్షి (5) ఆయకుడి (6) కట్టివాడి (7) పలకనూరు (8) బాలసముద్రం (9) నెలకోట్టై (10) బట్టగుంట (11) గంగువారపట్టి (12) దేవదానపట్టి (13) పెరియళ్ళం (14) చిన్నమన్నూరు (15) గూడలూరు (16) ఉత్తమపాళయం (17) బోడినాయకూరు (18) ఉచిలంపట్టి (19) తిరుమంగళం (20) ముల్లిపల్లం (21) పరమకుడి (22) మేలూరు (23) నత్తం.

రామనాథపురంజిల్లా:— 1. రాజపాలెయం 2. మహారాజపురం 3. కుమందాపురం 4. రాజకులరామం 5. సాతూరుతాలూకా 6. విరుదుపట్టి డివిజన్ 2. క్రివిల్లి పుత్తూరు తాలూకా 7. అరప్పకోట్టై డివిజన్.

తిరునల్వేరిజిల్లా:— 1. యెట్టియూపురంజమిన్ 2. కోయల్ పట్టితాలూకా 3. కంకరన్ కోయల్ తాలూకా 4. ఓట్టపదారంతాలూకా.

ఈ విధముగా అనేకస్థలములలో ఆంధ్రులు స్థిరనివాసము లేర్పరచుకొని యున్నారు. బరిజ, కోయ, మాదిగ, శెట్టి, రెడ్డి, కమ్మ, నాయుడు, గొల్ల, బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, భద్రాజు మొదలగు ఎన్నియోజాతులవారూ నివసించుచున్నారు. వీరిలో విశేషము నాయుళ్లును, తెలుగువాటి, కాసలవాటి, మురికినాటి బ్రాహ్మణులును ఎక్కువగా నున్నారు. సరియైనసంఖ్య తెలియకపోయినను మొత్తముమీద తమిళరాష్ట్రపు ప్రజలలో చూడవలయుతకు తక్కువలేకుండా తెలుగువారున్నారని నాయూహ. వీరిలో చాలామంది తెలుగు మాతృభాషగా గలిగి యున్నారు.

2. వీరిలో యెప్పుడెవరువచ్చిరో సరిగా చెప్పలేక పోయినను మొత్తముమీద 15 వ-శతాబ్దముమొదలు 18 వ-శతాబ్దము చివరవరకు ఒకరిని జూచి యొకరు వలసవచ్చుచుండిరని చెప్పవచ్చును. విశేషముగా క్రీస్తుజ్జడవరాయలవారు చోళ పాండ్యరాజ్యములను జయించి తన ప్రతినిధులను పంపి తెలుగు వారిచేతనే యీ రెండురాజ్యములను పాలించుచుండిన కాలములో యెక్కువమంది వీరిని ఆ శ్రేయించి యిచ్చటికి వచ్చి యుండురు. చోళ పాండ్య రాజులకు తెలుగునాయకులు, ఆంధ్రదేశమునుండియే మంగ్రులను కరణములను, పండితులను, పురోహితులను, చాళి, మంగలి, మాదిగ మొదలగు అన్ని జాతులవారిని యిచ్చటికి పిలిపించుకొనుచుండిరి. వారు తెలుగువారై మాతృభాషయందడపడితమైన యాదరణ గలవారగుటచే రాజకార్యములను సహితము యీతమిశ్లేషమున తెలుగునందే చేయుచుండుటచే యెందరో కవులు, మంత్రులు, పురోహితులు మొదలైనవారు వీరియాదరణక్రింద ఆగ్రహారములను గొప్పగొప్ప పదవులను జమీనులను సంపాదించుకొని స్థిరనివాసము లేర్పరచుకొనగలిగియుండిరి. రాజుల యాదరణ యెక్కువైనకొలది ఉదరపోషణనిమిత్తము యెన్ని కుటుంబములైనను వచ్చియుండుననుటకు సందేహములేదు. స్థిరనివాస మే

ర్పరచుకొను స్వభావముగల ఆంధ్రులు అప్పటి యరవవారి యొద్దనుండి భూములను స్వాధీనము చేసికొని యిప్పటికిని తెలుగువాళ్లే యెక్కువగా భూస్వాములై యున్నారు.

(3) వీరిభాషాపరిశ్రమ నొకింత వివరించెదను. భాషావిషయమై యీనాయక రాజులు చూపిన యభిమానము వారు పోషించినకవులు కావ్యములు మొదలగు విషయములను విపులముగా వివరింపజాలక పోయినను నేను తెలిసికొనిన స్వల్ప విషయముల నైనను చెప్పెదను. తంజావూరి ఆంధ్రరాజులగురించి బ్ర|| కేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు విడిగా పుస్తకమునే వ్రాసియున్నను దానివలన మనకు అనేకవిషయములు సంపూర్ణముగా తెలియవచ్చుటలేదు. మధురనాయకులగురించియు వారి భాషానైపుణ్యగురించియు చెప్పనట్టి చరిత్రగ్రంథము తెలుగున లేనేలేదు ఆకాలపు కవులను, కావ్యములను గురించియు విపులముగా తెలిసికొనవలయునన్నచో యిచ్చటి గ్రామ గ్రామములకు తిరిగి పుస్తకములను ప్రోసుచేసి ఆంధ్రులు దరితో ధింపవలసిన విషయములు చాలా యున్నవి. ఇచ్చట వేలకొలది కావ్యములు దగ్ధమై యియున్నవి. నాయక రాజులలోనే పండితోక్తములై మహాకావ్యముల స్వయముగా రచించినవారనేకులుండిరి. ఆంగ్రసాహిత్యమునకేగాక సంస్కృతసాహిత్యకన్యకు గూడ అలంకారప్రాయములగు గ్రంథరత్నములనేకములు యీ నాయక రాజుల యాదరణవలన నడువించినవని పండితులనన తెలియవచ్చుచున్నది. ఆంధ్రప్రపంచమునకు నిరంతర రామనామ స్మరణజనితతపోశక్తిచే భక్తిభావములాలకు మృదువధుర సం గీత సంపత్తి నార్జించి పెట్టిన శ్రీ త్యాగరాయలే, దక్షిణాంధ్రులు యిదివరకు మాతృభాష యెడల యుపేక్షాభావము వహింపలేదనియు యికముందు వహింపజాలరనియు నొక్కిచెప్పట కాధారముగా యున్నాడు. ఆ మహామహాడు నాటిను నీజములచేతనే యనేకమంది ఆంధ్రులేగాక తమిళులు సహితము గానవిద్యాభ్యాసమునకును ప్రావీణ్యము నకును తెలుగే శరణ్యమని నిరూపించిన సంగతి. యందరకును విదితమేకదా. ఆనాడు తెలుగున గాననీజములు వాల్చడగానే వేలకొలదియక్షగానములు కీర్తనలు పాటలు పద్యములు కావ్యములు జన్మించి యాదక్షిణ దేశములో వెల్లి విరిసినవి. అట్టి గ్రంథరత్నము లన్నియు లభించుభాగ్యము మనకింకను గలుగలేదు. కాలగర్భమున అనేకగ్రంథములు ముడిగి పోవుచుండుటచే యిచ్చటివైనను శ్రద్ధవహించినచో కొన్నియైనను దొరకగలవు. ఇదివరకు సమగ్రముగనో అసమగ్రముగనో లభించినవని తెప్పినగ్రంథములలో కొన్నిటి నీక్రింద పేర్కొనుచున్నాను.

తెలుగున

కవి	కావ్యము
1 విజయభూప నాయనివారు	రఘునాథాభ్యుదయము
2 రంగరాజమృ	మన్నారదాసవిలాసము
3 డిటో	ఉపాపరణయము
4 రఘునాథరాయలు	పారిజాతాపహరణము
5 " "	వాల్మీకిచరిత్రము
6 " "	గజేంద్రమోక్షము
7 " "	నలచరిత్రము
8 " "	రుక్మిణీపరణయయక్షగానము
9 " "	రామాయణము
10 కృష్ణాద్వరి	వైషధపారిజాతీయము
11 చేమకూర వేంకటకవి	సారంగధరచరిత్ర
12 " "	విజయవిలాసము

సంస్కృతమున

రఘునాథరాయలు	సంగీతసుధ
1 రాజమాదామణి దీక్షితులు	రుక్మిణీపరణయము
2 రత్న ఫేట దీక్షితులు	శిరికంఠవిజయము
3 " "	భైష్విపరణయము
4 " "	వేదాంత వాదావళి
5 యజ్ఞ నారాయణ దీక్షితులు	సాహిత్యరత్నాకరము

ఇవియేగాక వెలువడవలసిన గ్రంథము లనేకములు గలవట. ఇచ్చటి గ్రంథములను పరిశీలించినచో ఆంధ్రవాద్యయమునకు వీరుచేసిన యపరిమిత సేవ విదితము కాగలదు. ఇచ్చటికి నేనువచ్చినతరువాత ఒకటి రెండు తాళగ్రంథములు నాచే జిక్కినవి. అందు రెండు మాడు చక్కనియక్షగానములు రాజపాలెయ గ్రామవాసులగు పూర్వపు తెలుగురాజులచే రచియింపబడియున్నవి. వాని యందుండు రసమును గ్రహించుటకు మీకే మరియొక సారి యవకాశ మిచ్చెదనని విన్నవించుచున్నాను. సర్వసామాన్యజనుల నోడినుండి యిప్పటికిని

వెలువనున్న "తెలుగులేనెలవము అధ్యాన్నము" అనునామె తెయే ఆ నాటికవులు యిచ్చటియాంధ్రప్రపంచమునకు తనివిది ర త్రాగించిన మధురసంగీతకావ్యరసామృతమును కొంతవరకు వెల్లడిచేయ గలిగియున్నది.

౪. చోళపాండ్య నాయక రాజులు భాషాసేవలననే గాక దైవభక్తి చేతను తమ కీర్తి కా య ము ను శాశ్వతముగా స్థాపించుకొన గలిగియుండిరి. దేవాలయప్రతిష్ఠా పనలయందును, తటాక ప్రాకారముండపాది నిర్మాణమునందును వారికిగల చిత్రకళాప్రేమ, వారు వెచ్చించిన ధనమువలయు పడి నపర్యాస వెల్లడియగుచున్నవి. ఈనాయక రాజులే లేకుండి నచో ఈనాడు దక్షిణదేశము దేవాలయములను గురించి ప్రసిద్ధిగా నుండుటకు వీలులేకుండెడిది. నాయక రాజులు కట్టించి నకోటలు అగడ్తలు సౌధములు తటాకములు నేటికిని విశేష ము చెడిపోక అత్యాశ్చర్యమును గలుగజేయుచున్నవి. శ్రీరంగ ము, రామేశ్వరము మధుర మంథళాదులు శ్రీ విల్లిపుత్తూరు మొదలగు పుణ్యస్థలములలో వీరుకట్టించిన మండపములు, విమానములు, గోపురములు, రథములు సమర్పించిన రత్న కిరీటములు ను వర్ణాభరణములు వ్రాసియిచ్చిన అగ్రహారములు భూములు లే క్కనుమించి నేటికిని అనుభవించుచున్నవి. తంజావూరినుండి యే శ్రీరంగమునందలి విమానమును దప్పించుటకుగాను వీరుకట్టించిన మేడ సత్రములను ముద్దిడుకొనుచున్నట్లు కనపడును. ప్రభుత్వమువారిచే కొన్ని యంతస్తులు తీసివేయబడినను ఇప్పటి కిదాని శిఖరమును చూచువారికి కండ్లు గిట్టిననితిరుగునట. ఇప్పటికి తంజావూరు జిల్లాలో రెండువేల దేవాలయములు గలవట. ఈవిషయ వింతవరకు చాలను.

౫. ఇంతటిమేటిపాపములకు యీనాయక రాజుల ప్రభుత్వములోపాలు దక్షిణాంధ్రుల భాషాసేవయు స్వభాత్వాదరణయు క్షీణించెను. ఆదరణలేని కారణముచే ఆంధ్రభాషాజ్ఞానము క్రమముగాతగ్గి ప్రస్తుతము తెలుగు పుస్తకములలోను వీరికి పనియేలేకపోయినది. తమిళ రాష్ట్రములకుచే వీరు మాట్లాడుభాషయందు అరవశబ్దములు యెక్కువయ్యెను. పాశ్చాత్యపాఠశాలలువచ్చినది మొదలు వీరికి తెలుగుఅక్షరములస్వరూపమే తెలియుటకు వీలులేకపోయినది. గనుక వారిలోవారికుత్తర ప్రత్యుత్తరములు జమాఖర్చు లే క్కలు మొదలగువ్రాతపనియంతయు అరవాక్షరములలోనే జరుగవలసి వచ్చుటచే భాషయు అరవమే ఉపయోగించుచున్నారు. గృహకృత్యముల నెఱవేర్చుటకు కావలసినదానికంటె తదితరమైన తెలుగుభాష వీరికి అగ్రమేకాదు ఈవిధముగా అక్షరములను భాషనుమరచిపోయినప్పటికి బాల్యమున తల్లివంద్రులవద్ద నేర్చిన తెలుగుగూడ హీనమయించి కొందరు ప్రముఖులు గృహములయందు వైతము అరవమునే వాడుచున్నారు. మాతృభాషనశించినంతనే బాలికి యెట్టి దురవస్థ సంభవించునో మీరే యూహించుకొనగలరు. నాగరికత ఆచార్యవరములు సాంప్రదాయములు మరిచిపోయి క్రమముగా నేటికి తాముతెలుగువారమనుసంగతియే యెరుగనివార నేమగుగలరు. తమయింటిమేర నెరిగినవారుబహుశాద్వినుంది. కొన్నిటలుంబుమలైలే అరవవారిలో పూరిగా కలసిపోయి సంబంధ బాంధవ్యముగూడ గోగియున్నది. వీరి యథోగతినగురించి యంతకంటె యెక్కువ యేమిచెప్పవలయును?

౬. తమసోదరులకు యీదక్షిణాంధ్రులు యిచ్చటికివచ్చి తమవ్యక్తిత్వమును కోల్పోయి, జన్మమునిచ్చి పెంచి పెద్దవారినిజేసి విద్యాబుద్ధులనడజేసిన మాతృభాషయగు తెలుగునందు పరాజ్యులై పరాక్రములై యుండుటజూచి, యేఉత్తరాంధ్రుని హృదయము ప్రలించక యుండగలదు? చృదేశ్వరబాతి స్వభాష స్వసాంప్రదాయములయందభిమానము గౌరవమునేకా భావము హెచ్చించుచున్నాదినములలో, యిచ్చటియాంధ్రులలో సంచలనమేలగుగలేదో తెలియదు. వీరినితెవరకు గాఢతమగు నందుంచుటలో భగవానునియుద్దేశ్య మేమియో తెలియదు. కిరటి యథోగతీపాలు కావలసినదేనా? బాతీయసాంప్రదాయములను మరచి వీరలాంధ్రజాతికి దూరలగుట, మనకు సమృద్ధిమైనచో మనమెట్టిప్రయత్నము జేయకయే యూరకండవచ్చును. నిద్రాపరవశులైన వీరినిలేసి నిజస్థితిని గోచరింపజేయుట మనధర్మముకాదా? ఆంధ్రభాష కపరిమితమైన నేవచేసి వీరి పూర్వులగు త్యాగరాజులను మనలో కలుపుకొని వారిసంతతి వారగు నిచ్చటి దక్షిణాంధ్రులు హీనస్థితియందుండ వీరిని చూచి మనమూరకొనినచో కృతఘ్నులముకామా? వీరిలోనుండు ప్రముఖులను స్థాపించి తెలియజెప్పి ఊరూర ఆంధ్రసంఘములను స్థాపించి బాతీయైక్యమును స్థాపించుట అత్యవసరమని ఆంధ్రప్రముఖులు గ్రహించెదరుగాక.

ఇప్పటి వైనము మనము క్రద్ధపరించినచో కిరిలో భాషాభిమానము గలుగజేసి ఏకోన్ముఖులనుగాజేయుట కష్టమైనపనిగాదు. దక్షిణదేశపు తెలుగుజమిందారులను నేను విచారించి తెలిసికొనినంతవరకు యీ క్రింద వివరించుచున్నాను. వీరిలో పూర్వమునుండియు తెలుగువిద్యాంశులను పోషించి గ్రంథములను కృతిసాండియన్నవారుగూడ గలరట. తగిన ప్రయత్నములు చేసినచో వీరివలన చాలాసహాయమును పొందవచ్చును.

౧ ఇళవరనందల్	తిరునల్ వేలిజిల్లా
౨ కురువీరుళంజమినా	"
౩ ఎట్టయ్యపురము	"
౪ శేవల్ పట్టి	"
౫ వడగ రైదొడ్డస్వామయక నూరు	"
౬ అమృత నాయక నూరు	"
౭ బోడినాయక నూరు	"
౮ లేవారంజమినా	"
౯ ఎట్రెక్కెన్నాయక నూరు	"
౧౦ పేరయూరు	"
౧౧ సాపటూరు	"
౧౨ సంతయూరు	"
౧౩ తురయూరుజమినా	తిరుచినాపల్లిజిల్లా

ఇంకా నేను వినిన తెలుగుజమిందారు లనేకు లుండవచ్చును. వీరిలో ననేకులు మాతృభాషాజ్ఞానములేకయే యున్నను ఇళవరనందల్, దొడ్డప్ప నాయక నూరు జమినాదార్లు కొంచెము ఆంధ్రాభిమానము గలిగి యున్నారనియు, ఆంధ్రసంఘము నోకదానిని స్థాపించుటకు యింకా యిద్దరు ముగ్గురు ప్రముఖులతో గలసి ప్రయత్నించి యున్నారనియు ఈవిషయమై ఆంధ్రులలో పర్యవ్యవహారము చేసినయన్నారనియు వినుచున్నాను. ఇంకా యిద్దరుముగ్గురు పలుకుబడిగలప్రముఖులు తగినంత యభిమానము గలిగి యుండినను తగిన ప్రోత్సాహము సహాయము లేకపోవుటచేతను, మరియు అసహాయాద్యములలో పాల్గొనుచుండుటచే ఈ విషయమై పనిచేయుటకు సహాయము లేకయన్నారని తెలియజేయుటకు చింతించుచున్నాను.

స్వభాషాభివృద్ధియే స్వభాత్మభివృద్ధికి మూలముగుటచే యిచ్చట ఉత్తరాంధ్రులు ప్రభుత్వమున చేయవలసినపని ఆంధ్రభాషాభివృద్ధియే. వ్రాయును చదువును యిచ్చటి యాంధ్రులకు నేర్పించిన క్రమముగా ప్రతికలు పుస్తకములు గ్రంథాలయములు మొదలగు వానిద్వారా తరువాత యెంత పనియైనను చేయ వీలగును. కాని యిచ్చటికివచ్చి కొంతకాలము వరకు కీరీరకవ్యములకోర్చి మాతృభాషను తమసోదరాంధ్రులలో వ్యాపింపజేయుటకు ఉత్తరాంధ్రదేశపుయువములు సమకట్టెరారా? ఇది విశేషకష్టమును పని గాదు. ఈరోజున నే మనవిజేయుచున్న యీనివయమును మనస్సునం దించుకొని, నిస్సహాయులగు నీదక్షిణాంధ్రులలో భాషాజ్ఞానమును వృద్ధిపరచుటకు మార్గముల నాలోచించెదరుగాక. ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్ధనవారుకాని లేక మద్రాసులో జరుగబోవు ఆంధ్రసభవారుగాని లేకమరియే యితర సంఘమువారుగాని యీపనికి బూతుకొనినచో మాతృదేశమునకు మాతృభాషను అత్యుత్కృష్టమును నేవయొనర్చినవారగుదురు. ముఖ్యముగా మనదేశములో యీరోజులలో పనిలేకయుండు శిక్షితులకు యువకులు చాలమందియున్నారు. అట్టివానికి మాతృభాషాసేవను ఇంతకంటె వేరు అఃకాశము దొరకదనినాయాచా.

2) రామనాథపురము జిల్లాలోనుండు యీరాజుపాశేయగ్రామములో యేదేనిమిదివేలమంది తెలుగురాజులను రెండుమూడువేలమంది యితరజాతులవారును మొత్తము పదివద

కొండు వేలమంది యాంధ్రులుగలరు. ఈరాజులు ఆంధ్రదేశము నుండి మూడువందల సంవత్సరములక్రిందటనే యిచ్చటికి వచ్చి యున్నారట. వీరిలోపూర్వము కవులుగూడనుండినట్లు తెలియుచున్నది. ఇచ్చటలభించిన రెండుమూడు యక్షగానములను మరియొకసారి వివరించెదను. ఈదక్షిణాంధ్రులలోకల్ల వీరి భాషయేకొంచెము శుద్ధముగనున్నదని తోచుచున్నది. నేనిచ్చటికి మద్రాసు కార్యాలయముతరఫ్ఫున హిందీప్రచారార్థమై వచ్చి యున్నను నేను వచ్చిన యీమూడు వేలమందియు నాధ్యానము తెలుగునందే యెక్కువగా నుండుటచే కొద్దిగానైనను భాషాసేవ చేయగలుగుటకు సంతోష మగుచున్నది. ఈమట్టుప్రక్కల గ్రామములలో తెలుగు ప్రచారకులు కావలయునని ఆంధ్రులు నివసించునైన జెప్పిన ప్రతిస్థలమునందును ప్రచారకులు కావలసియే యున్నారు. ఇట్టిపని జరుగవలయునన్న యిచ్చటాక సంఘమును స్థాపించుట యవసరము. భగవంతుని యనుగ్రహమువలన త్వరలో అట్టిది స్థాపింపబడుగాక. ఆంధ్రప్రముఖులలో నెవరైనను యిచ్చటికివచ్చి యీపని నెఱవేర్చి చెల్లెదరుగాక యని మఱిమఱి సవినయముగ ప్రార్థించి ప్రస్తుతము యింతటితో ముగించుచున్నాను.

సోమయాజుల వెంకట శివరామశర్మ.

బెంగుళూరు వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

పురపాలకసంఘము:— పురపాలక సంఘమునందుగల 80 స్థానములకు 20 స్థానముల ఎన్నిక జరిగెను. మిగిలిన పదిసానములకు నియామకము లింకను జరుగలేదు. ఆబ్బాసుకాను పి. ఎం. రాసప్ప, డి. వెంకటరామయ్య పి. నుబ్బుచెట్టి కె. ఆర్. ఇ. బా. కు. మ. రెవ, త్రాపు, కృష్ణస్వామిమొదలగురు చిక్కన్నంజాడప్ప, బి. యస్. విజయదేవమురుగళ్ళోం పిల్లగార్లు నామినేటుకాబడిరి. వారిలో బాసప్ప, విజయదేవ, చిక్కనంజాడప్పగార్లు ఎన్నికలలో నోడిపోయిరి. అభ్యర్థుని ఎన్నికై అప్పడే ప్రచారము ప్రారంభమైనట్లు తెలియుచున్నది.

మహాత్ముని జన్మదినము:— మైసూరు స్టేటుకాంగ్రెసు సంఘమువారు 2 వ లేదీ సాయంకాలము రామేశ్వరం కోవల మందిరమున భజనలతోను ఉపన్యాసములతోను మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము జరిపిరి. పండిత విష్ణుడి గంబరు గారు భజనల జరిపిరి. మహాత్ముని ఉపన్యాసదీక్షాసంతరము పేరులకన్న దానము జరుపుటకేర్పాటు చేయబడెను.

దసరాఉత్సవములు :— మైసూరులో దసరాఉత్సవములు 20 లేదీగో ప్రారంభమైనవి. అవాడుదయం మహారాజా గారు 10 Xoll దర్బారుపరిపిరి. ప్రతిసాయంకాలము రాజా గారి దర్బారు జరుగును. మహార్నామ మినాడు ఇంగ్లీషు దర్బారు జరిగెను. అప్పుడు ఇంగ్లీషు రెసిడెంటుగారుమాడ విచ్చేసిరి.

లిసెంటుగారి జన్మదినము:— డా. లిసెంటుగారి జన్మదినోత్సవము నేడు శంకరయ్యహాలులో జరిగెను. ఆమెజీవిత ప్రశంస జరిగెను.

నుఖిభోగి మాత్రలు

20 మూలలుగల డబ్బీ 1-కి వెలరు. 10-0
బలమునకు ధాతుపుష్టికి యూనానివైద్యు దీనిన విశేషముగ వాడుదురు. మొదటిరకము పంపగలము.
అన్నపూర్ణ - జన. గి. 1. మదగాను - బొంగళాయి.

క్లావరుబంగరా

బాలామణి

మార్కచంద్ర

చిత్రిచిత్రిపు గాజులకు పుట్టినిల్లు

ప్రస్తుత నవనాగరికమునకు తగినబంగారుగాజులు పలరకములలో అనేక కొలతలలో అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

2½ సవరము మొదలు 6 సవరములవరకు తయారగును.

చేదారము సహా మజారి జత 1-కి రు. 10-0-0

ఒకసారి మావద్ద చేరముచేసిన అంతయు మీకే తెలియును.

సవరము బంగారుకు సీమవెండికి పూచీ యివ్వబడును. (3)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారుకోడు- మద్రాసు.

ఆంధ్ర మహాజనసభ

ఆంధ్రోద్యమము

(సంగం జానకిరాంగారు)

ఆంధ్రమహాజనసభ మదరాసు నగరమున నీమాసమున గుఱుడన్నది. మాంటెగూసంస్కరణ సందర్భమున ప్రజల సం తృప్తిలై పంజాబు ఘోరములవలన కోపఘోరిత మనస్కులై సహాయనిరాకరణము నవలంబించిపడిన రాజ్యాంగాందోళన ము ప్రాముఖ్యము పెరిగింది ప్రజాహితీకరములు ప్రజాహితోధ కారణమును సమీక్షించి యుద్ధముముఖము వెనుకకు నెట్టి నది. మానవశరీరమున కాశోగ్యమెట్లుగా మానవసంఘమునకు రాజ్యాంగమట్టిది. ఋష్యగ్రంథము మనుజుడు విద్యాధనమును డయ్య పేదాజ్ఞానమనునీతుడయ్య నేకాయము నొనర్చ బాలడు. ఆవిధముననే మానవసంఘము నైతియు ఎంతటి జ్ఞాన వంతమయ్యు ఎంతటి ఘనమవల కాలవాలమయ్య రాజ్యాం గస్వాతంత్ర్యములేక స్వీకర్య కీర్త్యమును నిలుపుకొనజాలదు. స్వీయాభివృద్ధికి ఆధ్యంతరము లేదును. కావుననే యీయభి వృద్ధుల కన్నిటికిని మూలమగు రాజ్యాంగ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కల్గినప్పుడు సంఘమునకుగల కల్మషమియు తన్నికోధ మును దోలగించుకొనట కుపయోగపడబడినది. కవులు స్వతంత్ర ప్రభుత్వమునై కేరీయనాడుకులపై పద్యములు గురిపించిరి. గాయకులు వీధులవెంట జాతిచగితముల బాడసాగిరి. పల్లెల యందు పురాణ కాలజ్ఞేపములకు మారు పత్రికాపతనము నెల కొల్పబడినది. ఈవిధముగ సంఘమునకుగల సర్వశక్తులు రాజ కీయస్వతంత్ర్య సంపాదనమునకై కేంద్రీకరింపబడినది. ఇప్పుడీ సహాయనిరాకరణోద్యమముయొక్కనేటి తగ్గినది. సభలులేవు. ఆరెన్టులేవు. ప్రచారము నున్నయైనది. త్రివిధబహిష్కరణ ము నిర్వహింపబడినది. అసెంబ్లీయందును కాన్సిల్ యందును ఇంగ్లండుకేరీయమును రాజకీయముద్దము కొనసాగుచున్నది. ఒక్క ఖద్దరు విషయమునదక్క ప్రజలపక్షాదోషంపవలసిన కార్య వాదీయులేను. ఇట్టితరుణము ప్రజ లేమిచేయవలయును? రాజ్యాంగవిషయము నెరుగుటలో వీరికార్యము తీరదు. ఖద్దరు వలననే సర్వతోముఖమగు సంఘాభివృద్ధి కలుగనేడు. సం ఘాభివృద్ధికి నెలకొల్పబడిన సర్వయోధ్యమములును నిర్మాణకార్యక్రమమునకై కేరీయ ప్రజాసంఘము లెంతటిజ్ఞాన ప్రదములై, ఎంత సుకీర్తిజ్ఞానములై, ఎంత ప్రబోధవంత ములై యందుకో ఆంతయున్నతిముగ నే కార్యమునకైనను జాలియుండును. హిందూకేరీయంతయు వంగరాష్ట్రమే యైయు న్నయెడల నిపుటికి స్వరాజ్యము నెప్పుడో బడసియుండును. ఇట్టి ప్రబోధవిజ్ఞానములు ఆంధ్రదేశమున వృద్ధిజేయవలయునని ప్రత్యేకించి నడువవలయునా? ఆంధ్రోద్యమమునకుగల గలిగిన ప్రబోధవిజ్ఞానములే సహాయనిరాకరణకారణమున నాంధ్రదేశ మున కగ్రస్థాన మిప్పించినవి. కావున ఎంతత్వంతగతి విజ్ఞానము ను వృద్ధిపఱచుచున్నారెమో, సంఘమును లోపరాహిత్యముగ నంపగల్గుచున్నారెమో, ప్రబోధమును వెనజల్లుచున్నారెమో అంతత్వంతగతి స్వరాజ్యమును సంపాదించుచున్నామని యర్థము. హిందూమహమ్మదీయ కలహములను అప్పుశ్యతా దోషమున కును తక్కిన యన్నిజాతీయవిధ్వంసకారణములకును మూల కారణము జ్ఞానమే అజ్ఞానము ననునీన ఆత్మజ్ఞానము వృద్ధియ నును. ఆత్మజ్ఞానముతో ఆత్మాభిమానము కలుగును. ఈఆత్మాభి మానమే “స్వరాజ్యము నాజన్మనాప్య” అని లోకమాన్యునిచే బలికించినది. ఇట్లులే గొంద అనుగ్రహిస్తో స్వరాజ్యము వచ్చితియ ను. ఎల్లజాతీ నట్లంటేయుటచే నిర్మాణకార్య కమము కులభే దములదాటి, మతవ్యత్యేకములను మీరి భాగితమాత్ర స్వరూప ము నెవ్వరు గాంచగలడో వానికే స్వరాజ్యము తన జన్మనా ప్తముగ నొందును. తదితరులలో “అబ్రాహ్మణాధిపత్యమే నాజన్మనాప్య, సహమ్మదీయ మతాధిపత్యమే నాజన్మనాప్య, హిందూమతాధిపత్యమే నాజన్మనాప్య” అనుమాటలు ప్రబలి యుండును. ఇట్టి జ్ఞానయుతమగు దేశాభిమానమును ప్రజల యందు వెలిగించుటయే నానుకుల కర్తవ్యము. ఇట్టి కార్యములే “ఆంధ్రోద్యమము” ఆంధ్రరాష్ట్రమునకున్న సజాత్యేది. నేను నిర్మాణకార్యమునకుటి ఆంధ్రోద్యమమును చరల పునరుద్ధరించవలెనున్నది. ఆంధ్రోద్యమమును, ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకాగ్రెసు ఉద్యమమును పరస్పరవిరుద్ధములని తలం చుట పొరబాటు. రెండుఉద్యమములు కొనసాగించు నాయ కు లొక్కరు గావచ్చును. ఎందభిమాన మున్న వారు అందు పాల్గొనవచ్చును. ఆంధ్రోద్యమము ఆంధ్రప్రజాసంఘమునకుగల గలకీర్తిని పెంపొందించును. అట్లు వృద్ధియైనకీర్తిని కాంగ్రెసు

రాష్ట్రీయసంఘము రాజ్యాంగస్వతంత్ర్యసంపాదనకై వినియోగ పఱచును. కావున ఈరెండు ఉద్యమములు పరస్పరమాశ్రయ ములే. ఈరెండుఘటనోక్కవో జలుపుట యుద్ధముగలదు. గృహదామమును గడించువారును గృహవ్యయము నొనర్చువారు నొందోరులతో సంప్రతులమకొనుటకు వీలుకల్గును. ఆంధ్రోద్యమము నెల్లుపునరుద్ధరింపవలయును? అనువిష యము పిమ్మట చర్చనీయాంశము. ఆంధ్రోద్యమముయొక్క పూర్వపుటాశయములు ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము, ప్ర త్యేక విశ్వవిద్యాలయము భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిషయము సుపరిపాలనావిషయము. స్వపరిపాలనమును వాంఛించుతరుణము సుపరిపాలనావిషయమును గోగుటనుచితము. స్వపరిపాలన వచ్చి నపిదప సామ్రాజ్యస్వపరిపాలనమైనను వచ్చినపిదప హిం దూకేరీయ తయూ భాషాప్రయుక్తమగు రాష్ట్రములకు విభజిం పబడును. అంతరికాలముననే స్వపరిపాలన కొలదిగనో గొప్పగ నో వచ్చుట నిక్కము. అప్పుడీ సమస్య తీర్మానము కాగలదు. అంతఃజనులు ఈవిషయమై ఆంధ్రు లెట్టిప్రయత్నమును గావించ నవసరములేదు. ఇక విశ్వవిద్యాలయముగూర్చి ఆంధ్రులు చేపట్టినవి కొంతఃజనుల సభలకృతమైనవి. విశ్వవిద్యాలయము లభింప నున్నది. విశ్వవిద్యాలయము నెచ్చట నిర్మింపవలయును ననుసంస్కయొకటి తలయెత్తినది. ఉత్త రసాగ్రులం దెచ్చటనైన నిర్మించిన మేము అరవభండమున జేరెదమని పశ్చిమాంధ్రులు భిష్మించుచున్నారు. నెల్లూరు వారు మాకు గానలయు ననుచున్నారు. కృష్ణాగోదామలకు సంకులసమము ప్రాప్తింపనున్నది. విశాఖపట్టణము తప్పక నా యుడరమున నిర్మింపబడవలయు ననుచున్నది. దీనినంతయు బట్టి యోచించిన ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయ ముమకొను నర్హతలేదని తోచుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయస్థానమును యోచించు ప్రతియాంధ్రుడును తాను నెల్లూరువాడననిగాని విజయ వాడయందు జన్మించినవాడననిగాని, రాజుపేండ్లము వాడ నిగాని, కడపవాడననిగాని, విశాఖపట్టణమువాడననిగాని, భా వింపరాదు తాను ఆంధ్రుడన యు ఆంధ్రులకై విశ్వవిద్యాలయ స్థానమును నిర్మయించుచున్నాననియు దలపవలయును. తాను జన్మించిన పట్టణమునందును తానుజన్మించిన మండలమునందును అభిమానములేని ఆంధ్రుడండడు. అయినను ఆంధ్రుల కెల్లజ కును సమానభావ్యతగల పశ్చి యుడయించినప్పుడు ఈఫలాభి మానమును వీడవలయును. లేదన్న ఇక కొన్ని కళాబ్రములలో మనము స్వరాజ్యమును బొందజాలము. ఇట్టి సామాజికభావము లేకుండుటచేతనే ఇట్టిదాస్యస్థితియందున్నారము. మద్రాసు నందు గూడనున్న ఆంధ్రసభ తీర్మానముమంజూర్చి తీర్మానింప వలయును. ఈతీర్మానఫలితముపై ఆంధ్రదేశపు స్వపరిపాల నార్హత ఆధారపడియుండును. ఆంధ్రోద్యమము జన్మించినవాది గ్రంథాలయోద్యమ మేమి, భాషాయోద్యమమేమి, పత్రికాప్రచారమేమి వృద్ధి గాంచినది. ఈయోద్యమములన్న వృత్తిగతము లగుటచే ఆవృత్తి దాటుటతోనే ఉద్యమములునైతియు నశించుచున్నవి. అట్లుగాక ఈయోద్యమములన్నింటిని ఏకముఖమునకుచేర్చి యీయోద్యమ ములందు పనిజేయువారి నెల్లజ నొక్కటిగజేర్చి వృత్తులపై యాధారపడి యుండుటజేయుట ఆంధ్రులకగ్రీవమై యున్నది. ఇట్టికార్యము ఆంధ్రమహాజనసభయందు గావించవలసినది. ప్రథమమున భాషావిషయము నెత్తికొందము. భాషా భివృద్ధికి చేయు సర్వ ప్రయత్నములును రెండువిధములగ విభజింపబడవలయును. నిఘంటువుల నిర్మించు టచేతను, వ్యాకరణవిమర్శక గ్రంథములను రచించుటవలనను భాషను వృద్ధిజేయవచ్చును. అట్టిప్రయత్నము కొలదిగనో గొప్ప గనో కొనసాగుచు నేయున్నది. సూర్యరాయాంధ్రనిఘంటువు రచించబడుచున్నది. ఆంధ్రభాషాచరిత్రము రచింపబడినది. వ్యాకరణములు వెలువడుచున్నది. ఇవియంతయు భాషాసంస్కృత మును వృద్ధిపొందించుట చురును. (The improvement in the Machinery literature) ఇదిగాక ఇంతకన్న ముఖ్యమగునద్యమ మింకొకటిగలదు. అన్యభాషలలోనుండు యుద్ధాంధ్రములన్నియు సగంతులగువారిచే ఆంధ్రమున బరివర్తన మొనరింపవలయును. ఇందులకై జాయంట్లుప్రయత్నమై నొకగ్రంథములను స్థాపించి ప్రథమమున నిండుకనప్తమువచ్చినను వెనుదిండుక పనిసాగించవల యును. నానాకేరీచరిత్రములను, నానాభాషలయందుగల ఆధికశాస్త్రమును తత్వశాస్త్రములను తర్జుమా చేయింపవలె ను. ఆంధ్రమున మంచిప్రవేశముగలిగి అన్యదేశములకే అన్యభా షానభ్యసించి ఆభాషయందుగల గ్రంథములను భాషాంతరింప నత్సాహాయకల యువకులకు విద్యావేతనము లిచ్చి అన్యదేశ ములకు బంప వలయును. ఇందులకై లక్ష రూప్యముల మూలధనముతో నొకసంఘమును నెలకొల్పవలయును. తగినభారతోషికములొసగి తమ్మలమున వారిం బ్రోత్సహింపవలయును. భాష యభివృద్ధిజెందినగాని ప్రభాభి

వృద్ధి గావాలదు. వాజ్ఞానునది ప్రజయొక్కవిజ్ఞానమునుగొల్పు జ్యమును ధర్మామూర్తివంటిది. ఇందులకై సత్స్వరముగ నీ ఆంధ్రమహాజనసభయందు ప్రయత్నములు జలుగవలెను. వాజ్ఞ యశాఖను స్థాపింపవలెను వాజ్ఞయభివృద్ధికి పనిచేయువారెల్ల యు రాగల యాంధ్రసభ యందు సమావేశమై కార్యక్రమమును నిర్ణయించురు గాక. ఇట్లులే కళాభిమాను లెల్లయును గలసి కళాశాఖను స్థా పింపవచ్చును. ఈశాఖవారు ముఖ్యముగ నాటకవిషయమై ఎ ట్కుడుగ పనిచేయవచ్చును. నాటకపరివదముల నెలకొల్పవచ్చును. చక్కని నాటకములను సమర్థులగువారిచే వ్రాయింప వచ్చును. చార్లెస్ కేరీహాస మండలి స్థాపింపవచ్చును. ఆంధ్రదేశ మున మూలములగల శాసనముల నేకరింపవలెను. ఇట్లు ప్ర జాహితీకరములను దేశాభివృద్ధ్యర్థములను కార్యముల నెన్ని యేని యొనరింపవచ్చును. సంఘసంస్కరణశాఖ యొక్కటి ఏర్పడి నిమ్మ బాతుద్ధరణము, కళావంతల నీవవృత్తి నిర్మాణము మున్నగు సంఘసేవాకార్యముల నొనరింపవచ్చును. వీటికన్ని టికిని ధనమెక్కడనుండి వచ్చునని ప్రశ్న యుడయింపవచ్చును. ఏయోద్యమమునం దభిమానముగల శ్రమింతు డాయోద్యమ శాఖకు విరాళముల నొసంగవచ్చును. ఆయాశాఖ విషయముల యందతీతు లగువారిచే ఆశాఖాధిపతులగ నిర్ణయింపవచ్చును. ఇట్టి ఆంధ్రదేశాభివృద్ధ్యర్థకములగు నుద్యమములను కేంద్రీక రించి ఎక్కడుం ధలవంతములగునట్లు చేయుట అత్యవసరము. ఇట్టి కార్యము ఆంధ్రమహాజనసభయందు జలుగవలయును. రానున్న ఆంధ్రమహాజనసభ ఈవిషయమై యోచించును గాక! ఈయోద్య మములను కేంద్రీకరించి సమగ్రమగు కార్యవిధానము కొనసాగు చున్నచో ఆంధ్రవిద్యార్థిసభకు నైతియు పనికల్పించినవా రగు దురు. ఆంధ్రదేశమునకు సర్వశక్తా సంపూర్ణమగు పత్రికయొ క్కటి యవసరము. అందు కేలరాజ్యాంగ విషయములేకాక సాంఘిక సారస్వతాది విషయముల కన్నిటికిని ప్రాముఖ్యమి యబడవలయును. ఇందులకై నొక జాయంట్లు స్థాపకంపెనీ నిర్మింపబడవలయును. అప్పుడు కొంతవత్తము వాటిల్లినను పని సమగ్రముగ కొనసాగును. వత్తము నెక్కురయందు విభజితమగు ను. కాలక్రమమున లాభము చేయారును. ఈనూచనను సెకము ఆంధ్రమహాజనసభ గమని గాక:--

తెనాలి
(స్వకీయవిలేఖరి)
భార్య మాత్యకేసు

అక్టోబరు 4:— తెనాలి పోలీసువారు ప్రభుల నారాయణ అనువానినిద తనభార్యను కత్తిపీటతో గొంతుకొని చంపిన టుల నేరముమోపి, సబ్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో విచారణకు పెట్టిరి. కేసు విచారణకాబడి, నంటూరు కెమగ్నకోర్టుకు కమిటుచేయబడినది. ముద్దాయిని గంటూరుకు తీసికొని వెళ్లిరి.

తాలూకాభార్య - రాటములు

తెనాలి తాలూకాభార్యవారు తమ యాజమాన్యము క్రింద జరుగుచున్న బాలికాపాఠశాలలో నూలువడుకుట నేర్పుకొనుట విధ్యక్రముగా యేర్పాటుచేసి, ఆవిషయమును కార్యాచరణలోనికి తెచ్చుచున్నారు. పెదపాలెంనుండి రాట ములను తెప్పించి బాలికాపాఠశాలకు పంచి పెట్టించుచు న్నారు.

బ్రాహ్మణ కోడూరు జాతీయపాఠశాల

తెనాలి గోశ్వేనాటకసమాజమువారు బోర్నిలియన్ల నాటక మును ప్రదర్శించి బ్రాహ్మణ కోడూరు జాతీయపాఠశాల భవన నిధిక్రింద వసూలు మొత్తము రు. 300/లు సమర్పించిరి.

విజ్ఞప్తి

శ్రీగాంధీవహత్యుని నిరకనప్రతిదిక్కు పూర్తియగువరకును భారతాభ్యుదయమునకై యీతినిపలపుచున్న ఘోరతపస్సు, ఫలప్రదముగగాక, ఈ యభయమతములకు శాశ్వతమైత్రి యొనగూడుగాక, ఇట్టికాంతికి కారణభూతుడగు గాంధీమహా ఋషికి చిరాయువులొసంగుగాక మని, ప్రతిహేతునందు, దేవాల యమునందును ఆంధ్రదేశముం దెల్లడలయనుదినమును ప్రార్థనలు గావించవలయు, పూజలుసంపాదవలయు, ప్రార్థనల జేయవలయును. ప్రతిదిక్కు పూర్తిఅయిన సుదినమున సహాయనిత్యమును జెల్లించి మన భారతభూమికిగాక, యానాద్యేశ్యమునకును శుభము గూర్చి నందులకు యా సర్వేశ్వరుని గొనియాడుటకై, ఆంధ్రదేశముం దెల్లప్రాంతములందును సభలగావించవలయును. ఆనాటి సభా సమతుమున, ప్రజలెల్లరవను, విశ్వసంధాయక మహాసభవారు గావించినతీర్మానముల చదివి వినిపించి వానిననుసరించి ప్రజలు నిర్వహింపవలసిన విధ్యక్రమును బోధపరపవలయును.

వేలూరి సత్యనారాయణ,
సహాయకార్యదర్శి, అం|| రా|| జా|| సంఘము

స్థానిక వార్తలు

తిరుగుబాటు తాలూకా బోర్డు నిర్ణయము:—నిన్ను కంఠసభ్యులు 12వ తేదీన 2గ నల్పము బంగారాలో జరుగును.

తంత్రివార ప్రకటన:—మూరదాబాదు, అమరావతి ముఖమునకు పంజాబు ప్రాంతములకు తంత్రివార ప్రకటనమును సకాలమున బోగలవు.

సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు శనివారము రాత్రి పితామహులతో సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు, గౌ. జి. ఎ. వశేషముగారు ఎ. రంగనాథం మొదలగు గారు ఆదివారము ఉదయం విచ్చేసిరి. డా॥ కజ్జనగారు సతి ఆదివారము రాత్రి మైసూరు బోయిరి.

న్యూజెంటు గ్రాంటు స్కూలు ప్రాముఖ్య నిన్న ఉదయం విచ్చేసిరి.

దీన్ద్యుస్థి-పాతకులకు విజ్ఞప్తి:—ఈనెల 4 తేదీ శనివారము ఈ ప్రతీక సారస్వతానుబంధమున క్రియత కొప్పర్ నారాయణమూర్తిగారి 'దీన్ద్యుస్థి' యను కథాభాగము ప్రకటింపబడినది. దానిని జదివిన కాళాభేదము ప్రబలుననుభవించుచున్నది. తిన్నగ బరిశీలించక యా కథాభాగమును ప్రకటింపినందుల కెంతయు జింతించుచున్నాము. సంపాదకుడు.

ఆంధ్రమహాసభలు

ప్రైవేటు హాస్టల్ సంఘము లీనెల 8 వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయమున సమావేశమగును.

విషయములు.

1. ఆంధ్రమహాసభ యొక్క ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడుగారు నెన్నుకొనబడిన క్రియత గడ్డే రంగయ్య నాయుడుగారి రాజీనామా.
2. ఖద్దర్ పదార్థమున కధ్యక్షు నెన్నుకొనుట.
3. ప్రతినిధి రుసుము, ప్రేక్షకుల రుసుము, వస్త్రాలను నిర్ణయించుట.
4. జరుగవలసిన ఏర్పాట్లనుగురించి యోచించుట సభ్యుల కార్యక్రమమును నిర్ణయించుట.
5. కార్యదర్శులు ప్రవేశపెట్టు ఇతరవిషయములు.

మదరాసు టీచరు మహాసభల సంఘము:—పై గంఠమువారి సభ 2 వ తేదీన కేవల రామానుజులు నాయుడుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. కొన్ని తగవులు పరిశీలించబడినవి, కార్యదర్శి నివేదికలను జదివిన పిదప ఈ దిగువ తీర్మానములు గావించబడినవి.

1. డిప్టీ ఇన్ స్పెక్టరుగారి ప్రకటన ప్రకారము శర్వాంశుల వారు తమపట్టును నమూనాలను యీ సంఘమువారి కంపగోరవలెను.

రానున్న రాష్ట్రీయసభకు ఆహ్వానసంఘమునందు యీ సంఘసభ్యులెల్లరు చేరవలెను. సభ ఖర్చులకుగాను 10 రుసుము గైకొనబడును.

మదరాసు నగరములో కొన్ని పాఠశాలలను జిల్లా విద్యా సంఘమువారు రికగ్రేషు జేయబడుటకు యీ సభవారు చింతించుచున్నారు.

నగరములో తగిన స్థలము దొరకకుండుటచే మేనేజరులు ప్రైవేటు పాఠశాలలు స్థాపించినపుడు విద్యావిధాన నిబంధనను విధిగా పాటించమని జిల్లా సంఘమువారు నిర్బంధించారు.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—చెన్నపురి ఆంధ్రసభ వారు జరగయ్యా ఒకేరా భవనమున జరుపుచున్న దశరామ హరిశ్చంద్ర ప్రదర్శనములందర్భమున నిన్నటిదినమున నాయుడు సభ్యులు చక్కని అల్పాహారములతో సభ్యులిగాతిథ్యమొసరిరి. సర్ పి. థ్యాగరాజుకెట్టి క్రియతులు, కా॥ నాగేశ్వరరావుపంతులు, సర్ ఎ. పి. పాత్రో, పి. రామదాసుపంతులు, టి. వరదరాజులనాయుడు, పి. సాంబశివరావు, టి. తనికాచలంకెట్టి జయభావమ్మకెట్టి, వి. ఎల్. శాస్త్రి, కె. ఎన్. కేశరి, సర్ మూర్తి వెంకటరెడ్డి నాయుడు చల్లా శేఖరిరావుగారు వి. వి. జోగయ్యపంతులుగారు (బరంపురము) రాజారామవర్మగారు, గాన

మరలీ కృష్ణయ్యగారు, పి. చెంచయ్యగారు మొదలగు ప్రముఖులు చాలకుండి విచ్చేసిరి. సాయంత్రము చాలయత్సాహముగ గడచిరి. భవనములలో సభకులతో నిండియుండెను. అల్పాహారాంతరము హిందూలక్ష్మీవిలాససభలోని బాలికలుకొలది నృత్యములతో సభకుల నానందపరచుటగా నొనర్చిరి. చూపురు అందుకంటెనీవారు, ఒక ఫీజును హిందూలక్ష్మీవిలాస సభవారికి బహుమానముగా నొసగి గౌరవించిరి. తరువాత హిందూలక్ష్మీ సభలోని బాలికలు "సుందరీవిజయ" మను తమిళ నాటకము నుండి రెండురంగములను ప్రదర్శించిరి. పిమ్మట కొందరు సభ్యులు "రమాకాంతము వంతులు" ప్రహసనమును చక్కగ ప్రదర్శించి సభ్యులను కడుపుబ్బ నవ్వించిరి. రాత్రి 8.45 లకు ప్రహసనము ముగిసినతరువాత సభ్యులు తమతమ సెలవులకు జనిరి.

ప్రైవేటు హాస్టల్ దసరా ఉత్సవముల సందర్భమున 4 వ తేదీ శనివారమునాడు వైశ్యసభ్యులు ఆతిథ్యమొసరిరి. ఆనాడు ఫలాహారాంతరము కంజీశరము జయరాముగారు హాస్టల్ నియమావళి వేలునాడము ప్రాగించిరి. పిదప ఆంధ్రసభ నాటకకాళివారు వృద్ధకాళివారు సంఘ దురాచారములను ఖండించు ప్రహసనమును ప్రదర్శించిరి.

ఆదివారమునాడు తిథ్యాధినము. వైశ్యసభ్యులు ఆనాడు ఫలాహారాంతరము సభ్యులలో 'విచిత్రతేజధారణ' పోటీజరిగెను. ఉత్సాహవంతముగ సభ్యులు వలుపురు వేషముల కరించి ఆవేషములలో ఉత్తముగా గడింపబడిన మొదటిమువ్వరికి బహుమతులు ప్రకటింపబడినవి. 1. కె. లింగాశాస్త్రిగారు (కన్నడిగల్లి) 2. ఎ. సీతారామయ్యగారు (గొల్ల శాస్త్రి) 3. టి. ఎన్. రాధాకృష్ణ నాయుడుగారు (జట్లూరు) పిదప హిందూస్థీ లక్ష్మీవిలాససభ బాలికలు 'సుందరీ దర్పారు' అను తమిళ నాటకమును అత్యద్భుతముగ ప్రదర్శించిరి.

మీర్జాపూరు బాంబు కేసు

రెండవముద్రాయి నవరోచంపిరి

మీర్జాపూరు బాంబు కేసు విచారణలో రెండవ ముద్రాయి కాంతిచక్రవర్తి నిర్దోషియని కలకత్తా ప్రాంతాధ్యక్ష వారలని నిశ్చయించిరి. అతనికేసు యీనెల 8 వ తేదీన డెహ్రాడూన్ లోని కోర్టులోని ముఖ్య రైలు పట్టాలమీద కనబడిన. కేసుపై ఖద్దర్ పంప యుండెను. రాజకీయసంబంధముగ కారణముల నెవరో ఆతనిపాత్రు చేసిరిని తెలియచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

నెల్లూరు పి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

I. A. No. 451 of 1924

Original Swit No. 1009 of 1922

వాది:—పెమ్మారెడ్డి నుబ్బరామిరెడ్డి, ఎడీరిలు.

ప్రతివాదులు:—1 యీపూరు నారాయణరెడ్డి 2 పెమ్మారెడ్డి నారాయణరెడ్డి 3 కిపారెడ్డి వెంకటరెడ్డి Suplimental defendant 4 ముత్తుకెట్టి కుప్పస్వామిశెట్టి.

చన్నపట్లం కాపురముడు ముత్తుకెట్టి కుప్పస్వామిశెట్టి పేరటికి 1-2-8 ప్రతివాదులు వ్రాయించి యిచ్చిన యాదావా ప్రాసోటును సదరు కుప్పస్వామిశెట్టి వాది పేరటికి బ్రాక సఫర్ చేసి యిచ్చినాడు. సదరు ప్రాసోసోటును బట్టి వాది 1-2-8 ప్రతివాదులమీద యాదావా తెచ్చినందుకు వాని ప్రాసోసోటును కాలిగోషమని 1-2-8 ప్రతివాదులు యెదురువాదము చేయుచున్నందున ప్రతివాదులుచేయు వాదము ఖరీదు ముయినదనియు చెల్ల తగినది కాదనియు యేర్పరచి వాదికి డిక్రీయప్పించవలసిన బాబుదారి బ్రాక సఫర్ చేసిన సదరు కుప్పస్వామిశెట్టియందు వున్నదనియు సదరు ప్రతివాదుల మీద డిక్రీ కానియవల వాదివల్ల జీసుకొనిన బ్రాక సఫర్ మొత్తం దరిమిల్లవాదికి కలిగిన నష్టం వస్తరాలు సదరు కుప్పస్వామిశెట్టివల్ల వాది రాబట్టుకొనునని వుంటుందనియు యీసందర్భములలో సదరు కుప్పస్వామిశెట్టిని యాదావాలో సస్ట్ మెంట్ 4 వ ప్రతివాదిగా చేర్చవలసినదిగా కోరి వాది పిటిషన్ దాఖలు చేసివున్నాడు. యందుకు ఆక్షేపణవున్నయడల 'పిమ్మెంట్ 4 ప్రతివాది అను ముత్తుకెట్టి కుప్పస్వామిశెట్టి 17-10-1924 ది వగలు 10 గంటలకు పై కోర్టువారియందు హాజరయి చెప్పకొనవలయునని లేనియడల పరోక్షముతన సదరు పిటిషన్ అంగీకరించబడునని తెలియవలయును.

నెల్లూరు } గ్రద్దలూరు సాంబశివరావు బి. ఏ. వి. ఎల్. 8.10.1924 } వాదిపక్షము

వాతావరణ స్థితి

1924 సం॥ అక్టోబరునెల 7-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యమైన వర్షము				
	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అక్టోబరు 1-వ తేదీనుండి వర్షము	ముఖ్యమైన వర్షము
గోపాలపురం	94.7	72.6	0.70	4.71	44.96
విశాఖపట్నము	90.0	76.8	0.07	2.29	87.09
కాకినాడ	92.4	78.7	...	4.04	89.09
మచిలీపట్నము	92.4	79.9	...	0.94	41.59
కర్నూలు	88.6	78.6	...	0.55	26.01
బళ్లారి	88.8	72.9	...	0.02	20.51
కడప	91.6	77.4	...	0.86	81.28
తణుకు	98.2	79.2	...	0.42	37.98
మద్రాసు	94.3	78.2	0.02	1.28	50.74
కడపూరు	94.6	76.8	...	0	52.94
నెలమ	98.5	72.7	...	0.17	89.80
కోయంబట్ూరు	88.5	66.2	...	0	22.29
తిరువనాపల్లి	94.9	75.0	...	0.08	38.18
నాగపట్నము	94.8	75.9	...	0.26	54.98
మధుర	95.1	73.0	...	0.12	38.58
పాంబున	90.3	79.2	...	0	37.00
తిరునల్వేలి	0	28.84
తిరువేండ్రము	82.1	72.8	...	0.31	64.51
కొచ్చిక్	85.0	72.0	...	0.78	14.51
కాలికట్టు	86.1	71.1	...	0.48	117.16
మంగళూరు	87.0	72.0	...	0.62	125.68
తెంగళూరు	81.8	68.8	...	0.95	85.87
మేర్కాన	71.6	57.2	...	0.44	125.46
కొడైకనల్	68.0	46.2	...	0.54	62.18

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో 0.70" వర్షించెను. విశాఖపట్నములో చినుకులుపడెను. మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. గోపాలపురంలో పగటివేడిమి 5 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి మచిలీపట్నములో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. గోపాలపురంలో 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్టర్:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. అర్ధ్రత తక్కువ. పగటివేడిమి 5 నుండి 8 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో చినుకులుపడినవి. ఆకాశము నిర్మలముగ నేయున్నది. అంతటను అర్ధ్రతతక్కువ. పగటివేడిమి కడపూరులో 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసు 5 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

సీ. ఆర్. సామూయి.

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

ఇండియన్ ఫిలాఫతు రాయబారులు అంగోరాపాపుటకు ప్యాసుపోర్టుల నీయమని కోరగా అంగోరా ప్రభుత్వము వారు నీయ నిరాకరించినట్లు నమ్మకమైన సమాచారము తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మనోరంజితము

సెంటులకన్నిటికీరాజు

ఇది అనేకవిధములైన పుష్పములచే తయారుచేయబడి, మిక్కిలి అందమైన బుడ్డితో నుంచబడియున్నది. దీనిని రుమాలయందు కొన్ని చుక్కలు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును.

- 1 బొట్టు బుడ్డి 1 కి రూ 2.0-0
- 1 డ్రాము బుడ్డి 1 కి రూ 0.12-0
- 1/2 " " రూ 0.8-0

అడ్రసు:—కర్నూలు శివమొకొ తపాలపెట్టె నెం 24వ మంశాఖ.

మహాత్మా జీవిత చరిత్ర

నేడు ఇరువదవ దినము

రేవే మహాత్మా ప్రశంస చేయును

రేవే ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందంతటను బహిరంగసభలు జరుగవలెను

రేవే బహిరంగసభలలో తీర్మానముల నామోదించవలెను. ఆ బాలగోపాలమును పార్థసరథి నలువ వలెను. స్త్రీ పాలవృద్ధులందరును ఆరాధనలు నలువవలెను.

5 వ తేదీ ఆదివారమునాడు గూడ మహాత్మా నూలువడికెను

ఉపవాసచిత్త్యోగ గొప్పపండితుడగు డాక్టరు శివాకారుగారు 5 వ తేదీని ఢిల్లీకి వచ్చిరి. ప్రాశం విభాగము ఆయనవారికిలసక్రింద జరుగును.

డాక్టరుల ప్రకటనము

శివాకారుగారు డాక్టరు లిటుల ప్రకటించిరి:

"అనుదినమును పరీక్షించుచునే యున్నాము. శరీరసిద్ధి మంచితకణములే కనబడుచున్నవి గాని అవలతకణము లేవియును కనబడలేదు. చేతి నాడి ధ్వనియును అవకాశమును చాలబాగుగా నున్నది. అరగంట సేపు నూలువడికేసమిట్ట నాడిని పరీక్షించగా హృదయచలనమునందు అలసట యేమియును కనబడలేదు. 21 రోజులడిక్షయును అనాయాసముగా గడవగలదని మేము గట్టిగా నమ్ముచున్నాము. చేతినాడి ఉదయమున చాలస్పృహము గా నుండును గాని సాయంకాలము కొంచెము సీర సముగానుండును. దీర్ఘోపవాస కృత్యలకందరికి నటులే యుండును. ఉపవాసచిత్త్యోగ డాక్టరు శివాకారుగారు చాల సమర్థులు. అమెరికా విశ్వ విద్యాలయమున వైద్యపట్టమును బడసిరి అని మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడగు ఎస్. ఎం. వంజిపెగారు తెలిపినందున ఆయనకు ఆహ్వానము పంపబడెను. ఆయన 5 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయమునకు ఢిల్లీకి వచ్చెదరు. దీక్ష కడ పటిదినములలో ఆయన సహాయము చేయగలరు" అని డాక్టరు అన్నాసీ డాక్టరు రహమానుగార్లు 4 వ తేదీని ప్రకటించిరి.

నవజీవను పత్రిక

3 వ తేదీ రాత్రికి ఢిల్లీనుండి వచ్చినతంతివార్త నేడు (5 వ తేదీ) ఉదయమున నేను మహాత్మాని దర్శించబోవునదికి ఆయన రాత్రిమును త్రిప్పటకు ఉద్యుక్తుడై యుండెను. ఆయన వసారాలో పరుండియుండెను. దిండువద్దనే పరుపు ఎత్తు పెట్టిరి. దాని కానుకొని ఆయన వడికెను. సుమారు 200 గజముల వడియండెను. "ఇక నైదుదినములలో వైవాన్ గ్రహమువలన పక్షివలె రెక్కలుగట్టుకొని స్వేచ్ఛగా ఎగురగలుగుదును. 9 వ తేదీ బుధ వారమునాడు మిత్రులందరితో నిరాఘాటముగా మాటలాడగలుగుదును. అంతవరకును ఓడిమిబట్టుడని వారిని కోరితిని. అని మహాత్మా తెలిపెను.

మూత్రమునందు విషపదార్థము పూర్తిగా అంతరించినది. నాడి దుర్బలముగానున్నను దోష మేమియును లేదు. చాలసేపు గాఢనిద్ర పట్టుచున్నది.

4 వ తేదీని వెలువడిన నవజీవను పత్రికలో మహాత్మాని చిన్నవ్యాసము ప్రకటింపబడెను "నూలువడికకు పోటీపరీక్షలో ఆంధ్ర, వంగరాష్ట్రములకు ఘూర్జరము తీసిపోవునా? ఆంధ్రముగాని వంగముగాని ఘూర్జరమును జయించినచో నేను చాలసంతసించెదను. శక్తివంచనలేకుండ పనిచేసిన పిమ్మట హరాజయము కలిగినను అది విజయసదృశమే. ఆసభకు ఘూర్జరులు స్త్రీలును పురుషులును అధిక సంఖ్యగా వచ్చి నూలువడికేసమిట్ట వారు పరాజితులైనను ప్రమాద మేమియును లేదు" అని మహాత్మా ప్రవాసెను.

4 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకు ఢిల్లీనుండి వచ్చిన తంతివార్త

"నిన్న 3 వ తేదీరాత్రి కొంచెము కలతనిద్ర యైనదిగాని నేడుదయమున మహాత్మా ఎప్పటివలెనే అధికోత్సాహముతో ఉల్లాసముగా నుండెను. నేడు 4 వ తేదీ ఉదయమున 9 గంటలకు డాక్టరులు మహాత్మాని పరీక్షించి అంతయు చాల సరిగానున్నదని తెలిపిరి. ఇప్పుడు హృదయధ్వని వారమురోజుల క్రితమున్న దానికంటె చాల స్పృహమైనది. ఇది మిక్కిలి అక్కజము. శరీరము, దలి సమత్వము సరిగానున్నది. మామూలుగా నూలువడికకునున్నాడు."

5 వ తేదీ సాయంకాలమునకు ఢిల్లీనుండి వచ్చిన తంతివార్త

"ఉపవాసచిత్త్యోగ నిపుణుడగు డాక్టరు శివాకారుగారు నేడే (5 వ తేదీ) వచ్చిరి. ఉపవాసదీక్ష ముగియనున్నది గాన వీరిసహాయ మత్యవసరము. వీరి సలహాప్రకారమే మహాత్మా ప్రాశం చేయగలడు. మహాత్మా ఎప్పటివలెనే ఉత్సాహముగాను ఉల్లాసముగా నుండి నూలు వడికెను."

6 వ తేదీని ఢిల్లీనుండి వచ్చినతంతివార్త

"బాపూ చాల ఖులాసాగానున్నాడు" అని తంతివార్తలో నున్నది. "నేను ఉపవాసములను చేయుచున్నా నన్నభావమే నాకు కలుగుటలేదు. మామూలుగా భుజించినపు డెటులుండెదో యిప్పుడును అటులే యున్నది. నూలు వడికకునపుడు గూడ ఆయాస మేమియును కనిపించుటలేదు. దీక్ష చక్కగా ముగియనట్లు యీశ్వరు డనుగ్రహించు గాక" అని మహాత్మా ప్రవాసిన లేఖగూడ 6 వ తేదీని చేరినది."

ఆ. దోళనపడ నవసరములేదు

నేటి ప్రకటన

డిల్లీ ఆగ్స్టు 7:—డిల్లీ అన్నాసీ, అబ్దులు రహిమాను ఖానుగార్లు గాంధీగారి ఆరోగ్యమును గూర్చి నేడు యావ్రకటన బంపిరి:—నిన్న రాత్రి గాంధీగారికి బాగుగ నిద్రపట్టినది. నాడి పటుత్వము, రక్తప్రస్థి, గుండెబలము అన్నియు సరిగనున్నవి. నిన్నటికన్న నేడు కొంచెము నీరసముగ నగ పడుచున్నారని నేడు 19వ ఉపవాసదినమునకుచే అంతగా ఆదుర్దాపడవలసిన విషయముగాదు."

డా|| శివలక్ష్మయ్యగారు ఉపవాసముల గూర్చి బాగుగ తెలిసిన నిపుణులగు వైద్యుడు గాంధీగారి ఆరోగ్యమునుపరీక్షించుటకై ఢిల్లీ వచ్చియుండిరి. ఆయనగూడ గాంధీగారి ప్రస్తుత స్థితినిజూచి సంతోషము చెలిపెను.

ఆంధ్రానుగారి అభిప్రాయము

ఆంధ్రానుగారు అసోసియేటెడు ప్రెసు ప్రతినిధికి యిట్లు చెలిపిరి. "21 దినము ఉపవాసప్రత్యముగడచినపిదప మొదటిరెండు మూడు దినము లెట్లుగడచునాయని నాకాంక్ష శముగా నున్నది. మహాత్మా చూడనటువంటి వారికి ఆయన యిప్పుడెంత బలహీనస్థితియందున్నాడో తెలిసికొనుట కష్టము. ఉపవాస సమయమున ప్రజాహితకార్యములలో పాల్గొనకుండ మహాత్మాని అసినప్పటికిని వ్రతము ముగిసినపిదప అట్లునిలపుట కష్టమగును. మిక్కిలి శ్రద్ధ వహించినచేగాని మహాత్మా శరీర దార్ధ్యమును పొందినప్పటికి చాలాకాలము పట్టును. మొదటి దినములలో ఆహారము కొంచెముకొంచెము గా నీ యవలసి యుండును. గాంధీమహాత్మా శరీరదార్ధ్యము పూర్తిగా పొందువరకును ఎన్నిప్రయత్నము లైననునే కార్యభారమును వహింపకుండ జేయవలెననియే యుద్దేశము. ఆయన ప్రాశంపదిన ముగడచినపిదప మొదటి కొన్ని దినములవరకు తగినంత విశ్రాంతి యుండి తీరవలెను. ఆతని కాలనియోగమునందు గాని శక్తి వినియోగించుటయందు గాని యెట్టి ఒత్తియు కలుగగూడదు. ఆయన 2లహీనత యధారీతిగా నున్నను సోమవారమునాటి ఆరోగ్యమునుగూర్చి, ఆయనచెంతనే యెల్లప్పుడునుండు నిద్ర పురువైద్యులు గావించిన ప్రకటనను, డా|| శివరాజు మెహతా గారు ధ్రువపరచుచున్నారు.

డా. శివరాజు మెహతాగారు

ఈయన గాంధీగారిని అనేక సంవత్సరములనుండి యెరిగి యున్నారు. సోమవారమునాడు వీరిని జూనుబుకై ఢిల్లీవచ్చిరి. ఆయన గాంధీగారి కళకాంతులను జూచి ఆశ్చర్య వహించెను. కాని ఉపవాసము చివరదినములలోను, ప్రాశంపదినములలో మొదటి దినములలోను గూడ ఆతనిశక్తి యణుమాత్రమైన గోల్పోవకుండ కాపాడవలయునని యితరకైద్యులతో గూడ నేనేకించెను.

ప్రేక్షకులు రాగూడదు

ఈకారణముననే వచ్చేమూడు నాలుగు రోజులు వరకై మహాత్మా దర్శించుటకు ప్రేక్షకు లెవ్వరును రాగూడదని వారు స్పష్టముగ చెబుచున్నారు.

మదరాసు శాసనసభ కార్యక్రమము

రానున్న మదరాసు శాసనసభయందు కొన్ని సస్టి మెంటు రీగ్రాంటులును, మూడుముఖ్య చట్టములకు సంబంధించిన సవరణ బిల్లులును ప్రవేశ పెట్టబడును. ఇరిగేషనుబిల్లుపై సెలెక్టు కమిటీ నివేదికనుగూ|| సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు చదివెదరు. ఎస్. సత్యమూర్తిగారు ఆచట్టమును తిరిగి విచారణసంఘము వారికి పంపవలెనని ప్రతిపాదించెదరు. రామస్వామి అయ్యరు గారిప్రతిపాదన నెగ్గినచో బిల్లును చట్టముగా సంగీకరింపుమని గోరెదరు.

గూ|| పానగలురాజుగారు మదరాసు సగరపాలక చట్టమును సవరించుబిల్లును ప్రతిపాదించెదరు. వెంటనే విచారించి శాసనము గావించుటని కోరెదరు.

గూ|| సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు శాసనసభాధ్యక్షుని వేతనగర్హితచట్టమును ప్రతిపాదించెదరు.

సస్టి మెంటు రీగ్రాంటులు

1. వై ప్రావిగారి రాక సంకర్షణమున ఆనుకొని ఖర్చు రూ 20000 దక్షిణాఫ్రికాయలైలు కంపెనీవారికియవలసినదియు.

2. మదరాసు పబ్లిక చరిత్ర 1925 ప్రాతికై యింగను రూ 5600 అధికముగా గొనుటయు.

3. విద్యాశాఖయందు సానిక సంఘములకు ప్రైవేటువిద్యకుగాను ఒసంగుటకు రూ 160000. గ్రాంటులు కోరబడును.

సప్తమ బ్రాహ్మణతరవమావేశము

ప్రతిసభలుగావచ్చు వ్యక్తులుగాని సంఘముగాని త్వరలో శాసనములను తెలుపవలెను. బస, భోజనము లేర్పాట్లు చేయబడును. ఈవిషయములు జి. ఎస్. కన్నప్పర్ జస్టిస్ పత్రిక మాంటుకోడు మదరాసు అని ప్రాయశలయును. ప్రతి నిధులరాక ముందు తెలిపినచో వాలంటీర్లు వారిసదుసక్రితురు.

మహాత్మాగాంధీ

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ

చెన్నపురిలో ఈనెల 17 వ తేదీని జరుగును

“ఈనెల 17 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు చెన్నపురిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సంఘమున (7 తంబుపెట్టిపేటి) ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగును” అని కార్యదర్శి అయ్యదేవర కాశేశ్వర రావుగారు బెజవాడనుండి తంతివార్త నంపిరి.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘము

నూలు వడికి పంపని సభ్యులకు మేలుకొలుపు

“కాంగ్రెసుసంఘముల సభ్యులును సభ్యులు కానివారునుగూడ చాలమంది కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఊర్రానము ప్రకారము ప్రతినెలయును నూలువడికి భారత ఖద్దరు సంఘమువారికి పంపుచున్నందులకు చాల సంతోషించుచున్నాముగాని కాంగ్రెసుసంఘముల సభ్యులలో చాలమంది యింతవరకును నూలువడికి పంపనందులకు చాల చింతిలుచు వెంటనే నూలువడికి పంపవలెనని వారిని కోరుచున్నాము” అను ఊర్రానము ఢిల్లీలో జరిగిన భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభలో ఆమోదించబడెను. (అ. ప్రె.)

నాయకుల అభిప్రాయములు

శ్రీయుత వల్లభాయీపటేలుగారు

8 వ తేదీ సాయంత్రమునకు వల్లభాయీగారు ఆహ్వాన బాబాజీ చేరిరి. “మహాత్ముడు నీరసముగానున్నను చాల ఉత్సాహముగానున్నాడు. ఎట్టిచాధయునులేదు. బాగుగా చాల సేపు నిద్రించుచున్నాడు. కంతస్వరము స్ఫుటముగానే యున్నదిగాని నీరసించలేదు.” అని వల్లభాయీగారు తెలిపిరి.

డాక్టరు కీచలూగారు

ఉపవాసములన వానాటికి నీరసము హెచ్చుచున్న మాట శిజమేగాని ఉత్సాహమును ఉల్లాసమును చాల హెచ్చు గానున్నది.

నాయకులు సభకు దేశమునం దన్ని భాగములనుండియు వివిధ శక్తుల ప్రతినిధులు వచ్చిరి. ఆసభలన మంచి అనుకూలము కలుగగలదు. ఒకమతమువారి నింకొక మతములో కలుపుకొనుటలో దోషములేదని సభవారు స్థిరపరచిరిగాని కుద్ధి తల్లిని ఉద్యమములు ఇప్పుడు చేయుచున్న ఉద్ధతిమాత్రము సరిగాదనిరి. భారతీయులందరును, ప్రతీకలవారును సభవారి తీర్మానముల ప్రకారము నడచుకొనగోరెను.” అని కీచలూగారు తెలిపిరి.

ప్రొ. నార్మన్ పతిగారు

ఈమె యీశ్రుద్ధేశ్వరాల. బహుళ ఉద్యమ ప్రచారకురాలు. ఇప్పుడు ఢిల్లీలోనున్నది.

“నేను నాయకులసభా విషయములను చాలశ్రద్ధతో గమనించిరి. అతివిశాలములగు బహుళ ఉద్యమసిద్ధాంతములు నేడు మహాత్ముని బోధనలద్వారా భారతదేశమునం దింతలకు బాగుగా వ్యాపించుచున్నది. అహింస, సహనము, సర్వమత సమత్వము, పరమతసహనము వాతీయపరిశ్రమల సత్ప్రతినిధినిం దింతులు, విశ్వసారథి భావము, విషయము, మున్నగువానినే మహాత్ముడు బోధించుచున్నాడు. వీని నవలంబించుటవలన భావోపద్రవము తప్పక కలుగును. అందువలన సమగ్రుల నాయకుల సామరస్యమును కలిగించుటకు తగిన ఏర్పాట్లను చేయుగలరు. సామాన్యప్రజల వాతీ సత్ప్రతినిధి. ఈనాయకుల సభ అపూర్వవిషయము. మహాత్ముని శునముగా ప్రేమించు వారి ప్రయత్నమువలనే యీసభ జరిగినది. ఇదియే ఘనము ప్రథమ ప్రయత్నము. ఇది మిక్కిలి ఘనముగా సభయని భావిపురుషులందరములవారు చాల ప్రశంసించగల గురురు. చరిత్రలో నిది చాల ముఖ్యస్థానమును బహుళ గలదు. దీని ఫలితము, పాఠశీకము, బరీక్ర, ఈశ్రుద్ధమున్ను దేశములలో గూడ కనబడగలదు. అది బహుళ నింకను మతసామరస్యము సరిగా కలుగలేదు. గాంధీ మహాత్ముని బోధనలకు బాహై ఉద్యమసిద్ధాంతములకు అనుమాత్రమైన భేదములేదు. ఈసిద్ధాంతములన విశ్వసాని అనుభవము కాంతిసామరస్యమును కలిగించుటకు కష్టమని మేము భావింపగూడ అసంభవముకాదు. ప్రావీణ్యము దేశములకు సత్ప్రతినిధులు కలుగును. అనిభావించి సత్ప్రతినిధులు (అ. ప్రె.)

చేకూరును. నాయకు లిక శ్రద్ధబూని యాతీర్మానములను దేశమున అన్నిమండలములలోను గ్రామములలోను ముఖ్యముగా పాఠశాలలలోను బాగుగా వ్యాపింపజేయవలెను. ముఖ్యముగా బాలరతును బాలికలకును యాతీర్మానముల సైతికసత్వమును బాగుగా బోధింపవలెను. అని ఆమోదింపెను. (అ. ప్రె.)

బరోడాలో సత్యాగ్రహము

దివాను సానుభూతి

బరోడాలో పోట్లాడు తాలూకాలో క్రొత్త రివిన్యూ కెటిలుపెంటు చేయగా ప్రజలు పన్నులను చెల్లింపక సత్యాగ్రహము ప్రారంభించిరి. ఆ సంగతి దివాను సర్ మానుభాయి మెహతాగారికి తెలియగా నే పన్నులు నమూనెయెట్లు మారినవే మరల ప్రజల యిష్టానుసారము సాకల్యముగా తెలిసికొన వలెనని రివిన్యూ కమిషనరు మున్నగు ఉద్యోగుల కాజ్ఞాపించెను. అందువలన ప్రజలకు చాల సహ్యము కలిగినది. (అ. ప్రె.)

బర్రోలో పన్నుల నిరాకరించుట

కాపిటేనునుటాక్సు

తారావాడి ప్రజలు పన్నుల నియ్యక దౌర్జన్యముచేయుటచే నచటికి 100 మంది మిలటరీ పోలీసులు వచ్చిరి. ప్రోములోను తారావాడిలోను యీసందర్భమున రెండు మాత్ర్యులుగూడ జరిగినవి. దౌర్జన్యము చాల హెచ్చుగా నున్నదిగాన దొరతనమువారు గట్టి ఏర్పాట్లను చేసిరి. (అ. ప్రె.)

కరాచీ రేవువ్యాపారము

సెప్టెంబరు 19 లో జరిగిన విదేశీవర్తకము

వినుమతిసరకుల వెల 278 లక్షల రూపాయలు. ఎగుమతి సరకుల వెల 220 లక్షలు. 1924 ఆగష్టులోకంటే దిగుమతులు 46 లక్షలును ఎగుమతులు 78 లక్షలును హెచ్చెను. ఈ ఆరు నెలలలోను దిగుమతులలో 854 లక్షలును ఎగుమతులలో 171 లక్షలును నిరుటికంటే హెచ్చెను. ఈ సెప్టెంబరునెలలో గత సెప్టెంబరులోకంటే పంచవార 45 వేల బుట్టులు వెల 112 లక్షలును రైల్వేవాగులు 12 లక్షలును, ఉజుబట్టులు 18 లక్షలును హెచ్చినవి. నాలుబట్టులలో 80 లక్షలును లగ్గించి. ఎగుమతులలో బార్లీలో 108 వేలబుట్టులవెల 115 లక్షలును ప్రత్తి 1600 బుట్టులవెల 81 లక్షలును వూలు 1400 బుట్టులవెల 29 లక్షలును హెచ్చినవి. గోధుమలు 24000 బుట్టులవెల 49 లక్షలు ఎగుమతి యైనవి. (అ. ప్రె.)

అలముదాబాదుమోడలు హైస్కూలు

ఈ పాఠశాలవారు వెనుక ప్రభుత్వవిశ్వవిద్యాలయ సంబంధమును గడుచేసిరి. ఇప్పుడు కలర రిగైన్లు చేసి విశ్వవిద్యాలయమును ఏర్పాటుగా చేయునవలె ననిబాధించి జైప్రసి పంపగా దొరతనములారంగిరింపిరి. (అ. ప్రె.)

శ్రీ! సారావత్ప్రణామ! పరిరక్షణకుఁ దన
పరిమిచ్చిన శిలి! ప్రభునికన్న
దనుజుల వధియింప! దంభోళిగా నిజ
దేహ మిచ్చిన యా దాధిచికన్న
విశ్వహితార్థమై! యీశ్వరుకోపాన్ని
దహనమైనట్టి కంఠదర్శకన్న
ధర్మసంస్థాపనార్థమునకు నిజమార
ణమున కొప్పిన, కాంతిసపునికన్న
శ్రీ! నూరుమడుగులు నీవే భగవ్యుడవు సుమ్మి!
అఖిలభారత హిందూ మహమ్మదీయ
ప్రజలసమైక్యవాగ్ధ మాయాచితముగ
దేహ మర్పించుకలన, గాంధీమహాత్మ్య.
శ్రీ! అనుదినంబును మదనమోహనుడు నీకు
నేయునట భాగవతము. పారాయణంబు;
మున్ను, ప్రాయోపనిష్ఠఁడైయున్న యుత
రాత్మజానికడ బాపరాఁయణివిధంబు.
కల! కొమకాని స్వార్థత్యా
గము మహిమము ధీమలంబు! గని గర్వమునక
విమలయుము నాతరంగిణి
క్రమముగ నుచ్చాంగుచుండె! గాంధీమహాత్మ్య.
దొం. వెంకట్రామయ్య.

శ్రీ! భద్రంబున్ గృహనేయుఁగావుత దయా - పాథోధిభక్తావసో
న్నిద్రుండా రగజేంద్రక్షణకళా - నిశ్చితక్షిప్తపభా
ముదాలంకృత సర్వలోకుండు జగ - న్నోదావహోద్యోగికి
విద్రోహసలకాంతిదాయకీద్యు - నిర్బంధికి గాంధీకి
శ్రీ! సాహసకార్యముల్ సలుపఁ - జాగితీమేమి మహాత్మ్య! కాంతిస
న్నాహపరుండ పి ననక - నవ్రత మూని స్వదేశ మాతృకా
సేవాను నాత్మదేహమును - నేవల మిర్వదియొక్కనాడు నే
యూహాచరింపఁజే పెను ప్ర-భూ! భవనంబులుదల్లడిల్లఁగన్.
శ్రీ! గంధర్వ గోనలు మంచిచెడ్డ లెటుగం - గాతక యన్యో
న్యమున! దీండుపుంబగ్గగ్గింను దేశమున కా - ర్తన్ దెచ్చు
చున్నారయో!! వేండుంబయ్యే భరింపఁజాలనిదీనే - విశ్వ
శ్వక! యంచు నో! తిండ్రి యాకలిసోపవాసములద - ధ్యా
సంబుఁ గావించువా?
శ్రీ! దేవా! గాంధీమహాత్మ్య! లోకమునకై - తీవ్రోపవాసప్రహో
త్సేగం గాంచిన నీకు దాశరథికి - నిద్ధించి మున్నాచిన
ట్లాఁకూతములై బలాతిబలవి - ద్యుల్ సత్ప్రపన్ తుల్పిపా
సావిర్భూతినడంచి సార్థకములై - యక్రాంతములై బ్రోవుతన్.
మ! అకలంకోజ్వలసత్సహస్రదశప - ద్యాసీనయానాపరాం
విక నిత్యంబునుధాప్రపూరముల ను - న్మీలద్దయాస్వాంతయై
ప్రకటింపకాజివిమాచి చిన్మయుఁడవై భద్రంబులకాంధిశీ
క్రకకోరవ్రతనిష్ఠ దాటుమి - కడె - వా! శ్రీజగన్యోహనా!
సునర్ల సూర్యనారాయణశాస్త్రి
శతావధాని.

లాహోరులో

యిందు తగులబ పట

ఇద్దరు చనిపోయిరి

5 వ తేదీ మధ్యాహ్నము లాహోరులో మూడంతస్తుల మేడలో నెటులనో మంటలువచ్చినవి. ఒక స్త్రీయును ఆమె కొడుకు 8 ఏండ్లవాడును రెండవంతస్తులో నుండి రాజాలక ప్పానముల గదిలోనికిపోయి మంటలవలన చనిపోయిరి. చాల భవన్యముకూడ గలిగినది. ప్రాయశఃజనులు వచ్చినను నీరుచాలా చాలసేపటివరకును పని జరగలేదు. ఒక గంటసేపటికి మంటల నార్పగలిగిరి. (అ. ప్రె.)

పిఠాంగురబ్బరు ఎగుమతి

నవంబరు 1923 మొదలు అక్టోబరు 1924 ఆఖరుకు ట్రేయిలు పెట్టెమెంట్సులో 29,519 బుట్టులును, షెడల్ పెను మలయాష్ట్రేట్సులో 142,264 బుట్టులును, అఫ్ఘానిస్తాన్ మలయాష్ట్రేట్సులో 75,118 బుట్టులు మొత్తము 246,892 బుట్టులును తిగులైనవి. దీనిలో 1400 బుట్టులు ప్రెం. గాముష్టేట్సులో తయారైనవి. మొదటి ఏను 274,000 బుట్టులు తయారైనవి. (అ. ప్రె.)

అంధ పత్రిక

1924 సం. అక్టోబరు 7 వ తేది

మంగళవారము

ప్రతినీతి

గాంధీ మహాత్ముని ఉపవాసవ్రతము శ్రద్ధాభక్తి ముగిసినమా ప్రియమైనది నందులకు, దేశమం దంతటను శ్రేష్ఠులను ప్రార్థనలు జరుగుచున్నవి. మహాత్ముని రక్షించి కాపాడినందులకు భగవానునికి కృతజ్ఞతాపూర్వక మగు వందనము లర్పించబడును. ఢిల్లీ సమావేశ తీర్మానము లామోదించబడును. ఆంధ్రులు తమ ధర్మమును నిర్వహించెదరని భావించెదము. ఆంధ్రదేశమున హిందూమహమ్మదీయసమన్వయ అంతగ ప్రబలమైనను, నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తి జేసినగాని ఆంధ్రులు తమ విధిని నెఱవేర్చజాలరు. అన్యత్యతను నివారించుట ముఖ్యము. కద్దరునిర్మాణమును పూర్తి చేయుటయవసరము. మహాత్ముని ఉపవాసవ్రతదీక్ష, స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు మూలాధారమేమియో వెల్లడిచేసెను. తేనియెడల దేశమింకను అవసరవ్యవహారమును వదిలి, మిడిమీడిల నెంటుదరుగుచుండెడిదే. శాసనసభలుగాని, సంస్కరణములుగాని, రాయబారములుగాని లేబరునామగ్రహము గాని హిందూదేశమును రక్షింపజాలవనియు, ప్రజలు తమతోగల అంతర్వైషమ్యములను మానుకొని స్వరాజ్య నిర్మాణమునకు బాసవలయుననియు, ఢిల్లీ సమావేశము సువ్యక్తబరచెను. హిందూమహమ్మదీయ కలహములసంగతి యోచించుకుండ, ఎవరికేమి బట్టెనని నాయకులు పెరువహించుటచే, మహాత్ముని పరితాప మధికమయ్యెను. దేశభుస్థితిని గుర్తించి, మానవయత్న విఫలమై యోచించి, భగవానుని జేరి మహాత్ముడు ప్రార్థించ గడంగెను.

మహాత్ముని ప్రార్థనలు ఫలించెను. నాయకుల సన్నిహితములనుండియు విచ్చేసి హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యము సంతరింప జేయు సమర్థులు. కలహములను బాపుటకు జాతీయ పంచాయతీ సంఘమును నెలకొల్పిరి. గాంధీమహాత్ముని సంఘమున కిధ్యత్తునిగ నియమించిరి. ఇంతవరకు జరిగినవి వట్టి తీర్మానములే. విని నాచరణలో జెట్టి నట్టడంబటి సమావేశము ఫలప్రదమగును. అయినను ఆసుకాల వాతావరణము ప్రబలికది. నాయకుల హృదయములలో పరివర్తనము గలిగినది. జాతీయ బహిష్కారానికి సయితము ఢిల్లీ సమావేశవైఖరి సంతృప్తి గలుగజేసెను. ఘద్రాసు మొయిలు పత్రకా ప్రతినిధి కామెదలిపిన సంగతుల బాచిన ఉపవాసము గలిగించిన యద్భుతముగు మార్పుతేట మును ఢిల్లీ సమావేశ కార్యక్రమము అతీతంబుగను సక్రమముగను జరుగుటయు సభాసభ్యుల హర్షధ్వనులుగాని భిన్నాభిప్రాయములుగాని లేకుండుటయు బహిష్కార కార్యక్రమముగ నుండెను. తీర్మానములగుర్తిచర్యమాత్రమువిరివిగ

జరిగెను. ఇందుకు పూర్వావకాశ మొసగబడెను. బహిష్కారము యావప్రకారము తీర్మానముల గావించుటకేగాక వాని నాచరణలోనికి దెచ్చుటకుగూడ సభ్యులు కృతనిశ్చయలయిరి. ఢిల్లీలో నీ సమావేశము జరుగుచుండగ అలహాబాదులో ఉభయసంఘ నాయకులును కలిసి శాంతముగ యూరేగింపు జరుపుట, నూతన హృదయవమ్మేళనమునకు ఫలితమని ఎంచవచ్చును.

హిందువులును మహమ్మదీయులును తమతమ విభేదములను సలిపుచుకొనుటకు, ఇంతగట్టిప్రయత్నమునిదివరకేన్నడును జరిపియుండలేదు. ఢిల్లీ సమావేశ కార్యక్రమముగాంచి, మహాత్ముడును సంతృప్త హృదయడయ్యెను. శరీరము మిగుల శుష్కించి యన్నను ముఖమున ఆనందము తాండవమాడుచుండెను. మనోభారము చాలవరకు దగ్గను. “ఇక నయిదుదినములు గడువలెను. భగవదనుగ్రహమున్నచో బుధవారమునాడు విహంగమువలె స్వేచ్ఛగనుందును. స్నేహితులతో విరివిగ సంభాషించగలను. ఉపవాసము ముగియవరకు సంభాషించవలదని, వారితో నీదినముననే జెప్పియుంటిని” అని మహాత్ముడు గతశత్రువారమున జెప్పియుండెను. తనబంధమువదిలి శ్రేష్ఠినుండియు స్వేచ్ఛ లభించునని మహాత్ముడు డెలుబాపించుచున్నాడో, వైవాక్యములవలన గనిపెట్టవచ్చును. మహాత్ముడు స్నేహితులతో సంభాషించుట సయితము మానుకొనినను, అత్యంత దుర్బలస్థితిలోగూడ రాటమును ద్విష్టమునుకొనలేదు. ఏమియాదీక్ష! అంతటిపట్టుదల డాక్టరుల కాశ్చర్యము గలిగించుచున్నది. అణుమాత్రము శక్తియున్నను, తాను నూలుదీయకుండ నుండజాలనని, మహాత్ముడు దెలిపినవాక్యముల నెవరుమరుగుగలరు? ప్రాణముకన్నను రాటము నెక్కుడు ప్రియముగ జూచుకొనుచున్న మహాత్ముని దృక్పథము నెల్లరును గమనింపదగును. హిందూదేశ మోక్షమునకు తారకమయ్యెడి సాధనమును మహాత్ముడొక్కడైనను నుపయోగింపకున్నను, స్వధర్మమును నెరవేర్చజాలనని అతనికి దెలియును. మహాత్ముని విశ్వాసమునందగుమాత్ర మావహించినను, ప్రజలు నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణముపట్ల ఎంత మాత్రము అశ్రద్ధజూపజాలరు.

“నేను పడుకునవుడు, సర్వమును మరచెద”నని మహాత్ముడు ఆంధ్రానుగారికి దెలిపెను. రాటమే మహాత్ముని తన్మయుని గావించుచున్నది. యంగుఇండియాప్రెస్ లో తామే విషయమును గూర్చి వ్రాయగోరెదరని, ఆంధ్రానుగారు మహాత్మునికీరి. ఢిల్లీ సమావేశముగూర్చిగాని, హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయగూర్చిగాని వ్రాయుమనునని, ఆంధ్రానుగారు భావించియుండిరి. కాని గాంధీ మహాత్ముడు డావిషయములను పేర్కొనక, నూలు నెల్లరునువడుకవలెనను విషయముగూర్చియే వ్రాయగోరిరి. భోజనముతో పాటునూలునువడుకుటనుగూడ నిత్యవిధులలో నొకటిగ మహాత్ముడు భావించుచున్నాడని స్పష్టమగుచున్నది. అత్యంత కృశీభూతిశరీరుడయియున్నను, కాంగ్రెసుసభ్యులు నూలువడుకుట ఎంత యవసరమో, మహాత్ముడు తెలుపుట మానలేదు. ఆంధ్రదేశముకన్నను, బెంగాలుకన్నను నూలు వడుకుటయందు, గుజరాతు వెనుకబడునా యని

మహాత్ముడు గుచున్నాడు. అట్టిఫలముగలిగెనేని, ఆంధ్రవంగ దేశములను మహాత్ముడు అభినందింపక మానడు. గుజరాతుసోదరులు తమధర్మమును నెరవేర్చి ఓడిపోయినను, విజయ మనియే భావింపవలయునని, మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. ఆంధ్రదేశముపై మహాత్ముని విశ్వాసము తగ్గలేదు. నూలునువడికి పంపువిషయమై ఆంధ్రదేశము ముందడుగు వైచుచున్నందుల కెల్లరకును సంతృప్తి గలుగకమానదు. ఆంధ్రదేశ మికముందు నూలును తయారుచేయుటలో నగ్రస్థానము వహించి మహాత్ముని యభీష్టమునకు ప్రోద్బల మొసగు గాక యని కోరెదము. జాత్యైక్యముపట్లను, కద్దరునిర్మాణము పట్లను, మహాత్ముడు గాఢమగు నుత్సాహము జూపుచున్నాడు. దూర మాలోచించిన మహాత్ముని యుత్సాహమునకు ప్రబలాధారముగలదని దెలియగలదు. ప్రజల దారిద్ర్యముతోగలి, వారిలో వారికి పరస్పరప్రేమ బలపడుచో, స్వరాజ్యసిద్ధి నాటంక పరుచుట కేటికి సాధ్యమగును?

బహిష్కారాంతోబాటు, మరెకొందరు యూరపియనులుగూడ ఢిల్లీ సమావేశమునుగూర్చి సంతృప్తిని గనుబటచుట, మిగుల ప్రోత్సాహకరము. మానవసౌభ్రాతృత్వప్రవర్ధనమునకై బనిజేయుచున్న స్థాండర్డునతి, మహాత్ముని దీక్ష నూతన వాతావరణమునువ్యాపింపజేయుచున్నదనియు, ఆధునికహిందూదేశచారిత్రమునందు ఢిల్లీ సమావేశము నూతన యుగస్థాపనమునకు దారిజూపుచున్నదనియు, ప్రపంచ శాంతికిని మానవశ్రేయమునకును దారిజూపెడి సూత్రములను మహాత్ముడు ఢిల్లీలో నెలకొల్పిననియు ప్రశంసించుచున్నది. భారతీయ శాంత్యములనిన కంటగించెడి “సివిలు మిలిటరీ గెజట్టు” పత్రికకు సయితము నూతనభావోదయము గలుగుట గొప్ప విశేషము. కేంద్రకిలాఫాత్ సంఘమువారు ఢిల్లీ సమావేశ తీర్మానములను ఆమోదించి ప్రతి మహమ్మదీయుడును సోదరభావ ప్రవర్ధనమునకు తోడ్పడవలయునని గోరిరి.

శ్రేష్ఠితో మహాత్ముని యుపవాసవ్రతము ముగియును. మహాత్మునకు శరీరదార్ధ్యము తగ్గుట నహజము. ఐనను ఆధ్యాత్మికబల మధికమయ్యెను. ఎక్కుడుశక్తితో భారతజాతిని నడుపుటకు మహాత్మున కవకాశము గలిగినది. భగవదాదేశమును నిర్వహించి మహాత్ముడు సరియగుదారిని కనిపెట్టగలిగెను. మహాత్మునికి భగవానుడెల్లపుడును చెంత నున్నాడని పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు సూచించియుండిరి. మహాత్ముని ఆదేశించుచు అతనిని అనుక్షణమును ప్రేరేపించిన పరమేశ్వరుడే ఢిల్లీ సమావేశ విజయమునకు తోడ్పడెననుటకు సందియములేదు. మానవుల కసాధ్యమని దోచుకార్యములు ప్రార్థనాబలముచే సుసాధ్యమగునని మహాత్ముడు ప్రజల కుద్బోధించుచున్నాడు. ముందుగ ప్రార్థన జేసియే మహాత్ముడు ఉపవాసవ్రతమును ప్రారంభించెను. దైవముపై భారముంచి ఏకాగ్రముచేసి సను, అయ్యది తప్పక ఫలించుననుటకు సందియములేదు. శ్రేష్ఠిదినము ఆసేతు హిమాచలపర్వతము ఢిల్లీ సమావేశతీర్మానముల నామోదించుట యనిన సర్థమేమి? జాత్యైక్యమును బలపరుచుటకు భారతీయులు కంకణము గట్టుకొనిరియే. శ్రేష్ఠి సభలు

ప్రత్యక్షి

సిమిజులో వానపర్వయముకొనవను. ఇదొక ఇల్లును పీకినది.

ఇంబిహత్య

విషయమే ఒకపాఠశాలకు పైనికుని ఉండినది.

డాన్ నివేదికము

క్రాంత్యర్థము బాధ్యంకు శాసనము

దెబ్బ, అక్టోబరు 4:—డాన్ నివేదికము ననుసరించి జేయబడిన క్రాంత్యర్థము శాసనము రివిస్టయింకు వారంగిక రించి.

భారత దేశపరిస్థితులు

లండన్, అక్టోబరు 1:—వైటుహా ప్రభుత్వమువారు (ఇండియా కార్యాలయమువారు) నెహ్రూజీగ ఊరకుండుటచే ఇండియాలో అతివాదులు చెలరేగుచున్నారనియు ఇండియా మంత్రిగ ఆలివియరు ప్రభుత్వండుట డిల్లీలో అందరకును ఇష్టము లేదనియు దీనికికారణమువిప్లవకారులయెడల ఆలివియరు ప్రభుత్వ హెచ్చు వకుండ ఉపేక్ష జేయుటయే యనియు, వైటుహా ప్రభుత్వమువారు భారతదేశమునుగూర్చి స్పష్టముగవిధానము నవలంబించెదననియు డెయిలీ న్యూస్పత్రిక తెలుపుచున్నది.

ఈవిషయములనుగూర్చి ఇండియానుండి ఇండియా కార్యాలయమువారికి తెలియజేయ అనవసరముగ భయపడుచు ఇట్టిసంగతులను తెలుపుచున్నారని ఇండియా కార్యాలయము వారు ఆక్షేపించిరి.

దెంగాలులో అతివాదులును, విప్లవకారులను అడంతుటకు దెంగాలు ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణముగ కృతనిశ్చయమై యున్నారనియు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు వలయునంత సహాయమును జేసెదననియు నిశ్చయముగ నచ్చివడి.

ప్యాసిపుపాలకము

మస్సోలిసిగారి నిశ్చయము

వాప్రభుత్వము ఒరులుజెప్పినటుల నడుచుకొనదు. ప్యాసిపుపక్షమువారు జెప్పినను వినదు. దేశములో సక్రమపరిస్థితులను ప్రజేశేదెట్లుటకు సేనంతయు నిశ్చయించుకొంటిని. కాని ఇది ఏమిటకు అన్నిపక్షములవారును ప్యాసిపుపాలకము నంగీకరింపవలెనని మస్సోలిసిగారు తెలియజేసిరి ప్యాసిపులు జేసి నవనిని మస్సోలిసిగారు తెలియజేసిరి.

సోవియటురిపబ్లికు

లో జేరుటకు బాకారా తెలియజేసెను. చివరనుగారి తో జెప్పిరి.

ఇ గ్లగడలో పనిలేనివారిసంఖ్య 1160200. నిరుడుకంటె 1600 మంది ఎక్కువగ నున్నారు.

ఆప్రనిస్తానుకు విమానములు

మాస్కో, అక్టో 5:—5 విమానములు ఆప్రను ప్రభుత్వమువారికి విక్రయించిరి. కాబూలుకు పోయెను.

బ్రిటిషు పాఠశాలలు

సోవియటు ఉపాధ్యాయులు

లండన్, అక్టో 2:—గ్రేటుబ్రిటనుకు సోవియటు ఉపాధ్యాయులను రప్పించి ఏ విషయములను బోధించునన్నారని కామన్సుభ్యలో సర్ రాబర్టు లిక్ గార్డుగ రషియాతో వర్తకము అభివృద్ధి గాంచునందుటచేతను (ప్రతిపక్షుల ఆక్షేపణవల్ల) రషియానుభావను సేర్వకనుటకు ఎక్కువ అవకాశము గావలసియుండుటచేతను (ప్రతిపక్షుల ఆక్షేపణవల్ల) రషియాభావను సేర్వకుటకు రెండుదేశములవారును ఉపాధ్యాయులను, విద్యార్థులను రషియానుండి ఇంగ్లండుకును, ఇంగ్లండునుండి రషియాకునుపంపి ప్రయత్నించిన బాగుండు సేమాయని ఆలోచించుచున్నారనియు బ్రిటిలినుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. ఇంకను సంగతి తెలియలేదని.

జర్మనీ-జాతినమితి

సభ్యత్వమునకు దరఖాస్తు

బ్రిటన్ వైఖరి

లండన్, అక్టో 6 ఉదయం 1/10:—జర్మనీని జాతినమితిలో జేర్కొనువిషయమై మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరము జర్మనులకు బంపుటకు సంసిద్ధముగ నున్నదని జెప్పవచ్చును.

వెర్సెయిల్సు ఒడింబడికను జవదాటుకుండ ప్రవర్తించవలెనని బ్రిటిషు ప్రత్యుత్తరమున జర్మనీకి నూచించిరినియు, ఎట్టివరతులను గోరకనే సభ్యత్వమునకు దరఖాస్తు నంపుకొనవలెనని తెలియజేసెద రనియు, మైన్స్పత్రిక తెలుపుచున్నది.

వేల్సుయువరాజు విక్టోరియాకు బయలుదేరవచ్చుడు 10 వేలమంది స్వాగత మొసగిరి.

హుసేనురాజు

మెక్కానుండి కొద్దిరోజులలో బయలుదేరిపోవునని తెలియుచున్నది. వాహిలీల మెక్కాకు చేరువగ వచ్చిరిని తెలియుచున్నది.

ఇంగండు-ఈజిప్టు

లండన్ సంభాషణలు

నూడానుప్రతిపత్తిని చర్చింపలేదు

లండన్, అక్టో 6:—ఉదయం 1/10 సామ్రాజ్య సంబంధములే చర్చించిరినియు నూడాను ప్రతిపత్తినిగూర్చి చర్చించుట లేదనియు తెలియుచున్నది.

జగులుపాషాగారి ఆనంగీకారము

లండన్, అక్టో 4:—ఈజిప్టునుండి బ్రిటిషుసేనలను మరలించుట అసాధ్యమనియు పీలులేదనియు న్యూయిజు కాల్యను కాపాడుట కవసరమనియు ముగ్దానాల్లాగారు జగులుపాషాగారితో జెప్పిరి. నూయిజుకాల్య సంరక్షణమును జాతినమితి వారి కప్పగింపవలెనని జగులు పాషాగారును ముగ్దానాల్లాగారుప్పుకొనలేదు.

ముగ్దానాల్లాగారు ఆంగ్లో ఈజిప్టు ఒడంబడికను జేసికొనుట మంచిదని. జగులుపాషాగారికిరంచిరి. కాని ఈజిప్టులో బ్రిటిషు సేనలన్నంతికాలము ఇదిజనుగుటకు పీలులేదని. బ్రిటిషుసేనల నూయిజుకాల్యరక్షణార్థ ముంచబడును గాని ఈజిప్టురక్షణార్థముకాదని ముగ్దానాల్లాగారు రనిరి.

విరిషు సరిహద్దుచట్టము

అల్పరువారి ఆశలు

లండన్, అక్టో 4:—లండనునుండి బెల్గాస్టుకు క్రెయిగుగారు తిరిగి వచ్చినపుడు ప్రజల హక్కురక్షణము బట్టిరి. మన పతాకము యూనియను జాకాని మాత్రము క్రెయిగుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

తన ఆరోగ్యము బాగున్నదనియు అల్పరు ప్రజలను నడిపించెదనని.

లాంగుప్రభువు మరణ సమయమున వ్రాసిన లేఖ ప్రకారము మంత్రివర్గమువారు అల్పరుకు ఆభయము నీయలేదని లాయిడ్ జార్జిగారు తెలియజేసిరి.

హెడజాబిరాజు

అమీరాల్ గారు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్ అక్టో 7:—జెహాకమిటిగో ముందుగనే తాను అంగీకరించి తనని హుసేనురాజుగారు అనుమానము పడెదరేమాయను చింతతో తండ్రియెడల భక్తితో ఆయనకు కోపమువచ్చునేమో యనుతలంపుతో మొదట రాజ్యము అక్కరలేదని అమీరాల్ గారు నిరాకరించిరి. కాని తుడుకు పలుమారు స్వీకరించవలెనని నిర్బంధించుటచే అంగీకరించెను. జెహాసంఘమువారు ఇద్దరు ప్రతినిధులను రాయబారములను జరుపుటకు బంపుడని వాహిలీలను అడిగిరి. వాహిలీలప్రత్యుత్తరము నెదురుకొనుచున్నారు.

భారతదేశపు వర్తకము

సర్ మాంటెగు వెబ్బుగారి యభిప్రాయము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, అక్టోబరు 7:—‘స్టాడు’ పత్రికలో భారతదేశపు వర్తకమునుగూర్చి సర్ మాంటెగు వెబ్బుగారిట్లు వ్రాసిరి: భారతదేశ వర్తకము విస్తారమైనది. ఇండియాలో ఇంత రాజకీయ ఆందోళనమున్నను వర్తకములో మందమేదియు గనిపించదు. డబ్బు గిరాకి తగ్గలేదు. భారతదేశములో అతివాదులు వెట్టిగ బ్రిటిషు వారికి ప్రతికూలముగ నున్నారని లక్ష్యపెట్టరాదు. దానిని విశ్వసించరాదు. ప్రభుత్వప్రతిములన్నియు ధరలు పెరుగుచునేయున్నవి. పరిస్థితులందు ప్రజల విశ్వాసము పోలేదనుటకు ఇదియే ప్రబలదృష్టాంతము. భారతదేశపరిస్థితులు 20,10 దేండ్లక్రితము ఎక్కువ ఉత్సాహకరముగ నున్నను ఇప్పుడుగూడ సక్రమ పరిస్థితులందున్న వనియు మెల్లగ నభివృద్ధిగాంచుచున్నవనియు తెలియజేసెను. ప్రజలలో విద్యావ్యాపకము లేకపోవుటచేతను భిన్నత్వ మేర్పడుటచే నభివృద్ధి మెల్లగ గన్పించును.

ముడివస్తువులను తయారు చేయుటలో ఆఫ్ఘానిస్తాన్ భారతదేశము చాల గొప్పది. సామ్రాజ్యములో తయారగు వస్తువులను విస్తారముగ గొనును.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కావలసిన భాగములన్నిటికంటెను ఇండియా చాలబలమైన పరిస్థితులందున్నది. రాజకీయ రూపేణా ఆబలమును తుడుకు బ్రిటిషుప్రభుత్వము, పార్లమెంటు ప్రజలు నిలబెట్టి, కాపాడుచున్నాడు. భారతదేశమునకు సాధ్యమైనంత శ్రమకాలములో సంపూర్ణస్వపరిపాలనము సంపాదించుటకు భారతవిద్యాధికులు చేయు ప్రయత్నములవల్ల సానుభూతిని జూపుచు భారతదేశము ఆర్థిక గొప్పతనమును గోల్పొపుటకు ముందుకుపోసియును.

నైన్యములను తగ్గించుబడంబడిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

జనీవా, అక్టో 7:—ఇంతవరకు, ఫ్రాంసు, బెల్జియం తోబాటు 11 రాజ్యములు నైన్యములను తగ్గించుబడంబడికను సంతకముజేసెను. బ్రిటను చేయలేదు.

అప్రనురాజ్యమున తిరుగుబాటు

ప్రభుత్వసేనలు గలిచెను

అప్రను సేనలు మంగళురదేశమున కేగి వారిని శిక్షించుటకు బయలుదేరెను. ఆవట కొన్ని గ్రామములు తగులబడుచున్నవి. ఆరునెలలనుండి మంగళురలో చాల ఘోరములను సలిపినందున వారిని శిక్షించుటకు దొరతనమువారు సేనలను పంపిరి. వంచకుడు లోగారు గ్రామమునుండి కొండలలోనికి పారిపోయెను. అమీరుగారి మామగారు (భార్యతండ్రి) పెసావరుమీదుగా కాబూలు వెళ్లెను. మరల విదేశమంత్రిగా నుండునని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రాప్రదేశ్ ర్వేదిక్ ఫర్మసి

లిమిటెడ్

నోటీసు

మైకంపేసీ 5వ సాధారణ సమావేశము, మద్రాసు, హరిసుగోడ్డు, నెం 19 రు భవనమునందున్న కంపెనీ రిజిస్టర్డ్ కార్యాలయమునందు ఈదిగువ తెలుపబడిన కార్యములను నిర్వహించుటకు జరుగును.

(1) 1924 సం॥రం మార్చి నెల 31వ తేదీతో అంతముగ సంవత్సరమునకు డైరెక్టుల రిపోర్టును, ఆడిటరు ప్రేటుమెంటును అంగీకరించుట.

(2) లాభమును తెలుపుట.

(3) ఆడిటర్లను నియమించుట కంపెనీ బ్రాన్స్ ఫర్ ఫు ప్రకములు, సభ్యులరిజిస్టరు 6-10-24 తేదీనుండి 18-10-24 తేదీవరకు మూయబడును. మొదటి కడవటి తేదీలుగూడ అందులో చేరును

బోర్డువారి ఉత్తరవుననుసరించి

ఆ. లక్ష్మీవతి,

మేనేజింగు డైరెక్టరు.

హైకోర్టువార్తలు

ఉరిశిక్ష తప్పట

న్యాయమూర్తులు వారెను
(మాధవనాయకుగార్ల యెదుట)

గుట్ట ఓరిగాడు, నాగమ్మ యనునామెను హత్య యొనర్చినను నేరారోపణయందు, అసంతృప్తముజిల్లా నెవన్సు జడ్జియగు లోబోగారిచేత ఆగస్టు 8 తేదీన యాశిక్ష విధింపబడెను. ఇతడు గుమ్మరూ ఆనేగామపాపపుడు. ప్రాసిక్యూషను ఆరోపణల ప్రకారము దోనకల్లనకు వెళ్ళుమార్గము నందు 1 1/2 మైళ్ళదూరమున మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు నాగమ్మ హత్య యొనర్చబడి పడియుండెను. ఈవార్త దెలిసి గుమ్మరూ నూరురెడ్డి కొంతమందితో నాప్రదేశమునకువచ్చి పరీక్షించి, అచ్చటికి వుత్తరముగా అడుగులబాడ వెంబడి కొంతమందిని పంపెను. వారు ఆవాడలనుబట్టి వెళ్లి కొకర చేతుగ్రామ సమీపమున నొకకల్లడుకాణములో ముద్దాయినిజూచి, ఆతని బట్టలు ఆప్పుడే తడుపబడినవిగా, రక్తపువ్వులు గలవిగాను ముందుటగాంచి అనుమానించి పట్టుకొనివచ్చిరి. ఆతనిజేబులో నొక చిన్న బాతుగూడ గలదు. అప్పుడును, తరువాత పోలీసువారి యెదుటనుగూడ నాతడు తానేహత్యయొక్కదీనిని అంగీకరించెను. నాగమ్మవద్దగలవస్తువుల నవహరించుటకు హత్యయొనర్చినని ప్రాసిక్యూషను ఆరోపణ.

తాను 2 సంవత్సరముల హత్యనొప్పుకొంటిననియు, ప్రాసిక్యూషను సాక్షులును ఆతనిను కల్లుడుకాణములో పట్టుకొని కొట్టిననియు అందు త న ర క్త ము తో నే వస్త్రములు మరక లయ్యెననియు నాగమ్మకును తనకును, రహస్య సంబంధములు గలవనియు అందుచే ఆమెబంధువులే ఆమెనుచంపి తనవై నేరము నారోపించుచుండెననియు ముద్దాయి నెవన్సుకోర్టులో చెలికెను.

హైకోర్టులో ఆప్టిలనందు ముద్దాయిత్తరపు న్యాయవాది వాదించుచు, అప్పుడు పగలరుటచే చాలమంది మార్గమున నడుచుచుందురుగాన అడుగుజాడలు ముద్దాయిని నిశ్చయింప నీలులేదనియు, ఆతనిని బలవంతపెట్టుటచే పోలీసువారియెదుట హత్య నంగీకరింపజేసెననియు, అనుమానముపైన, కల్లుడుకాణమువద్ద ప్రాసిక్యూషను సాక్షులు కొట్టుటచే గలిగిన గాయముల నుండి వచ్చినరక్తము ఆతనిబట్టమీద పడిననియు ముద్దాయి హత్య యొనర్చెనని నిశ్చయించుటకు సరియగు సాక్ష్యము లేదనియు చెలిపెను.

న్యాయమూర్తులపై కారణముచే ముద్దాయిని నిర్దోషిగ యెంచి శిక్షను రద్దుజేసిరి.

ముద్దాయిత్తరపు:— నరసింహాచారి గారు

ప్రాసిక్యూషనుత్తరపు:— మినసూగారు

* * *

ఉరిశిక్ష ఖాయపరచబడెను

జిల్లా సీనిస్ట్రాను అనునతడు జోగి అచ్చయ్యయను యువతనికి, గీతక తిలీకరికి చంపెననునేరారోపణ పైన కృష్ణాజిల్లా నెవన్సు జడ్జి కె. పి. లక్ష్మణరావుగారు ముద్దాయికి పు:శిక్ష విధించెను.

ముద్దాయి పామర్రు తాకాలా విసంపూడిగ్రామస్థుడు. 17-5-1924 తేదీన జోగి అచ్చయ్యయను యువతియు, ముగ్గురిందరు స్త్రీలును, ఒక వెన్నెలసాయంత్రము ఇంకొకరి ఇంటకి పెండ్లి యూరేగింపునకు వెళ్లి రాత్రి ఒక రూము ప్రార్థు పోయిన తరువాత తిరిగివచ్చుచుండిరి. ముద్దాయి వెనుకగుండా వచ్చి అచ్చయ్యను గీతక తిలీకరి ఎడమవైపున కంఠముమీద నరికి, తరువాత నాలుగైదుమాడు అచ్చులచ్చుటనొకెను అందుపై వెంటనే ఆమె చచ్చిపోయెను. ఆమెతోనున్న స్త్రీలను ముద్దాయి బెడరించుటచే ఎట్టిజోక్యము గలుగజేసికొనలేదు. అచ్చయ్యకి కేలువిని ఇరుగుపొరుగు ఇండ్లలోనివారు వెలికివచ్చి జరిగినకథ నంతట జూచి ముద్దాయిని బెంబడించిరి. కాని వారిని గూడ జంపెదనని బెడరించుటచే తిరిగివచ్చిరి. ముద్దాయి 19-5-24 తేదీన అనగిగడ్డయందు పోలీసువారిచే నరెట్టు జేతుబడెను. ముద్దాయి కి ని, అచ్చయ్యకు ను 2 వ త్సరము అ గా రహస్యసంబంధములగు ల వ ని యు, ఈ విషయము అచ్చయ్యతల్లికిండ్లులకుదెలిసి చీవాట్లుపెట్టగా నామెరెండుశిలలుగా ఆతనిని దగ్గరకురావీ గు నిరాకరించెననియు, అప్పటినుండియు ముద్దాయి అచ్చయ్యకు చొర్రుటకు తిరుగుచుండెననియు, ప్రాసిక్యూషనుసాక్షులు చెలిసిరి.

తాను నిర్దోషిననియు, తనసోదరునకును తనకును పోట్లాటయుండుటచే, ఆతని ప్రాత్యూహముపై తనమీద నిట్టియారోపణ మొనర్చబడెననియు ముద్దాయిత్తరపున వాదించబడెను.

న్యాయమూర్తులు మాధవనాయకు, వారెనుగార్లు ముద్దాయిత్తరపువాదన నంగీకరింపక శిక్షను ఖాయపరచిరి.

రామస్వామినాయకరుగారి కేసు

ఉపన్యాసమునందలి ఆక్షేపణభాగములు

శ్రీవు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో శనివారము నాడు ఫలసారాంతరము, తమిళనాడుకాంగ్రెసు అధ్యక్షుడగు రామస్వామినాయకరుగారిపై మార్చి 8 వ తేదీన ఉపన్యాస చ్చిశండుకుగాను లేబడిన కేసువిచారణ జరిగెను. ముద్దాయి ప్రతివాదనకుగాని క్రాసుపరీక్ష జేయుటకుగాని యిద్దరడనందున మేజిస్ట్రేటుగారు ఉపన్యాసభావము నెరుగజలెను.

ఉపన్యాసభాగములు

124 సెక్షనుక్రింద నేరముగా పాటించబడిన ఉపన్యాస భాగవీరీతిగా గలవు.

ఒక చోరుని మార్గముజూపమని గోచన సరియైన మార్గముజూపునా? అట్లే మనద్రవ్యము గొంపోయి తాము బాగు పడవలచినప్రభుత్వమును గోరిన ఒసంగెదరా? చచ్చిపోవుటకెనైన స్వయముగా మంచుబుచ్చుకొకదురా?

నాను శరణావంతయు చక్కచెట్టుకొని యింటికి మరలి పోవలచినప్పుడుగాని మనకు స్వరాజ్య మియ్యజాలరు.

విరోపియనునర్థము ఇంగ్లాండులోనుండి తమయడలి వారుడగు వైసెస్రాయి నచ్చటికింపెదరు. బోర్డుభ్యులకల్వెరుల సహాయము వర్తకమును నడపెదరు. ఇండియాదేశము శిరియంతయు తమదేవమునకు గొంపోవు వర్తకమునందు వారు నిమగ్నైయున్నారు. ఇంతకుమించి యెట్టిసదుద్దేశము వారికిలేదు. వీరుమనదేశమునకు మనధనమును దొంగిలించుకొని పోవుటకే వచ్చిరిగాని వేరేయిదేక్షముతో రాలేదు

సంపూర్ణలమోసము

వారు మనకు రెండుసారు లాసంగిన సంస్కరణ వలలో మొటిది కలకత్తాలో బాంబులు వికలుటచే సంప్రాప్తించిన స్వరాజ్యము. దానిని 'మింటోపాక్' సంస్కరణము లందురు. అదిస్వరాజ్యమునకు మార్గదర్శియగు ముఖ్యనూత్రము. రెండవది డిల్లీలో వైస్రాయిగారిపై బాంబువిసరుటవలన గలిగినది.

ఈ అల్లరియంతయు నేల? ఏలయన, విదేశీయు లీదేశము నకువచ్చి ధనము గొంపోవుటయే పనిగా చేసికొనుటచే వారు యారితిగా భావింపజలిన వచ్చును. మహాత్మాగాంధీగారు దేశమున దొర్లవ్వ రాహిత్యమును బోధించుచుండునంతకాలము వరోపియ నులపై నెట్టి ద్వేషభావము జనింపదు. మాధనము నవహరించి మమ్ము తిండికిలేనివారిగా జేయుచున్నానని మొఱచెట్టుటయేతప్ప, వారిపై ద్వేషబుద్ధితో పనిచేయదు. ఎవ్వరును గూడ ద్వేషము నుంచుకొనరు. వారికి జరుగుచున్న అన్యాయముగూర్చి బాగుగ నెరుగుదురు. క్రిములు కీటకములు అనేక జంతువులు బాహులుగా మన కండ్ల యెదుట తిరుగుచుండును. కాని పాములు, లేళ్లు మున్నగు దుష్టజంతువులు యెప్పుడును చాటుగనేయుండును. ఏల? బయటకు వచ్చినచో తమకున్న అధికడను మానవుడు నెత్తిపగలగొట్టునని భయము. అట్లే మన ఉద్యోగులశిక్షిమాడ యిప్పుడున్నది.

కాపీలు ప్రాసుకొను సబురిజిస్ట్రారు వాకిటి అరుగుపైన పండుకొనగలడు కాని పోలీసు వన సెక్టరు తలుపులు బిగించుకొని యింట్లోపంక కొనును. తానెదేసినపనులకేసకుచెలియును. మహాత్ముని ఖైదుజేసిన పిదప వారెల్లు బయట సంచరింపగలరు? వారి కాభయముండుట సహజమే. ధనమవహరించుటకు వచ్చి, త్యాగివలె నటించుచు అంతరాత్మయందు భయముతో ప్రసరించుచుండును.

విరోపియనులు మనదేశమునకు రాకనునుపుకంటె యిప్పుడు 10 రెట్లుయెక్కువభూమి సాగుబడి యగుచున్నది. అట్టి పంటలున్నను మనము తిండిలేక మాడవలసి వచ్చుచున్నది. వారు ఫలసాయమంతయు గొంపోవుచుండుటయే యందుకు కారణము.

తమిళ తరుమూదారు

ఈతను మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింపబడి ముద్దాయి యుద్దేశము కద్దరుప్రచార వల్లివృద్ధి జేయుటయే అనియు, వైస్రాయిగారికిని సంస్కరణలను గూర్చియు, నూచించినను ఆయన ముఖ్యముగా ప్రభుత్వము వర్తకరీత్యా జరుగుచున్నదని చెప్ప నెంచవలెననియు చెలిపెను.

మాజిస్ట్రేటుగారు ప్రశ్నించినపిదపగూడ ఉపన్యాస వంతయు ముఖ్యముగా కద్దరు ప్రచారాభివృద్ధి నే నూచించుచున్నదని సాక్షి చెలిపెను.

ప్ర:—ఉపన్యాసమంతటిలో యెన్ని పదములుండెను?

ఉ:—7 వేలుండెను.

ప్ర:—ఆక్షేపణభాగములలో నెన్నియుండును?

ఉ:—700 ఉండును.

ప్ర:—అయితే ఉపన్యాస మంతటిలో 1/10 వ భాగమే ఆక్షేపణయమని డలంతువా?

ఉ:—అవును. మిగిలిన భాగమంతటిలో ప్రభుత్వద్వేషమును నూచించు పదములులేవాయని మేజిస్ట్రేటుగారు రధి

గిరి. సాక్షి ఉపన్యాసమును వేరొకసారి జదివిగూడ తాను జెప్పజాల ననెను.

మేజిస్ట్రేటు గారు తనకు తొందర లేదనియు, న్యాయము జరిగి తీరవలెననియు జెప్పి సాక్షిని మరికొన్నిప్రశ్నలనడిగెను. గంటచేపు చెప్పినఉపన్యాసమునందు 6 నిమిషములుదానియందే ఆక్షేపణగలదని నిర్ధారణజేసిరి. పిదపముద్దాయిని సాక్ష్యముబోధపడినదాయని అడుగ, తాను క్రాసుపరీక్ష జేయ నుద్దేశించలేదు గనుక బోధపడినను బోధపడకున్నను సరియేయని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

“ద్వేషము లేదు”

స్వరాజ్యము సంపాదించుటకు దొర్లవ్వసాధనముగావలెనని తానెప్పుడును ఉపన్యాసమునందు చెల్లలేదని ముద్దాయి మేజిస్ట్రేటుగారిప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొసగెను. ఉపన్యాస భోరణి అట్లెన్నడును లేదు. ప్రభుత్వపైనాతనిశి ద్వేషముగాని అనూయగాని లేదు. ఉపన్యాసమంతయు ప్రజలను కద్దరు ధరించునట్లు హెచ్చరించుటకుద్దేశించబడెను.

కేసు 18 వ తేదీ శనివారమునాటికి నాయిదా నేయబడెను. ఆనాడు ముద్దాయి వాక్కుల మొసగెను.

చిద్రుధారణ

శ్రీ. ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారి విన్నపము

మనము పూర్తిగా విదేశవస్త్రములను త్యజించి కద్దరునే ధరించుటకు యీనెలలో ప్రత్యేకనిర్ధారణ జేసికొనవలెను. అది మనకు స్వరాజ్యమిచ్చు దుస్తు. నూతనముగా యేర్పడు ప్రజాపాలనము చెలియబరచు దుస్తు నూడవనియే దీనిద్వారా మన మిదివరకు గోల్పోయిన విజ్ఞానమును తిరిగి సంపాదించవచ్చును. ఇది స్వదేశాభిమానమును పెంపొందించును.

అట్లయినచో ఖద్దరువిన్నపములను మనమేల నిరాకరింపవలెను? మనకు విదేశవస్త్రముల వ్యామోహము విడచెనని నాకు నమ్మకముగలదు. ఇంకను కొందరు, గాంధీమహాత్ముడును కాంగ్రెసు 'నిర్బంధించు' చున్నారగాన మేము కట్టుబధింపమని యెనెనుచువారుగలరు. అట్టివారిసందర్భి కద్దరుధరింపమని నేను మోకాళ్లపైబడి జేచుచున్నాను. భారతదేశ మిల్లుబట్టలను పూర్తిగా విసర్జింపగూడవలెనని కొందరు కద్దరును ఉపయోగించుటలేదు. కాని అట్టివారు తమ అంతరాత్మలను పరీక్షించి చూచుకొని తాము విదేశవిస్త్రము లుపయోగించుటలేదని నుడువ నిండు. భనము స్వయము బట్టలనుతుకభోయినను, కద్దరు ఉతుకుటకు బరువుగా నుండుననియు, ఒకవంక పట్టుమున్నగు వ్యయాధికములగు వస్త్రములవాడుకు కద్దరు చవుకగా లేదనియు ఆక్షేపణల జేయరాదు.

జాతీయ దుష్టధరించని వారెవరైనతాము జాతీయవాదులమని చెప్పకొనిగలరా? ఏకవత్స చిన్నమగు తల్లిదండ్రులను ధరించాది విమత్యము కావలెనని గోరవచ్చునా? విదేశ భేషములను నవలలెనవారు దేశాభిమానులమని చెప్పకొనగలరా? మహాత్ముని ఉపవాసము నిష్ఫలముగాదని నాకు నమ్మకముగలదు. మన మెల్లరము కుతర్కములమని, ప్రత్యేక బద్ధకాభిప్రాయములను విడచిబెట్టి రేపటినుండియు విదేశవస్త్రములను పూర్తిగా బహిష్కరించి కద్దరునుధరించి మనమనస్సులందు మార్పుగలిగినట్లు ప్రకటించుకొందుముగాక. దీహావని నాటికి యిది ఫలిండును.

ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు
7-10-24.

ఈనెల 9 తేదీ గురువారం సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆంధ్ర మహిళాసభ ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షురాలిని ఎన్నుకొనుటకును అధ్యక్షురాలిని ఎన్నుకొనుటకును బహిరంగసభ శ్రీ వి. ఆభ్యుదయశెట్టిగారి బంకలాలో జరుగును. ఇందుకు స్త్రీలెల్లరు విచ్చేయ బ్రాధితులు.

సభాధ్యక్షులు:— వెక్స్ ఫోర్డువశాన్, కీల్ పాక్ కోడ్డు కర్నాటిక్ కేపరుమిల్లు.

తణుకుతాలూకా జాతీయసంఘము
తణుకుతాలూకా జాతీయసంఘసభయు, జాతీయవిద్యా బయపాలకవర్గభయు తణుకుజాతీయ విద్యాలయమున ఈనెల 12-వ తేదీని జరుగును.

గోవ్వలిగోపాలరావు,
కామ్రాద్ధి, తాలూకాజాతీయసంఘము,
జాతీయవిద్యాలయము.

7 తేదీని పెదకల్లేపల్లి గ్రామములో ఒక కేరెకు రెండు మాడలు జనించినవి.

దేవుడొకడే

గీ|| అతని కన్నడు పేరు పెట్టకువాడు!
అతడు పల్లినవాక్యము లరసి "వీని
నమ్మితి"నటంచు పల్కెడి సామ్యవనిధి!
తప్పు గుర్తించి, ఆత్మపై దాడివెడలి,
హృదయమును రాయిచేసి, సమస్తము గాంచి,
"అతని నమ్మన"టంచు పల్కెడు నెవడు?
నిఖిలవస్తుసంస్కర్తకనియతియందు,
నఖిలవస్తుసంవాహకనీతియందు,
పూర్ణ డనునాత డెవని సంపూర్ణదయాను,
కాగిలింపడు? భరియించి కలిసికొనడు,
అంతరాళము నొంపడు? అని కదల
సాయపడడు? నక్షత్రాల సాంద్రకాంతి
సతతమును కాపుగాయ, విశ్రాంతిలేక,
స్నిగ్ధహాసంబు వెలిబుచ్చి చింతదీర్చ
జటిలినన్ను చూచును నుటినయ్య నేను
దృశ్యదృశ్య, కాదు. కాదు. అదృశ్యదీప్త
చింత యంతయు నీవు. నీప్రాంతమందు,
స్వాంతమందు, ఒకవ్యక్తి విశ్రాంతిలేక
ప్రేమ సందేశమున మమ్ము పిలుచుచుండు
అయ్య! నీకర్మణంబు హృదంతరంబు.
పరవశత్వంబు, సాఖ్యంబు, భవ్యదృష్టి
పీటిలోన మునిగినమాట నిజము
"హృదయమా; సాఖ్యమా; ప్రేమ; ఈశ్వరుండ"
నామ నిర్ణయము. అయ్య; రాజేమె నాకు?
"భావమే చాలునందువా"? భావసంద్ర
మన్నడొనంతకన్న నిర్మలత లేదు
నామమా! శబ్దమాత్రంబునామ మేల!
బాష్పమా! స్వర్ణసాఖ్యప్రభావదీప్తి
బాడు ధూమరజంబు. ఏల బాష్ప మనము

గోధీగారి "ఫాస్టు"నంచి

క్రిందటి గురువారమురాత్రి కొందరు మహమ్మదీయ
మిత్రులు నాతో భాషింప నడుచెందరి. వారు తనసామ్రాజ్య
ముగ, విశ్వసనీయులుగా నుండిరి. వారు శుద్ధసంగతానుల గురిం
చి చెప్పుట మాగులాడు చుండిరి. ఈయనవ్యవస్థలుగూర్చి నే
చెప్పవలసిన దిదివరకే చెప్పియుంటిని. అదిగాక వ్యత్యాసములు
అభిప్రాయ భేదములు కల విషయముల నీసత్యమయముల చెప్పిం
చుట నాకష్టము లేకుండెను.

ఆమిత్రులు చెప్పినదానిపై పాఠకలు తమదృష్టి ప్రస
రింప జేయుదురు గాక. వారిట్లు చెప్పిరి: "మాకు వేదమహాత్మ్య
మునందు నమ్మకము గలదు. శ్రీకృష్ణమహారాజు రామచంద్ర
మహారాజులను మేము విశ్వసించెదము. (మహారాజ శబ్దము
వారే యుపయోగించిరి.) అట్టిచో హిందువులు కొరానును
విశ్వసించలేరే! అల్లాతక్క దేవుడు లేడనలే! మహమ్మదు దేవు
ని దూతయని చెప్పలే! మామతము సంకుచితదృష్టిగలదు గాదు.
విశాలదృష్టి దానికి ముఖ్యము."

మీరు చెప్పినంతలేటికగా ఈసమస్య నిర్ణయించుట సుల
భము కాదని వారితో నేనంటిని. జ్ఞానవైసవారి శోధిమండ్రిలో
వారి వాదన ముంచిగా నుండవచ్చును. కాని, సాధారణమాన
వున కది నచ్చదు. హిందువులకు గోరక్షణము, మసీదుల కడ
గూడ సన్నాయిల ప్రాయించుట మతవిధి. గోవధ, మసీదుల
కడ గానము నాపుట మహమ్మదీయమతధర్మము. అందువలన
గోవులను చంపవలదని మహమ్మదీయులను హిందువులు నిరో
ధించుట, మసీదులకడ గానము వలదని హిందువులను మహమ్మ
దీయులు బలవంతపెట్టుట హిందూమహమ్మదీయులు త్యజించు
టనుసరము. గోవధ మానుకొనుట, సంగీతమును మానుకొనుట
యిని ఆయామతముల సామనస్యముపై సాధారణపడి యుండ
వలయును. సహనబుద్ధి వృద్ధియగుకొలదిని యీవైయలవాటులు
తగ్గివాపుచుండును. ఈవిషయమునే యిచట విపులపరచుట
నా కష్టములేదు.

ఆమహమ్మదీయమిత్రులు చెప్పిన దానిని పరి
క్షించి అం డేది నాకు నచ్చినదో ఎడి నచ్చలేదో తెల్పు
చు ను. నేను సంపూర్ణముగా హిందూమత
విశ్వాసిన. అందుచేతనే చెప్పబోవునది హిందువులందరికి
ఒప్పదలగా నుండవచ్చును. సాధారణముగా మహమ్మదీయులు
తక్క మిగిలినవాని వేదముల మహాత్మ్యము, హిందూమతగ్రంథ
ముల పవిత్రత, రామడు, కృష్ణుడు దేవదూతలనిగాని అవతా
రములనిగాని యొప్పుకొన కుండవలరు. హిందువులందు గూడ
సామాన్యముల కొరాను మహమ్మదులను గురించి నిందాస్పదాభి
ప్రాయములుగలవు. కాని హిందువులందు మహమ్మదునుగూర్చి

గౌరవముగా సంభాషించువారు పెక్కురున్నారు. మహమ్మ
దీయమతమును క్లాషించు హిందూ పద్ధతులనేకము లున్నవి.

దేవుడొకడేయనుట నిశ్చయము. అతనికి ద్విత్వముడు లే
దు. అతనికనుగాన లేదు. తెలిసికొనలేదు. మానవులందు పెక్కు
రతని నెరుగరు. కట్టలేక నే మామన దతడు. కర్ణములలేక విను
నదతడు. అతనికి రూపు లేదు. ఆతడ విధి జ్యోతు. అతని
స్పృష్టి లేదు, అతనికి తంత్రం ది లేదు. తల్లి లేదు. బిడ్డలులేరు. కాని యాతడు తండ్రి, తల్లి, పిల్ల, పెళ్ల
ము, ఇన్నిరూపులతో పూజలందుచున్నాడు. రాయి, రప్ప
యాతడని పూజలజేయుచున్నారు, కాని యిందొక్కటిగూడ
కాదాతడు. అతడమితమాయావి. అతడు మనకు సమీపమందు
న్నాడని మనముగ్రహించిన నతడు మనసమీపముననే యుండు
ను. కాని యాతనిసర్వవ్యాపకత్వము గ్రహింపలేని మన కాత
డు దూరమునందుండును. వేదములందు లక్షదేవులు గలరు.
తక్కినమతగ్రంథములు వారిని దేవతలని పిలుచును కాని వేద
ము లొకనిగూర్చియే పాడును. అతడే భగవంతుడు.

తైలిలును, జెండ్ అవ నేనును, గ్రాంట్ సాహెబ్ మొ
దలగుమతగ్రంథముల నెట్లు పరిగణింతునో అట్లే ఖురానునందు
మాహాత్మ్యము, పవిత్రత, దేవత్వము కలదని నమ్మెదను. దేవత్వ
నిరూపణ ఒకజాతికిఒకశాఖకే సంబంధించినదికాదు. నాకు తెలిసి
నంతవరకు హిందూమతము విశాలము. రిరంతాంభివృద్ధినందుచు
బాధ్యతాయుతమైయున్నది హిందూమతము. అది హేతువాదము
నకు, భావానాసౌభ్యమునకు, తర్కవిచారణకు, తగినఅవకాశ
ముల నిచ్చుచున్నది. ఖురాను, మహమ్మదులపై గౌరవమును
మాపుటయందు హిందూసంఘము ముందంజవేయకుండుటకు
కేకారణము, కష్టమును లేదు కాని మహమ్మదీయులు మాత్రము
హిందూ అవతారములను మతగ్రంథములను, గౌరవింపుట మిగిల
కష్టమని గ్రహించితిని. నేను దక్షిణాఫ్రికాలో నొకమహ
మ్మదీయుని తరపున న్యాయవాదిగా నుంటిని. పాపము అతడు
మరణించినాడు. కాని యాతనికినినాకును గౌరవభావములు స్నే
హము నభివృద్ధి నొందసాగినవి. న్యాయవాది స్నేహితుడయ్యె
ను. మే మప్పుడప్పుడు మతవిషయముల చర్చించెడివారము.
అతడంతచదువునినవాడు కాదు. కాక పోయిన
కత్తికన్న చురుకుల మేధాపటుత్వముగలవాడు. ఖురానునం,
దలి ప్రతివిషయము నాత డెరుగును. తక్కినమతములనుగూర్చి
గూడ నాతడు కొంతవర కెరుగును. నేను మహమ్మదీయమత
ము స్వీకరించుటయం దాతడు తృప్తాహము కలిగియుండెను. నే
నాతనితో ఖురాను మహమ్మదులందు నాకు సంపూర్ణగౌరవము
కలదు. కాని వేదములను అవతారములను నే నేల తిరస్కరింప
వలయును? నేనప్పుడున్నస్థితిలోనికి నన్ను దెచ్చిన పనియేగదా?
భగవద్గీత, తులసీదాసు రామాయణములు నాకు తాపనివార
కములై ఆనందావహములుగా నున్నవి. కాని నేనొకవిషయము
మాత్ర మొప్పుకొనవలసియున్నది. భగవద్గీత తులసీదాసు
రామాయణములు నన్నుపి ఆనందపరచుననిచేసినట్లు తైలిలు,
ఖురాను మొదలగు నితరమతగ్రంథములుచేయజాలవుఅనిచెప్పితిని.
అతడు నన్ను గాంచి నిర్భాంతపోయినవచనీపును సరిగాలేదని
నాతో ననెను. ఇతడొకడేగాదు. అప్పటినుండియు నిట్టి
మహమ్మదీయసోదరుల ననేకుల గాంచితిని. వీరందఱు నిట్టిభా
వమునే వెల్లబుచ్చిరి. ఇది భూతికాలపరిణామము జస్టిస్ ఆమీ
రుఆలీ చెప్పిన "హరక్ ఆల్ రషీద్" మామన్ లకాలమునందుమహ
మ్మదీయమతమున కున్న సహనము మతేమతమునకు లేదు." అను
దానితో నే నేకీభవించుచున్నాను. ఆకాలమున మతగురువుల
వ్యవహారోద్రేకనకు ప్రాతికూల్యము పెరుగుటారంభమయ్యెను.
ప్రతికూలరందు విద్వాంసులు, పలకుబడిగలవాడు, శ్రేష్ఠుంతులు
గలరు వీరు సహనబుద్ధిగల మతగురువుల లక్షణిచేసిరి. ఆప్రాతి
కూల్యమే యిప్పుడు హిందూదేశమున నింకను దుష్కర్మలక్షణుల
గలుగ జేయుచున్నది. సహనబుద్ధి, స్వేచ్ఛ లేకుండుట మహమ్మ
దీయ మతమునందు కలదనుట నేను ఒప్పుకొనను. నాకట్టి
సందేహ మావంతయును లేదు. మానవులందఱు సహనముతో
నొకరిమతము నొకరు గౌరవింపవలయు నని స్నేహితులు పనికి
నట్టి సత్కాలము సమీపించుచున్నది. ఈ యువ్యమునుయొక్క
యావశ్యకతయొక్కమతముకొరకు గాదు అన్ని మతములనుమత
గురువులను గౌరవించి సహనభావముతో వీక్షించునట్లు చేయు
టకు కానలసినంతవరకే వికమత్యము మనము కొనుటలేదు.
సంపూర్ణయికమత్యము మనము వాంఛించుచున్నాము. అలాలు
లను, కట్టుబాటులను, వారసత్వభరితములను, పరిసరదృష్ట
లను మాండ్పించెను యత్నించుట అపజయమునకు మూలమున
టయేగాక పవిత్రదేశోల్లంఘనముగా గూడ పరిణమించును.
ప్రతిమతమునకును అది యొకటియేకాని అది వివిధరూపములని
తలపోయు చున్నాడు.

ఈభుభిప్రాయము తుదిదాక నిలిచియో యుండును.
బాక్య స్వరూపమును నిరసించినజ్ఞానులు ఆత్మకృత వివిధరూప
ములందు ప్రకాశించుచుండుట గాంచుచున్నారు. మహమ్మదీ
యమతమును గాని, క్రైస్తవమతమును గాని, మరి యేయితర
మతమును గాని హిందూదేశమునుండి వెడలగొట్ట నెంచుటలో
హిందువులు కలగనుచున్నారనిచెప్పవలసియున్నది. ఆకలయం
దుగూడ నల్లు జరుగదు. అట్లేమహమ్మదీయులు తమమతమే
ప్రపంచమును పాలింపవలె ననుకొనుటగూడ స్వప్నప్రాంతియే.
అట్లేన్నడును జరగదు.

కాని దేవుడొక్కడేయని నమ్మి, ఆతనిదూతలయందు
నమ్మక ముంచినవారందరను అన్ని మతములకును చెందుదును.
దేవుడొక్కడనియు, ఆతనిదూతలు పెక్కురు పెక్కువిధము
లుగా నుండుననియు తలచినచో మనమందఱును క్రైస్తవుల
మే. మహమ్మదీయులమే. హిందువులమే. అన్ని మతములు మన
వియే. సత్య మొక్కమతమునకే సంబంధించినసాత్తు గాను.

(ఎం. కె. గాంధీ)

నరసాపురం
(స్వకీయవిలేఖరి)

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు

అక్టోబరు 2:—మొన్న మంగళవారముజాన అనగా
క్రిందట నెల రి వ తేదీని మాజిల్లాబోర్డు సాధారణసమావేశము
కట్టి జరిగినది. క్రొత్తలోకల్ బోర్డు ఆర్డరులు రెండునెలల కొ
కమిటింగుమాత్రమే జరుగకలెను గాన మొన్నటి సమావేశము
నకు అనుక్రమణికపట్టిక చాలా విస్తారముగనున్నది. అచ్చొట్టిం
చిన టావులు 15 లేక 20 వరకు గలయంకములుండెను. ఆలో
జాన ఉదయము 8 గంటలు లగాయతు సాయంత్రము 8 గంటల
వరకు మీటింగుజరిగినది. మధ్యాహ్నము గొప్పవర్షముకూడా
పడినది. అయినప్పటికీ మొంబ్బందరు బహుశ్రద్ధతో కూర్చుండి
కార్యమును చూచుకొనిరి చెప్పవలెను చాలాసంతోషముగా
నున్నది. రెండు నెలల కొకమీటింగు మాక్యజిల్లాబోర్డునకు చా
మిటింగు

వృత్తాంతలేఖలు

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఎలక్షను పిటిషన్లు

అక్టోబరు 3:— యెల్లూరు చేర్చునగరగు రావుసాహెబు బడేటి వెంకట్రావయ్యవారము బి. ఎ. యం. యల్ గారి మీదను, ఈదర వెంకట్రావుగారి మీదను మ్యునిసిపల్ ఎన్నికల సందర్భములో ఎలక్షను పిటిషన్లను మానేపల్లి సూర్యంగారావు కందుల రామయ్యగారను దాఖలు చేసియున్న ఈదావాగా వాదపక్షపు సాక్ష్యము పూర్తియైనది. ఈసాక్ష్యమును విమర్శించి ఏయేవిషయములను గురించి ప్రతివాది సాక్ష్యము తెచ్చుకొనవలయునో నిరూపింపవలసినదని చేర్చునగర పిటిషను దాఖలు చేసియుండిరి. ఈపిటిషను ది 4-10-28 తేదీని విమర్శింపబడినది. చేర్చునగర పక్షమున మదరాసు నుండి వచ్చిన మైకోర్టునకిలుగారగు శ్రీయుత వెంకటరమణరావు బి. ఏ. బి. యల్ గారు వాదించుచు నిలువ నుడివెరి:—

“ఎలక్షను తగాదాలు క్యాసీక్రిమినలు స్వభావములు కలవియే యుండును. కావున ప్రతివాది సాక్ష్యమును విమర్శించుచు పూర్వముగూడ కోర్టువారు అగ్గమెంటులను వినవచ్చును. ఇందులకు నిదర్శనముగ లాంపాద్లలోని యితరకేసుల అనేకములను వాదనమధ్యమున కోర్టువారికి చూపించిరి. కే రామకృష్ణశాస్త్రి బి. ఏ. బి. యల్ గారు వాదపక్షమున వాదించిరి. ఈ దావాను పి విలు ప్రాసీజరు కోడులోని శెక్షనులమాత్రమే వర్తింపజేయవలె ననియు, కావున ప్రతివాది సాక్ష్యమును వినకుండ అగ్గమెంటు జరుగకూడదనియు వీరు తెలిపిరి.

జడ్జిగారు యుభయవాదనలను విని చేర్చునగరపక్షపు వాదనము సంగీకరించి, అగ్గమెంటులను తీర్మానించి, కేసును యీనెల 18 వ తేదీకి వాయిదావేసితి.

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

రాజా రామమోహనరాయల వర్ధంతి

అక్టోబరు 2:— నెల్లూరు ప్రార్థనసమాజమువారి యాజమాన్యమునగతనెల 27 తేదీనిపురమండరమున శ్రీయుతలెజవాడ రామచంద్రా రెడ్డిగారి అధ్యక్షతకరింద శ్రీరాజా రామమోహనరాయల వర్ధంతిమహోత్సవము జరిగెను. స్త్రీపురుషులసేతులు విచ్చేసియుండిరి. శ్రీరాయలవారి జీవితములోని ముఖ్యోత్తముల గూర్చి ఆంధ్రమునను ఆంగ్లమునను కొందరు ఉపన్యసించిరి. శ్రీరాయలవారి దేశాభిమానము, స్వతంత్రతాభిలాష, ఆత్మశక్తి, దేహదారుధ్యము, సంఘసంస్కరణ ప్రచారము మున్నగు విషయములనేకములనుగూర్చి అతివిపులముగ మదరాసువాస్తవ్యులు శ్రీమతి మంగళాయమ్మగారు ముచ్చటించిరి.

అదిపూడి సోమనాథరావుగారు

వీరు రాజా రామమోహనరాయలవారి వర్ధంతిమహోత్సవ సందర్భమున యీగ్రామమునకు విచ్చేసియున్నారు. పురమండరమున బహిరంగభరణి రాయలవారి చరిత్రనుగూర్చి గంభీరోపన్యాస మొనరిరి. వీరు పారికథాకాలక్షేపములు జేయుటయుండు మిగుల ప్రఖ్యాతిపొందియున్నారు. గతనెల 28 తేదీ నెల్లూరు వెంకటగిరిరాజాగారి కల్యాణాలభ్యక్షులు శ్రీయుత రాయలం వెంకట శివుడుగారి గృహమునను, 29 తేదీని శ్రీధ్రుమరాంభాగ్రంథాలయమున స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగనుపాడిథాకాలక్షేపములు జరిపిరి. పురజనులసేతులు వీరి సభలకు విచ్చేసి, మిగుల ఆనందించిరి.

శ్రీకృష్ణమోహన సమాజము

ఆంధ్ర నటరాజు, కలీయుగాంజనేయ బిరుదాంకితులగు శ్రీయుత సి|| యస్|| నటేశంగారిచే స్థాపింపబడిన శ్రీకృష్ణమోహనసమాజమువారు యీగ్రామమునకు విచ్చేసి ఆంధ్రభాషయందు లంకాదహనము, గరుడగర్భభంగము, సీతాకల్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, ప్రహేళిక మున్నగు నాటకములను ప్రదర్శించియున్నారు. వీరి నాటకములయందు భక్తకీర్తి ప్రదానముగ జేయబడియున్నది. శ్రీయుత నటేశంగారు ఆంధ్రనాటక ప్రపంచమున ఘనము 20 వత్సరములుపైగా యజ్ఞభవము కలిగియున్నారు. వీరుపై నాటకములయందు అంజనేయపాత్రనుధరించి, ధీరోదానునవలయు సంగసౌష్ఠ్యమును, ఆకృతిగాంభీర్యమును ప్రదర్శించుచు, ప్రేక్షకుల హృదయములను నాకర్షించగలిగియుండిరి. వీరివర్తనవిలాసము ప్రశంసనీయము. భక్తిరసము ప్రతిపాదించుటయందు వీరిని చూచియే తీరవలయును.

క్రీసశేఖర గారు యీగ్రామమున మరీ కొన్ని నూతన నాటకములను ప్రదర్శించుచు, యిచ్చట యిక 15 దినములు మాత్రము ఉండుటకు నిశ్చయించుకొనియున్నారు. వీరు ధార్మికగుణము విశేషము కలిగియుండి, అనేక ధర్మకార్యములకు తోడ్పడి సాయముచేసియున్నారు. ఈమండలము నందును వీరు ఔదార్యమును ప్రదర్శించెదరుగాకయని కోరుపురజనులు విశిష్ట తగుప్రార్థనా మొసంగెదరు గాక యని హేచ్చరించుచున్నాము.

జిల్లా బోర్డు

గడచిన సోమవారము [31-9-24] నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు సామాన్య సమావేశము జరిగెను. అధ్యక్షులు కృష్ణరావు పంతులుగారు వచ్చుటకు కొంత ఆలస్యమగుటచే ఉపాధ్యక్షులు, శ్రీయుత పానకా గోవిందరెడ్డిగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించి సభను ప్రారంభించిరి.

వృత్తిపన్ను రద్దుచేయుట

ప్రభుత్వమున, ప్రస్తుతము యీ మండలములోని కందుకూరు, అత్తకూరు, గూడూరు, కనిగిరి, వెంకటగిరి మున్నగు తాలూకాలయందు నియమింపబడిన వృత్తిపన్నును రద్దుచేయవలయునను విషయముగూర్చి శ్రీలక్ష్మీకాంతరావుగారికి తీర్మానమును ఉపపాదించుచు, యీ పన్నును పేదరికముననున్నపై తాలూకాలు భరింపజాలవనియు, వసూలుచేయుట ఆపాధ్యమనియు నొక్కిచెప్పిరి.

నెల్లూరుపురపాలకసంఘాధ్యక్షులు జవాబ్ యాప్యాలీసాహెబుగారు ప్రభుత్వమువారికి యీ విషయము తెలిపి, వారి అనుమతిపొంది తీర్మాత రద్దుగానింపవలయునని యొక సవరణనుపపాదించిరి. వృత్తిపన్నువిధించి ఘనము ఒకవత్సరముముగియవచ్చినదనియు, మొదటిఆరుమాసములకును నోటిసులు, డిమాండులుమున్నగు వానిని ప్రకటించి జారీచేసి యున్నాగనియు, యీ సందర్భములలో ప్రభుత్వమువారి యనుమతిలేనిదే, ఆ డిమాండులనున్నటిని రద్దుజేయుట యిష్టపడెననియు, ఆ డిటరుగారు ఆక్షేపించెదరనియు ప్రభుత్వమువారి ననుసరింపనిచో యికముందు గ్రాంటులు మున్నగునవి లభింపక యుండవచ్చుననియు కూడ, సాహెబుగారు తమ పురపాలక సంఘమునందు జరిగిన కొన్ని నిదర్శనముల చూపుచు, ముచ్చటించిరి.

కందుకూరు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు అబ్బాయిసాయుడుగారు సాహెబుగారివాక్యముల నామోదించుచు, గడచిన 6 మాసములకు విధించినపన్ను వసూలుచేయక తప్పదనియు, అది వసూలుచేయకయే గవర్న మెంటువారిని గ్రాంటుకోరినచో నిరాకరింపబడుట నిజమనియు తెలిపిరి.

కానలి తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు కృష్ణసామిరావుగారు యీసవరణనెదర్చి ముచ్చటించిరి. తాలూకాబోర్డు ప్రభుత్వమువారియొద్ద ఏలాటి అప్పలు తీసుకొనియుండదనియు, కానప్రభుత్వమువారి యంగీకారమునకే వేచియుండనక్కరలేదనియు, చట్టముప్రకారము వారికి తెలిపినమాత్రముచాలుననియు, తక్షణమే అమలులో పెట్టుటయే బాగుగ గోచరించుచున్నదనిపలికిరి. మరియు ఆడిటరువారి ఆక్షేపణకు చట్టములో తావులేదనియు, అక్రమముగా ఆడిటరుగారు ఆక్షేపించినచో స్థానికపరిపాలనమువారి కప్పదు తెలుపు సభమృనని కూడతెలిపిరి.

సవరణ వోటుకు పెట్టబడిన 6 అనుకూలముగను, 10 గురు ప్రతిపూలముగను నుంచివియుండుటచే సవరణ విగిసాయెను. శ్రీయుతాంబు కాకుటూరు లింగారెడ్డి, లక్ష్మీకాంతరావు ఆత్మకూరు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు, ఉపాధ్యక్షులు, మేమారు శీతారామరెడ్డి మున్నగువారు సవరణకు వ్యతిరేకముగ వోటుజేసిరి. యీ వోటింగు రికార్డుకూడ చేయవలయునని కోరబడుటచే, అట్లు చేయబడినది.

తాలూకాబోర్డుల అనుమతి నై కొనవలెను

శ్రీయుత పీరాస్వామిరెడ్డి, రు, వృత్తిపన్ను రద్దుచేయు తీర్మానమును ప్రస్తుతము నిలుపుదలచేసి, దీనిని విధించునప్రకారమున పద్దతిని, తాలూకాబోర్డుల అభిప్రాయములను సక్రమముగా గైకొని, అటుతరీ దీనిని చర్చించుట సబబుగ నుండునని తెలుపుచు, ప్రస్తుతము చర్చ ఆపుదలచేయవలెనని తీర్మానమునుపపాదించిరి.

శ్రీయుత కాకుటూరు లింగారెడ్డిగారు వృత్తిపన్నును తీసివేసినచో తాలూకా బోర్డులవారు ఆక్షేపింప బోరనియు తెలిపిరి.

అబ్బాయిసాయుడుగారు లింగారెడ్డిగారి అభిప్రాయమును శ్రద్ధారేకించుచు కందుకూరుతాలూకాబోర్డువారు యీవృత్తిపన్నును విధించుకాలమున దీనివిషయము చక్కగ చర్చించి బోర్డువారికి చాల లాభకారియనియు, భూమిశిస్తుపన్నెరాలు చెల్లించుటకు వీలులేని వ్యాపారులయొద్దనుంచి యీమాత్రమున తాలూకాబోర్డువారు కొంతధనము వసూలుచేయుటగురురెడ్డి అభిప్రాయముతో యీ వృత్తిపన్నును విధించిరనియు తెలిపి, తాలూకాబోర్డులవారి అభిప్రాయము గైకొనవలయునని తెలిపిరి.

అత్తకూరు తాలూకాబోర్డుఅధ్యక్షులు వృత్తిపన్ను విధించుకొనినను విధించుకొనకున్నను గ్రాంటు యిచ్చుపద్ధతులు నిరాకరింపబడుచున్నవనియు, తాలూకాబోర్డువారి అనుమతివరకు వేచియుండ పనిలేదనియు తెలిపిరి.

తాలూకాబోర్డుల అభిప్రాయము గైకొనవలయునని తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే అంగీకరింపబడిన

రైలుమార్గములు

మండలమునందు రైలుమార్గముల వేయుటగూర్చియు యీ సమావేశమున చర్చింపబడియుండెను. ప్రస్తుతము మద్రాసు కాసననిర్యాసభయందు ప్రస్తుతము వసూలైన రైలుసెన్సును ఖర్చుచేయువిషయము నూతనముగ నొకటిల్లి శ్రీకృష్ణరావు పంతులుగారిచే ఉపపాదించబడుచున్నదనియు, అట్టి తీర్మానమును వరకు యీవిషయము ఆలోచించుటకు నిలుపుదలచేయవలయుననియు అధికసంఖ్యాకులచే తీర్మానింపబడినది.

మునిసిపల్ సంఘము

గడచిన ఆదివారము నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘసమావేశము జరిగెను. సమావేశమధ్యమున నామినేటెడ్ సభ్యులు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యచారిగారు గడచినవారమున మునిసిపల్ సంఘమునకు ఎన్నుకొనబడిన శ్రీయుత పెన్నలకంటి రాఘవయ్యగారు 1 వత్సరము కారాగారమున నుండుటచే మునిసిపల్ సభ్యులుగా నుండుట కర్హులుగారు కావున ఈవిషయమై జిల్లా

జడ్డిగారి అభిప్రాయము ప్రకారమునను యొక అవసరతార్కానమును ఉపపాదించిరి. చేకూర్చుకొనవలయుననిరి. సభ్యులు శ్రీయుత వావిలికొలను నరసింహరావు, నేలటూరు శింగరాచార్యులుగారు నోటిను లేక తీర్మానమును లుపపాదించరాదని ప్రతిఘటించిరి. కాని ఉపయోగము లేకుండెను. శ్రీయుతలు అనం నరసారెడ్డి, కాళప్ప, అన్నదేవుల గోవిందరెడ్డిగార్లును జనాభ అబ్దుల్ రహిమాన్, అగాసాబు, ఖాజామియ్యాసాహెబు, మున్నగవార్లు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యచారిగారి తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటునొసంగిరి. అధ్యక్షులు యాహ్మద్ నాహుబుగారును, మిరుత్తూరి ఆదివారాయగారుగూడ, తలపట్టుగ నుండిరి. నిన్నటిదినం యీ తీర్మానముగూర్చి జడ్డిగారికి ఉత్తరము వ్రాయబడినది.

మునిసిపల్ ఎన్నికలతగాతా

శ్రీయుత విస్వా రాజగోపాల రావుగారు (కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు) కాంగ్రెసు స్థానిక స్వపరిపాలనోపసంఘమువారి యనుమతిపై తమ వార్డునందు జరిగిన ఎన్నికలు సమముగా లేవనియు, వానినిగూర్చి విచారణ జరుగవలయునని జిల్లాజడ్డిగార్లలో నిన్నటిదినము దావాజేసిరి. కేసు యీనెల 14 వ తేదీ విచారణకు వాయిదా వేయబడినదని వినుచున్నాము.

బె జ వా డ్

(ఒకవిలేఖరి)

మహాత్ముని ఉపవాసదీక్ష

అక్టోబరు 1:—మహాత్ముని ఉపవాసదీక్షాసందర్భమున ఆమహామహుని సంతకస్థితికి వైఖరిపై వైఖరిపడదన ప్రతిఘటించుచు దుర్గాదేవికి కుంకుమపూజయు శివున కభిషేకమును చేయించుచున్నారు. శ్రీశంభుశాస్త్రిగారు ప్రాతఃకాలముననే కృష్ణానదిలో స్నానమునర్చి మల్లిఖార్జునాలయమునకు జోయి ఆపరావ్వా మగవరకు అభిషేకమును, పిమ్మట రాత్రిపదిగంటల పరకును దుర్గాదేవికి కుంకుమపూజయు చేయించుచున్నారు. వైఖరిపై వైఖరిపడ మహాత్మునియందుగల భక్తివిశ్వాసమును వారల స్వరాజ్యవాంఛయు దైవభక్తియు ప్రశంసా పాత్రములు.

గోదావరిజిల్లా అమలాపురము తాలూకా ఉప్పుడి యిరుమండ గ్రామస్థులు గాంధీ మహాత్ముని జన్మదినముహూర్తము కడు సంతోషముతో జరిపి వీరలకు సంతృప్తిగా అన్నదానము సుధయగ్రామములవారు చేరువేరుగా జరిపినారు. ఉప్పుడి గ్రామమున మూడుమందల జనము వైగానున్న యిరుమండ గ్రామమున నూరుమంది వైగానున్న వీరలకు అన్న ప్రదానము జరగబడినది. సాయంకాలమున ఉభయగ్రామముల వారు ఏకస్థలమున జేరి గాంధీ మహాత్మునియందు గల ప్రేమను వెల్లెచుచు, ఆయన ఇష్టముజేయుచున్న ఉపవాసదీక్ష నిర్వహించుగా జరిగగలంలకు భగవంతుని ప్రార్థించిరి. గాంధీమహాత్మునికి భగవంతుడు ఆయురారోగ్యములు లుగజేయుగాత అను ప్రార్థనలతో సభ ముగిసెను. (ఒకవిలేఖరి)

సార్యతీపురము (విశాఖపట్నముజిల్లా)

శ్రీగాంధీమహాత్ముని పర్యంతిముహూర్తము.

(ఒకవిలేఖరి)

అక్టోబరు 2:—శ్రీగాంధీమహాత్ముని జన్మదిన మహాత్మ్యము సేదజయప్రదముగ జరుపబడినది. శ్రీమహాత్మున కాయారోగ్యయశ్వర్యముచేకూర్చుటకు శివాలయమున రుద్రాభిషేకము చేయబడినది. సాయంకాలము శ్రీమహాత్ముని చిత్రపటమునారేగించి స్వరాజ్యమైదానమున బహిరంగ సభకావించబడినది. శ్రీయుత బులుసు రామబోగారావుగారి ప్రార్థనలతోసభ ప్రారంభమయ్యెను. సభికులందరూ నిలిచిని ప్రార్థనయందు పాల్గొనిరి. శ్రీయుత పురిపండా అప్పలస్వామిగారు మహాత్మునిజీవితచరిత్రగూర్చి మాట్లాడినపిదప శ్రీయుత మల్లావధ్యుల వెంకటరామమూర్తి పంతులుగారు తమదీక్షోపన్యాసముచే సభికులహృదయముల రంజింపజేసిరి. గాంధీమహాత్మునకు! యను ధ్వనులచే సభముగిసెను. పిదప జాతీయగీతముల శ్రీమతి మంత్రుల రామసీతమ్మగారు పాడుచుండ స్వరాజ్యాక్రమమునకు చేరిరి.

అర్యవైశ్యయవకుల సాహితీసంగ్రహము, గుంటూరు శ్రీరక్తాక్షీనామసంపత్తర ఆశ్రయజకుగిలు బుధవారము (8.10.24) సాయంకాలము గం 3-30 నిమిషములకు శ్రీకన్యా కా పరమేశ్వరి దేవాలయమునందు వై సంఘసవనవార్షికోత్సవము సుహారాజశ్రీ నంబూరు గోపాలకృష్ణరావు బి. ఏ. బి. యల్ గారి యాజమాన్యమున జరుగును.

చెన్నపురిలో కాంగ్రెసు ప్రచారము

చింతాద్రిపేట బహిరంగసభ

చెన్నపురిపాఠశాల, కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులగ జేరు నట్లొద్దీధిని ప్రచార మొనర్చుటకుగాను ఆదివారము సాయంత్రము చింతాద్రిపేటయందు బహిరంగసభ జరిగెను. చింతాద్రిపేటవాసులు చాల అధికముగ వచ్చి సభ నలంకరించి తమ యత్నహమును వెల్లడించిరి. శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారిసభ కగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి.

ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు

భారతశాసనసభ్యులగు శ్రీమాన్ ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు “పాఠశాల బాధ్యతలు” అను విషయమునుగురించి యువస్వ సింపులు, ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలం తత్ఫలిత సంఖ్యా కులుగ కాంగ్రెసు పక్షప్రతినిధుల నెన్నుకొనినందులకు పాఠశాల నభినందించెను. అంతటితో పాఠశాల బాధ్యత ముగియలేదు. తమచే పంపబడిన ప్రతినిధులు, కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే వ్యక్తికరింపబడిన తీరిని, ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించుచున్నారా లేదా యని, గమనించుచు, ప్రతినిధులు తమ విధులను నిర్వహింప నిర్లక్ష్య మొనర్చినపుడు రాజీనామా నొసగునటులేయవలెను. అంతవరకును, ప్రజాభిప్రాయము ప్రకారము, ప్రజల ఇబ్బందులను, సరిగ గమనింపబడజాలవు. ఇందుకొరకుగాను, ప్రజలందరూ ఆయాప్రదేశములలోని కాంగ్రెసు సంఘములందు జేరి ఆసంఘములను చులపదపలెను. దేశమునందు అంతటను విరివిగ వ్యాపించి అత్యధిక జలసంపన్నమైన దీకాంగ్రెసు సంస్థయొక్కటే. తరువాత, నుపన్యాసకుడు, కార్పొరేషను వారు ప్రస్తుతము గావించుచున్న కొన్నిపనులను నిరసించుచు, ప్రస్తుత సభ్యులు, ప్రజలయెడల తమ విధులను సరిగ నిర్వహించుట లేదని తెలిపిరి.

మీనాక్షీసుందరముపిళ్లగారు ప్రజలందరూను, కాంగ్రెసుసంఘములందు జేరి, తమ ప్రజాభిప్రాయములను కష్టముఖములను నాసంఘముద్వారా వ్యక్తీకరించినయెడల ప్రజాభిప్రాయములను సరిగ గమనించి, దానినాచరణలో తెట్టుటకు వారి ప్రతినిధులకు సుసాధ్యమగు ననియు నుడిపి.

తరువాత అధ్యక్షులు లుపన్వసంపులు, ప్రజలచే నెన్నుకొనబడిన నూతన సభ్యు లింకను కార్పొరేషను నందు ప్రవేశింపక పూర్వమే, ప్రస్తుత కార్పొరేషను సభ్యులు కొన్ని ముఖ్య విషయములను తొందరతొందరగా నిర్ణయించి ఏర్పాటు లొనర్చుచున్నారనియు, ఇది చాల ముఖ్యమైన దగుటచే ప్రజల గమనించి జ్ఞాపకముచుకొనవలసినదని నుడిపిరి. ట్రాంజేక్సంపెనీవారికి ఇంకను అధికమగు పనుల నొసగుటకుగాను ప్రస్తుత కార్పొరేషనుసభ్యులు యత్నించుచున్నారని. కాంగ్రెసు పక్షముపారు కార్పొరేషనులోనికి రాకపూర్వమే ఈ వ్యవహారములను ముగించి, కాంగ్రెసుపక్షమువారికెట్టి యవకాశమును లేకుండజేయుట కీపన్నగడల నొనర్చుచున్నారని. ప్రతివారును కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులందు జేరవలెనని అభ్యుత్తుడు హెచ్చరించుచు, అట్లు బహిరంగముగ జేరుటకు ఇతర కారణములచే భయపడువారు, ఎన్నికల సమయమునందైన తమకు సహాయమొనర్చవలెనని కోరెను. యునైటెడు సేవనలిప్తులనియు, జన్మిసుపక్ష ముగియు ఏర్పరుపబడిన ఈ పక్షములన్నియు దేశానధికములగు పక్షములు దేశమందొక్క కాంగ్రెసుపక్షముమాత్రమే యుండగలదు. ఇకమిద ఎన్నికలకొరకు కాంగ్రెసుపక్షమున జేరువారి విషయమునజాగ్రత్తగనుండవలెను. మొదటినుండియు కాంగ్రెసునందు పనిజేయుచున్నవారిని మాత్రమే ఎన్నుకొనినగాని, కాంగ్రెసుసంఘముల కార్యక్రమమును చక్కగ నడుప వీలుగాదు. తరువాత, సభ్యులు దేశపన్యాసమును ముగించుచు బుధవారమున, మహాత్ముడు ఉపవాసక్రమమును ముగించుననియు ఆదివారమున వగర మంతటను నూరేగింపులను భజనలను జరుపవలెననియు ప్రతివారును కద్దగునే ధరించుట కెత్నింపవలెననియు గోరెను.

మేజరు ఇం బ్రహత్మ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవార్త)

తెహరకానూరు ఇట్లు తెలుపుచున్నది:— మేజరు ఇంట్రీగారి భార్యకు పెరిషియా ప్రభుత్వమువారు 60 వేల బాలలను పరిహారము నిచ్చిరి.

అరేబియాలో యుద్ధము

ఆంగ్లేయులు జోక్యము కలిగించుకొనుట

కేంద్రభిలాషతు సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి తీర్మానము

ఫిర్రీ, అక్టోబరు 4:— అరేబియా దేశములోని యుద్ధమును గురించియు, బ్రిటిషువారు జోక్యము కలిగించుకొనుటనుగూర్చి బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి పార్లమెంటుసభలో చేసిన ప్రకటనను గురించియు కేంద్ర భిలాషతు సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు సేద సమాజేశమై యాదిగవ తీర్మానము నంగీకరించిరి:— “పెర్షియాలో యుద్ధము జరుగుచున్న పోరాటమునుగూర్చియు బ్రిటిషువారు జోక్యముకలిగించుకొనుటనుగూర్చి బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి పార్లమెంటులోజేసిన ప్రకటనను గూర్చియు కేంద్రభిలాషతు సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు బాగుగా విచారించినారు.

మహమ్మదీయేతరు లెవ్వరును జోక్యము

కలిగించుకొన రాదు

బ్రిటిషువారుగాని మరియే ఇతర మహమ్మదీయేతరులుగాని మహమ్మదీయులయొక్క పవిత్రస్థానముతో జోక్యముకలిగించుకొనినయెడల హిందూదేశములోనున్న మహమ్మదీయులును మరియు ప్రపంచములోనున్న యితర మహమ్మదీయులును సహింపజాలరని యీసంఘమువారు దృఢమైన తమ యభిప్రాయమునిచ్చుచున్నారు. పెర్షియాలో వ్యవహారములలో బ్రిటిషు యిండియన్ మహమ్మదీయుల లెంతకేదగనపగచినను, యాత్రికులమార్గములను రక్షించుటకై యెంత యభిలాషగనపరచినను, మహమ్మదీయులయొక్క పుణ్యక్షేత్రమును మహమ్మదీయేతరుల బారినండి రక్షించుటతో సమానము కాబాలదు. తక్కినచోట్లలోనున్న మహమ్మదీయులతో బాటు హిందూదేశములో నున్న మహమ్మదీయులకుడ పెర్షియాలో జాబ్జవహారములలో మహమ్మదీయేతరులకు జోక్యములేకుండ చేయుటకు చివరవరకు పాటుపడుదురని అవసరమైనవారందరికి తెలియజేయుట తమ విధియని యీకార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నిలంచుచున్నారు. ఈ వ్యవహారములలో జోక్యము కలిగించుకొనుటకు మహమ్మదీయేతరుల కవ్వరికిని హక్కులేదు. అట్లెన్నలైన కలిగించుకొన్నయెడల మహమ్మదీయలోకమునకు శత్రువులుగా పరిగణింపబడుదురు. కావున అట్టి ప్రయత్నము లనేమాత్రమును చేయరాదని యీసంఘమువారు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారిని మందలించుచున్నారు.

ఈతీర్మానముయొక్క నకలు నోక దానిని యీసంఘమువారు యంగ్లాండు ప్రధానమంత్రికి తంజిచేసిరి. (ఆ. ప్ర.)

గుంటూరు జిల్లాసంఘము

ఈ క్రిందివిషయముల నాలోచించుటకు గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ యొకటి యీనెల ౧౨ వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 3 గంటలకు నర్సారావుపేటలో శ్రీయుత కాకుమాను హనుమయ్యగారి మేడలో జరుగును.

విషయములు

౧ ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు ముద్దమారలో గాంధీపూజానిధినిగురించి చేసినతీర్మానము. ౨. డిల్లీ సంఘమువారు డిల్లీసభలో దేశారాధకబృందమునకు నికముందియ్యవలచుగొనిన విరాళమునుగురించి చేసిన తీర్మానము. 3. ఖాదీవ్యాపకమునకుగాను గాంధీపూజానిధిలో నుండి ౫౦౦ లను ఋణముగా గోరుచు తెనాలితాలూకా సంఘమువారు పంపిన దరఖాస్తు. ౪. ప్రచారకులనెవ్వెంబరునెలనివేదికములు, బిల్లులు. ౫. ఇతరవిషయములు.

వ|| ము|| ప్రసాదరావు

కార్యదర్శి

సు ఖ భో గి తై ల ము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

అన్నివిధముల పుండ్లకును, కొడుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములకు మాన్యును కాన సామాన్యమైన గాయములకును వాడవచ్చును. అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి - మ రాను

ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకు లిమిటెడ్

సర్దుకలరు

అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారు ౧౯౩౭వేలవ తేదీన ఖాదీబోర్డుకు యాక్రింది సూచనలను చేయుచున్నారు.

(౧) కార్మికుల సహాయమునుపొంది వస్త్రములు తయారుచేయునట్టియు అట్టి సహాయము లేకయే తయారు చేయువారి యొక్కయు ఉత్పత్తినివేదికములను విడివిడిగా నుంచుట మంచి దనియు,

(౨) ప్రతియుత్పత్తిస్థానములోను పనిచేయురాట్నముల సంఖ్యయు, వదుకువారితరగతియు, ఒక్కొక్క రాట్నముమీద తయారగు సగటునూలును తెలియజేయవలసిన దనియు,

(౩) సగటున ప్రతిమనిషియు ఎంత సంపాదించగలిన దియు,

(౪) చదుకువారియొక్క అసలు వృత్తియు అసలువృత్తి కానిచో సహాయవృత్తియై యున్నదియు లేనిదియు,

(౫) గ్రామములోని పరిస్థితులనుగురించియు వదుకువారి జనాభా ప్రతిగ్రామమునుండియు తెలిసికొనవలసినదనియు అట్టి సంచాయిషీ నియ్యగల రిజిస్ట్రార్లు ప్రతిబోర్డువారును గ్రామసంఘములును, తదనూరు చేయింపవలసినదనియు,

(౬) స్థానికసంస్థలలోని వదుకువారి జనాభా లెక్కలనుగూడ తయారు చేయింపవలసినదియు వ్రాయుచున్నారు. మరియు కుట్టడము అంచనకు, మిల్లనూలు వాడు విషయములో నిట్లు ఆ. భా. ఖా. బోర్డువారు వ్రాయుచున్నారు.

కుట్టడం వారికితంనరైరా, అంచులకు సాగ్యమైనంత వరకు చేతనూలులో నే 80, 40 సంఖ్యనూలుకు పురిదారమును, వాడవలసినదియు అట్లు పిలుగానిచో అమామ్యదాబాదు లోను, బొంబాయిలోను దొరకు వృక్షేమిల్లు నూలును 80, 40 నెంబర్లకు పురిదొట్టిచి వాడవచ్చునని నూచించుచున్నారు.

మహారాష్ట్ర మధ్యరాష్ట్రముల ఖాదీబోర్డువారు యాక్రింది కొలతలనై రాలుగల వస్త్రము కావలసిన మాకు వ్రాసినారు. దానిని మీరునుచి మీజిల్లాలోని వుత్పత్తిదారు లేనరైనను సరళరా చేయించగలరేమో విచారించి వివరములు వెంటనే ఖిరేదులలో సహా మాకు తెలియజేయవలెను.

దక్కనులోని 8 మొదలు 9 గజములపొడవును, ౪౫ అంగుళములమొదలు ౫౪ అంగుళములవరకు వెడల్పును నూలునెంబరు ౧౫ కు మించియుండవలెను.

భోవతులు ౫ గజములపొడవు ౪౫ మొదలు ౫౦ అంగుళములవెడల్పును, నూలునెంబరు ౧౨ మొదలు ౨౦ వరకును వుండవలెను.

ఈవిషయమైన జవాబులు యానెల ౧౦ వ తేదీలోగా మా కార్యాలయమునకు చేరవలెను.

వి. విజరాజానిగారు బొంబాయిలో కమిషన్ పద్ధతి మీద ఖద్దరు గుడ్డలముట్టు కీక్రిందిపద్ధతినీ నూచించుచున్నారని ఆ. భా. ఖా. బోర్డువారు మాకు తెలిపిరి. కాన యావద్దలికి వచ్చునరై వారికి (జరాజానిగారికి) గుడ్డలనంపు నిచ్చగలవారెవరయిన నున్నయెడల మాకు తెలుపవేధుచున్నాము.

ఉత్పత్తిదారుల దెప్పడము బొంబాయిప్రాంత నివాసుల కుపయోగపడునట్లు తయారుచేయుచుండవలెను. ఈవిషయము జరాజానిగారికి మాదిరిలనంపి సలహాపొందవలెను.

౨. ఒక్కొక్క జేసుకు వారమునకు నాలుగు అజాల చొప్పున అద్దెయిచ్చి జరాజానిగారికిట్టులో సరకు మాడు మాసము లంచుకొనవచ్చును.

౩. ఒక్కొక్క జేసుకు నాలుగువందల రూపాయల ఖిరీదుకుమించినగుడ్డ లండగూడదు. ఇట్లున్నయెడల అది రెండు జేట్లగా పరిగణింపబడి అద్దెనూలు చేయబడును.

౪. సరకులు భాండారువద్ద మాడు మాసములవరకు అమ్మకమున కుంచబడును. ఈలోపున అమ్మబడిన సరకుమీద నూటికి ౧౦-౨౦ కమిషను వసూలుచేయబడును.

౫. ఈ మాడుమాసముల తరువాత సరకుమ్మకము లేక పోయినచో ఉత్పత్తిదారుడు తనసరకులను తీసుకొనిపోవచ్చును. లేదా తరగతుల ప్రకారం యింకొక మాడుమాసము లంచుకొనవచ్చును. లేక బొంబాయిదరలకు తగినట్లు గుడ్డఖిరీదు తగ్గించుట కొప్పకొనవచ్చును.

౬. ఉత్పత్తిదారుడు తనగుడ్డలు రైల్వేగూడ్డుబండి వ్యాపార పంపవలెను. రానుపోను ఖర్చులు బండిఖర్చులతో సహా ఉత్పత్తిదారుడే భరింపవలెను.

౭. గుడ్డలు నిల్వయుంచినవారికి ముందుపైకము కావలసి వచ్చినచో ఆగుడ్డల హామీమీద నూటికి అరువది రూపాయల చొప్పున అప్పుయిచ్చబడును. ఆ అప్పుమీద నూటికి నెల ౧ కి ౦.౨౦-౦౫ వడ్డీ వసూలు చేయబడును.

ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకు

౧౯౩౭-౩౮ తేదీన కడపజిల్లా ముద్దనూరులో

జరిగిన ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకు లిమిటెడ్ యొక్క సామాన్యసభా తీర్మానములు.

౧. అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారు ఖద్దరువృత్తినిగూర్చి దూది కొనుగోలునుగూర్చి చేసిన సలహాలు:—(౧) ప్రతిజిల్లాలోను ప్రతి పంచునున్న గణక ఈ ఖద్దరు బ్యాంకుతరపున ప్రతి దూది కొనుగోలు చేయుట ఆనవసరము. ప్రతి జిల్లావారు వారియేర్పాట్లు వారే చేసికొనవలెను.

(౨) ప్రస్తుతమున్న డబ్బు జిల్లా ఖద్దరుబోర్డుల పనుల నిమిత్తమున్న ప్రత్యేక ప్రయోజనములకున్న యిదివరకే మంజూరు అయినందుననున్న, వేరేదనము లేనందుననున్న, యాభ్యాంకుతరపున ప్రత్యేకము నుత్పత్తిస్థానములు పెట్టుటకు పిలుచెడు.

(౩) ప్రత్యేక ఉత్పత్తిస్థానములు పెట్టించుటకున్న, ఉత్పత్తిదారులకు సహాయముచేయటకున్న, ఒక లక్ష రూపాయలు అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారివద్ద అప్పు తెచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

౨. కత్తీ ఖద్దరు నగుటకు పైవారు చేసిన సలహాలు:— ప్రతి జిల్లాఖద్దరుబోర్డువారు ఆవసరమైతేమంది ఖద్దరు ఇన్స్పెక్టర్లను నియమించి వారిద్వారా ఉత్పత్తిదారులయొక్క లెక్కలను ఉత్పత్తిస్థాన ప్రదేశములను, వృత్తియగు ఖద్దరుకు తనిఖీ చేయించి కుద్ధ ఖద్దరని యొగ్గుతాపత్రమును ఇప్పించుటకు ఏర్పాట్లుచేయవలెను. తగినవిచారణ చేసినపిమ్మట కత్తీ ఖద్దరు ఉత్పత్తిదారుని తేలివచ్చు పేరున ప్రకటించవచ్చును. ప్రజలలో ఖద్దరుబోర్డు ప్రభువరచిన గుడ్డలనే వాడవలెనని ప్రబోధము జరుపవలెను. ప్రభువరపబడిన ఖద్దరునే యితర రాష్ట్రములవారు ఈ రాష్ట్రమునుండి ఎగుమతిచేసికొనవలెనని అఖిల భారత ఖద్దరుబోర్డువారు ఏర్పాట్లుచేయవలెను.

౩. ఉత్పత్తిదారులకు ఖద్దరు విధులనుగూర్చి చేయదగిన సలహాలు:—ఉత్పత్తిదారులకు నిలువయున్న ఖద్దరు, మారులయొక్క గిట్టింపు భరలో మూడింట రెండు మొత్తమున ప్రోసోటు మీద ప్రెసరుకుల భీమామీద నూటికి సంవత్సరమునకు రు 3-0-0 ల వడ్డీ చొప్పు అప్పిచ్చి సహాయముచేయవచ్చును. సరకులను ఉత్పత్తిదారులు తమ స్వంతఖర్చులమీద (ఫ్రీ య్ వ్యాంబు) చేయవలెను. కొట్టుఅద్దెలు ఖద్దరుబ్యాంకుతరపున వచ్చిన ఉద్యోగుల ఖర్చులు ఉత్పత్తిదారులే భరించవలెను. ఈ సరకులను పీల్చినంతవరకు ఆయా జిల్లాఖద్దరుబోర్డువారి స్వాధీనములో వుండే ప్రదేశములలో వుంచవలెను. క్రిందు నారాయణరాజుగారి ని గోడ౯ యిక్ స్పెక్టరుగా నుంచుటకు తీర్మానించడమైనది.

౪. విశాఖపట్టణంజిల్లాఖద్దరు పరిస్థితులు:— విశాఖపట్టణం జిల్లాలో సరియైన ఖద్దరుబోర్డు ఏర్పడునంతవరకు ఖద్దరువు త్వరితవిధుల అమ్మకంనరైరాపనుల నిమిత్తం ౧౦౦౦/౨ వరకు ఖర్చు పెట్టుటకు కార్యదర్శులకు అధికార మివ్వడమైనది.

౫. షానునివారణ నిమిత్తము మంజూరై నిల్వయున్న సాముచినియోగము:— ప్రస్తుతం డబ్బులేనందున నిలుపుదల చేయడమైనది.

౬. ౧౯-౨౦ సం॥రం అఖిలభారత సంఘమువారు పశ్చిమ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ములోని కతపు నివారణ నిమిత్తము యిచ్చిన పరిపాలన యాభ్యాంకుక్రిందికి తీసుకొనవలయును:—ఈమొత్తమును ఖద్దరుక్రింద ప్రత్యేకించి దానిపరిపాలన యాభ్యాంకుకు యిప్పించవలసిన ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారికి శిఫార్సుజేయవలెను.

౭. జిల్లాఖద్దరుబోర్డు ఖద్దరుబ్యాంకువారికి యివ్వవలసిన వడ్డీకంటె హెచ్చుపడ్డిన తీసుకొనుట:— ఖద్దరుబ్యాంకువారికి యిచ్చువడ్డీకంటె హెచ్చుపడ్డిన అనగా నూటికి రు ౨-౦-౦ నాలుగు రూపాయలుమించిన వడ్డీని జిల్లాఖద్దరుబోర్డు ఉత్పత్తిదారునుండి యిచ్చిన ఋణములమీదనుండి తీసుకొనగూడదు. జిల్లాఖద్దరుబోర్డు ఖద్దరుఅభివృద్ధి నిమిత్తమున్న ఖద్దరుప్రచారం నిమిత్తమున్న, ప్రత్యేక నిధుల వసూలుచేసుకొనవచ్చును.

౮. డక్షిణ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఖద్దరుబోర్డు యొక్క తీర్మానాలు:— డక్షిణ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ జిల్లాఖద్దరుబోర్డును ఏ తీసే దాని ఆ పై అప్పు

౯. భాండారువారిలో సలహాపొందకుండ గుడ్డలుపంపిన యెడల (అవి బొంబాయిలో అమ్మకమునకు తగినవికాకపోయిన) భాండారువారు ఆజేళ్లను తిప్పివేయవచ్చును. అట్లు సలహా లేకుండా పంపిన గుడ్డలమీద నూటికి అరుంబావలా కమిషన్ వసూలుచేయబడును. (అమ్మబడినచో) కొట్టుఅద్దె పై ప్రకారమే వసూలుచేయబడును. కాని ఇట్లు సలహాపొందకుండా పంపబడిన గుడ్డలమీద అప్పుమాత్రమియ్యబడును.

కవుతా వేంకటచలపతిరావు,

వ్యవహార, గుంటూరు.

లను ఈ తర అనంతపురం ఖాదీబోర్డు వసూలుచేసి స్వాధీనపరచుకొనవలెను. ఇకముందు అనంతపురంజిల్లా ఖద్దరుబోర్డు అని వ్యవహరించవలెను. డక్షిణ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఖాదీబోర్డువారు తమకు రావలసిన పైకమునంతయు నశంబురు ఆఖరులోగా వసూలుపరచి ఈ తర అనంతపురం వారికి స్వాధీనపరచవలెను. ఈభయ బోర్డువారు కలిసి పనిచేయవలెను. డక్షిణ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వారికి అల్లాటుచేసిన 3౦ పేర్లున్న అనంతపురం ఖాదీబోర్డుకు అల్లాటు చేయడమైనది.

౯. నెల్లూరుజిల్లా, కందుకూరు, కనిగిరి తాలూకాలకు ప్రత్యేక ఖద్దరుబోర్డు:— ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారు తేర్పాట్లు చేసిన ప్రతిజిల్లాకు ఒక్కొక్క ఖద్దరుబోర్డుకున్న ఎత్తువవుండుటకు పిలుచెడు. కావున యీ తాలూకాలకు ప్రత్యేక ఖద్దరుబోర్డు ఏర్పరచుటకు పిలుచెడు.

౧౦. జిల్లాఖద్దరుబోర్డులు విక్రయశాల తేర్పరచుట:— ఇట్టివిక్రయశాల తేర్పరచుటకు ఖద్దరుబోర్డులకధికార మియ్యడమైనది.

౧౧. అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారు కోరిన సంచాయిషీ:— ప్రతి జిల్లాఖద్దరుబోర్డువారు అఖిలభారత ఖాదీబోర్డు వారు కోరిన సంచాయిషీని తప్పక పంపుచుండవలెను.

౧౨. అఫీసు సిబ్బంది పెంపుచేయుట:— ఒక వ్యవహార నెల ౧ కి రు ౪౦-౦౦ చొప్పున, ఒక అద్దెండరు రు ౧౫-౦౦ చొప్పున, ఒక తాత్రికాపాలకు రు ౪-౦౦ ల మీదను ఇంటి అద్దె రు ౧౦-౦౦ ల చొప్పున ఖర్చు చేయవచ్చును. ప్రస్తుతము చేసిన నియామకములు:— కవుతా చలపతిరావుగారు వ్యవహారగాను కావూరి రామరావుగారిని అద్దెండరుగాను మంజూరుచేయడమైనది.

౧౩. ఋణముమీద వడ్డీ:— జిల్లాఖద్దరుబోర్డులు తమ తీసికొన్న ఋణములమీద అర్ధసంవత్సరపు వాయిదాల నిమిత్తం వడ్డీల నిచ్చుచు అన్ని ఋణములమీదను యీ సంవత్సరం 3౧వ డిసెంబరువరకు రావలసిన వడ్డీని, వడ్డీ యివ్వవలసిన తేదీల వరుసను చెల్లించవలెను.

CYCLOSTYLE BOX & TYPE-WRITER. (సైక్లోస్టైల్ బాక్సు, కొనుటకు మంజూరు చేయడమైనది. (ప్రెపురైటరు) విషయములో కాకినాడ అహోబిల సంఘమువారివద్ద నున్న (ప్రెపురైటరు) ను తెప్పించి యీ బ్యాంకుకు యిచ్చుని ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారిని కోరడమైనది.

౧౪. ఘంటసాల సత్యనారాయణగారి దరిఖాస్తు:— రు ౧౨-౦౦ మంజూరు చేయడమైనది.

౨౦. తాడిపత్రి హ్యాండ్ స్పిన్నింగు అండ్ వీవింగుకం పెసేవారి దరఖాస్తు:— ఆడిటరు శ్రీవారాముగారు రిగారి రిపోర్టు రాగానే కార్యదర్శులు, అధ్యక్షులు వుచితమని తోచిన విధమున శిఫార్సు అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారికి చేయవచ్చును.

౨౧. గుంటూరుజిల్లా ఖద్దరుబోర్డువారి దరఖాస్తు:— హామీమీద పైకము మంజూరై నది గణక యీ దరఖాస్తును నిరాకరించడమయినది.

౨౩. కడపజిల్లా పేర్లు:— కడపజిల్లా ఖద్దరుబోర్డుకు యీ బ్యాంకులో 3౦ పేర్లు మంజూరు చేయడమైనది.

౨౫. శ్రీసాంబమూర్తిగారి వుత్తరము:— శ్రీ మునుగంటి వెంకటరావుగారిని బెల్లం కాంగ్రెసు అహోబిల సంఘం పనులకు పంపుటకు పిలుచుదు.

౨౭. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా సంఘమువారు చేసిన ౨౭ వ తీర్మానం:— అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారికి ఖద్దరు వర్తకులకు కమిషన్ విషయములో వతేకులు చేయ విక్రయము త్రములకు ఏర్పరచిన పరిమితిని తొలగించవలసినదని తీర్మానించడమైనది.

౨౮. డిల్టా. ౭౮ వ తీర్మానము ఏకుల పాకశాల:— అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారు యీ పాకశాలకు 3౦౦-౦౦౦ యిప్పించుటకు శిఫార్సు చేయడమైనది.

౨౯. పశ్చిమగోదావరి ఖాదీబోర్డువారి దరఖాస్తు:— యీ జిల్లా ఖద్దరుబోర్డువారికి సం॥ ౧ కి నూటికి రు 3-౦-౦ ల వడ్డీవంతున ౬ నెలలలో యిచ్చే పరకుమీద రు ౧౦౦౦- మంజూరుచేయడమైనది.

౩౦. డాక్టరు బ్రహ్మబ్రహ్మగారి దరఖాస్తు:— వీరు సంచారము చేయునపుడు వీరితో కూడ పెద్ద ప్రచారకునకు 3-వ తరగతి రైలుఖర్చు భోజనపుఖర్చు యిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

౩౧. బిల్లులు — కార్యదర్శులు చూచి పరిష్కరించుటకు తీర్మానించడమైనది.

౩౨. గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారి ప్రయాణపు ఖర్చులు:— బందరు వెళ్ళినవచ్చిన ఖర్చున్నూ గుంటూరు లేదా Season Tickets (సీజన్ టికెట్టు) కున్నూ ఖర్చు మంజూరుచేయడమైనది.

౩౩. జిల్లా ఖద్దరుబోర్డులు యిచ్చు ఋణములు:— జిల్లాఖద్దరుబోర్డులు యితరులకు యిచ్చిన ఋణమునకు తగిన హామీను వుచ్చుకొనవలెను.

౩౪. కుప్పా వెంకటగోపాలశాస్త్రిగారి ఖర్చులు:— వీరికి ముద్దనూరు రాను పోను ఖర్చులు మంజూరు చేయడమైనది.

అస్సామనకుపోయిన కూలీలదురవస్థ

(స్వ కీయ వి లే భ రి)

సి. ఆర్. నాయుడుగారితో సంభాషణ

రాజమండ్రి, ఆగష్టు 1:— విదేశములలో భారతీయుల కొరకు మిగుల శ్రమపడి పనిచేయుచున్న శ్రీ సి. ఆర్. నాయుడుగారి పురమునకు విచ్చేసిరి. అసామనకుపోయిన కూలీల దురవస్థనుగూర్చి మాకిరువురకు ఈక్రింది సంభాషణ జరిగెను.

ప్రశ్న:—అస్సామ ప్రాంతములకు ఈ రాజధానినుండి కూలీలను రప్పించుటకు కవసరమేమియందెను?

జవాబు:—అస్సామకూలీలకు కల్పాక్షయమున్నగువరకు లభ్యమగుచు లేవు. కాన అచ్చటి తేయాకుతోటల యజమానులు అత్యంతగా పెట్టుకొన యేజంట్లద్వారా యీ రాజధాని నుండి కూలీలను రప్పించుకొనటవారికి తప్పనిసరియయ్యెను. ఫారములను పూర్తిచేసి గ్రామమేష్ట్రీలు కివ్వవలసిన పరమమాడ లేసందున అస్సామనకు కూలీలను పంపుటలో నేవిధమైనయిబ్బందియు లేదు.

ప్రశ్న: తమస్థలమునందే తేయాకు తోటలలో పనిచేయుటకు అస్సామకూలీలు ఉత్సాహముగా ముందుకురానప్పుడు ఆంధ్రులు తమిళులు అంతమర మేల పోవలెను?

జి: ద తమండలములలో యీమము ప్రజలు ముందున జనులు కూలీలుగా నహజుజేయించు కొనుట విధియగుచున్నది. నీతిబాహ్యముగ ఏజంట్లు డ్యుద్ధాధికులకు కూలీలకు లేని పోని యాశలను కల్పించుదు.

ప్రశ్న: ఈవలసపోయినకూలీలు వెంటనే తిరిగివచ్చుటకు అందులో కాలినడకమీద వచ్చుటకు కారణములేవి?

జి: ఒకొక్క నడివయస్సువారికి వారమునకు రి కేర్ల బియ్యము 4 అజాలకొక్కము ఇచ్చెదరు. అత్య శరీరమునంటి పెట్టుకొనియుండుటకైనను యిదిచాలను పీనవక్కు అనుపేరిట కలిశాత్తులగు తెల్లయజమానులు ఇద్దరుమనష్యులుచేయుపని నొక్కనిచే చేయుదురు. ఎప్పుడుమాదా అస్సామలోని హైందవ కూలీల స్థితి తృప్తిపెరమగ లేదు.

ప్రశ్న: అస్సామలోని స్థితిగతులు మదరాసు ప్రభుత్వమునకు తెలియునా?

జి: ఇతర రాష్ట్ర పరిస్థితులు తెలియని రాష్ట్ర ప్రభుత్వమేలేదు.

ప్రశ్న: అయితే మదరాసు ప్రభుత్వమునా రెండుల కంగీ కరించిరి?

జి: ఏలయన వారి జాతివర్గమువారి బాగోగులు వారికి కావలెనుగనుక వారి పరిశ్రమలగుంటుట వారికిష్టముకాదు.

ప్రశ్న: ఏ అధినేత రాజ్యములో నైననున్న ఇండొచిన్ద కూలీల స్థితిగతులు విచారించుటకు మదరాసు ప్రభుత్వము ప్రయత్నించెనా?

జి: నాకు తెలిసినంతవరకు వారి విధిశ్రమలకు పూర్తిగా వారెప్పుడును నిర్వహించలేదు. కాని అస్సామలో చిక్కుపడిపోయిన కూలీలలో కొందరియెడవారి భావములలో కొంత మార్పుకొనవని నాకు సంతోషముగానున్నది. అస్సామ ప్రభుత్వము ద్వారా మదరాసు ప్రభుత్వమువారు తేయాకుతోట యజమానుల సంఘమువారిపై కల్పించినయి త్రిశివల్ల కొందరుకూలీలపట్ల ఠిగినవచ్చిరి.

ప్రశ్న: ఇకముందు అస్సామకు కూలీలనంపుట నిలుపు చేయుటకు మదరాసు ప్రభుత్వమేమైన యుత్తరువుచేసినదా?

జి: చేసినట్లు నాకెరుకలేదు. ఈ యుత్తరువు విచ్చుట కప్పుడే చాల ఆలస్యమైనది. గాజోపు సమావేశములో నీ విషయమై కాననవర్ధులు కొంత ఉత్సాహమును చూపుదురని నమ్ముచున్నాను.

ప్రశ్న: అస్సామకు విడిచివచ్చిన కూలీలగతి యేమి?

జి: కొందరు పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు, ఆకలిబాధ వలనను, రోగములవలనను మార్గమధ్యమున చనిపోయిరి. ప్రాణములతో బయట పడినవారైనను శుభ్రముగ చిరికిపోయి, ఏ విధమున పనికి ఆక్రమకురాకుండ పోయిరి.

ప్రశ్న: అస్సామలో నిర్బిపోయిన యీ కూలీలకు కాంగ్రెసువా రేమిచేసెదరో ఆధుకు నాకు నెలవిత్తురా?

జి: శూన్యము, శుద్ధశూన్యము. కొండ వెంటకుప్పయ్య పంతులుగారివంటి ముఖ్యులును, బాధ్యతాయుతులునగు కాంగ్రె

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము.

విశ్వవిద్యాలయసభ్య మహోత్సవమైనది. విపుల ముగచర్చించినగాని పరిష్కారముకానిది. మిత్రుడు శ్రీ తేజము శర్మ రామచంద్రరావుగారు ఇట్టి పెద్దవిషయముగూర్చి మనము చేయుచు నేను వ్రాసినవ్యాసమును విమర్శించినను చర్యలోనికి నింపినందుల కెంతయు కృతజ్ఞుడను.

(ప్రపంచములో ప్రతిరాష్ట్ర) రాజధానిలోను మహావిద్యాలయ మున్నది. ఎంతజనమన్నగమైనను, పారిశ్రామిక వాణిజ్య నిలయమైనను రోగధూయమమైనను ముఖ్యవగముగా విశ్వవిద్యాలయతాలేకుండ ఇతరపోటుల స్థాపించియుండలేదు. రాజధానియైన విశేషజనసంఖ్య గల పత్తేయు. ఎక్కువగ విద్యార్థులెల్లు నివసించుచోటు. విద్యార్థులకత కాటపట్టు. అట్టిగొప్పరాజ్యవగములో విద్యార్థులకై ఒకమహావిద్యాలయ ముండితీవలయును. ఆత్మస్థుల కేంద్రీకీలు జగ్గోభ్యాతిగాంచిన విశ్వవిద్యాలయములేగాని లండనువీటలో లేకుండ ఆస్సామలో ప్రతిష్ఠించిగా? ఎడింబరోగూ కానీ గ్లాస్కోలో నిర్మించిగా? అందుచేత నీ రాజధానిలో విశ్వవిద్యాలయవశ్య కతను నొక్కొక్కచెప్పుట.

రాజధానిలో విశ్వవిద్యాలయమును ముడికట్టరాదని గానుచంద్రరావుగారి వాదము. ఒకప్పుడు అమరావతి (ధరణి కోట) రాజధానిగనున్నప్పుడే అటు మహావిద్యాలయము వెలసినది. నిర్మలసౌఖ్యములుగల నేటికైలెటూ ఆరోగ్యభాగ్యమునే చూపును అమరావతిని సమర్థించువాదము విశ్వవిద్యాలయగూర్చు తటతగను. అనగా ప్రస్తుతపరిస్థితులకును ఒప్పువు. ఆక్స్ ఫర్డ్ కేంద్రీకీ యూనివర్సిటీలకు కొన్ని వేల వకరముల స్థితికీలదని తెలియవచ్చెడిని. ఇదికాక విశేషధన రొక్కముకూడ నుండును. బ్రిటిషునేత మఖండైశ్వర్యవంతమైనది. అంగ్ల సోదాతుల యీవిచే మహాభాగ్యవంతమైన ఆత్మస్థుల విద్యాలయము ప్రపంచములో శోమణి యోజించు దాశ్వర్యమేమి? 150 సం॥ అంగ్ల పాలన జరిగినతరువాత నేటికీ చంటివాని కన్న ప్రాశం యన్నటుల ఆంధ్రులకు విశ్వవిద్యాలయప్రసాదమును దువిచూపించబోవుచున్నాడు. ఇదియే మహాదాన మని ముము చంక లెంక నేయుచున్నాను. ఈమహాసమయము సరిగమయగొనించు కొనవలయును మనచేతము బహుపేదది. చదువునవిద్యార్థులలో చాలమంది పేదవారు. వీరు పట్టణములలో శ్రమింతుల వాత్రయించి ఉన్నతవిద్యను లభించుచున్న పల్లెలకు నమగవతిలో ఈపేదవిద్యార్థులకు సహాయమిట్లు? లేక అమరావతి ప్రతిష్ఠాపన భాగ్యవంతులకేనా? రాజధానియహాపట్టణములలో చాలాశాతం లుండును. అని, వివిధశ్రమల లేక సుఖముల చే నిర్మితములైయుండును. అమరావతి (పల్లెలలోనుట)లో ప్రభుత్వవిద్యాలయమిదిమేతప్ప ఇతర ప్రతిష్ఠాపనలు కన్దును. కారణము: విద్యార్థులసంఖ్య బాహుళ్యముగ చేరలేకపోవుటయు, కళాశాలకు నవ్వము వచ్చినచో తదధికముగ ధరింప లేకపోవుటయునై యుండును. రెండవగానుకన్న మించిన కళాశాలలండు రాజధాని కాదని పల్లెలో ప్రభుత్వ కళాశాలనే విశ్వవిద్యాలయ మని వ్యవహరించెదరా? క్రైస్తవమనునామను లాభి వ్యయ లాలోచింపనిది అమరావతిపల్లెలో కళాశాల నిర్మించెదరా?

ఇక ఆరోగ్యవిషయము:— బెజవాడకు రాజధానిత్వము సిద్ధించుచో (తప్పక కలుగును) నగరము ఉద్యానరూపముగ (garden city) ముప్పది చు మైళ్లు వ్యాపించగలదు. ప్రస్తుతపు ప్రాంతబెజవాడనే నిర్మాణముగ జూపును ఆరోగ్యకరమని చెప్పరాదు. సహోద్యుపవీటులు ఆరోగ్యవంతులని చెప్పవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయము రాజధానికన్న ముందు సిద్ధింపబోవుచున్నదిగాన కళాశాలలను ఇతరవిద్యాలయములను కళాశాల ద్యానములలో నిర్మింపవచ్చును. మహారాజ జీవనప్రవాహములు సాజన కేనిమిడినెలలు ప్రవహించు. తియ్యనినిగ్గుల కూపోదకము పానీయము. భూమిలో సురుప్తలభ్యమృతములు మెరుగున. వాటిమల కామాయతము వాహునింపవచ్చును.

ను నామకులద్యుంచి కాంగ్రెసు నిధిలోనుండి కొంత సొముత నిచ్చి, తిరిగివచ్చుకూలీల సహాయము పొందే మాట్లాడగలిగి యొకటి నటుకు పంపగోరిరి. ముద్దమారులో సమావేశమైన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసువారి కొక లేఖనుకూడ వ్రాసిరి. కాని యింతవరకు నా యుత్తరమునెట్లు జవాబైనను వ్రాయలేదు. నేను తలచినట్లు కాంగ్రెసువారు సమయమునకు తగు నట్లుతోడ్పడలేనందుకు నాకు చాల విచారముగనన్నది. నిజముగా కాంగ్రెసు సామాన్యప్రజలకొరకే యేర్పడినట్లయినచో ఇండొచిన్ద లేబరు సమస్యను పరిష్కరించుట ముఖ్యవశ్యము.

ఇంకను రోగమెక్కడకీ విద్యాలయములు హరిద్వారగురుకుల ములతల కావా?

బ్రిటిషువారి యధీనములోనున్న ఉత్తరదక్షిణాంధ్రములకు ముఖ్యముగ మూడువిశ్వవిద్యాలయములు ఉండితిరమమును ఒకటవది తప్పక రాజధాని కాగల విషయవాదలోను, రెండవది ఉత్తరాంధ్రములో విజయనగర వైశాఖు రాజుల హేంద్రములలో నెవ్వరునైనను, మూడవది అనంతపుర కడప తిరుపతులలో నే పురమునందైనను స్థాపించవచ్చును. ఇట్లునుటగా నింకను ఎక్కువయునాని నర్పిటియండగూడదని నామభిప్రాయముకాదు. మన మెన్నిటికానింపినను ప్రస్తుతము లభింపనున్నదొక విశ్వవిద్యాలయమే! ఇందులో ఉత్తరాంధ్రులు దక్షిణాంధ్రవాసుల కన్యామయచేయరాదు. శ్రీరామపాటి మండలేశ్వర ధనకొళమున కపేక్షించి విజయనగరమనినను, హాస్యచుల్లదనములచూచి విశాఖపట్టణమనినను చిరకాలమునుండి తెనుగువిద్యాపీఠముగాన రాజమహేంద్రవని వాదించి ప్రయత్నించిన దక్షిణాపథాంధ్ర సోదరుల వాంఛాపునోభిన్నులు కాటంకము కలుగునని నమ్మనలయును. అటులే దక్షిణాంధ్రులు నెల్లూరియు, బల్లారియు, భీష్మించిరాదింపరాదు. ఉభయములను కేంద్రమైన బెజవాడనే మంపవలెను. ఆర్థికవిషయము ముఖ్యము కాదా యనవచ్చును. విశేషధనము కావలసియున్నను చాతలు సర్వజాతియొక్క తేమమునే అభివృద్ధి నే గమనింపవలయును. అంతిమగాని (ప్రాంత) కాభిమానము మనమునం దిడుకొనరాదు. ఈమధ్య ఒకపొంబయి కోటిశ్వరుడు జొంబయి విశ్వవిద్యాలయమునకు పదిలక్షల రూప్యములు సమర్పించియుండెను. కీ! కీ! రచివారి భూమిగారు 11 లక్షలు కలకత్తా మహావిద్యాలయమునకు ఇచ్చియుండెను. శ్రీశ్రీప్రసాద గుప్తగారు కాశీలోని హిందీ విద్యాపీఠమునకు నితయునిపేట 10 లక్షల ఆస్తిని దానముచేసెను. అటులే శ్రీశ్రీశ్రీ గజపతి మహారాజేభిరుండును ఆంధ్రమాత్మభక్తితో జాతీయాభివృద్ధికి కోరుచు భూమివిరాళము నీయవలయును. అందరు భూపాలురును ఆంధ్రరాష్ట్రీయులే అభిలషింపవలెను. ఆంధ్రసహాకరములందరును ఇటులే యోచింపవలెను.

మదరాసులో కేంద్రీభూగమైన భాగ్యసంపత్తి ఏది యని నాన్నేహింతు ప్రశ్నించుచున్నాడు. చెన్నపురిలో అట్టిని లేకుండుట సహజమే. అచ్చట నాలుగుశాతం ఆంధ్ర, తెలుగ, కన్నడ, కేళ) నివసించుచున్నారు. ఈపురములో వివిధజాతీయుల విజ్ఞానమే మిగిలేమై గోచరించుచుండును. ఏజాతియొక్క అభిమానము భోగి ఆహారములే. ఆంధ్రవాసుల (విజ్ఞానములలో కొలదియిది మాత్రమే మదరాసులో నుండును. విద్యాయోగవనండు విద్యార్థుల మిథలో నూత్నముగ ప్రసరించు విజ్ఞానము ప్రసాదించెడి స్వతేజ నామకు లుండవలెను. అట్టిపంథ మదరాసులో కనపడకయే ఆంధ్రవిద్యార్థులు విజ్ఞానమును జాతీయేకపోవుటకు కారణము. కలకత్తా, అల్లాబాదు, లాహోరు పురములలో ఆయాజాతీయుల విజ్ఞానము కేంద్రీకృతమౌటచేతనే అనగరములలోని విద్యార్థుల మానసములలో వారి జాతీయతేజము ప్రకాశించుచున్నదని అనభరభూర్వకముగ చెప్పులను. అనగా జాతియొక్క ప్రాణనిలయమైన రాజధానిలో రష్ట్రీయశక్తిత్వము ప్రత్యక్షమగును గాన దానిని పీక్షించుట చే నే కొంతవరకనుభవము కలుగును. ప్రజమైన స. రాష్ట్రీవాదులకు యువశతములు స్వభావము సాదరమునలే బుద్ధిగా చూచును. కలకత్తా లాహోరువిద్యార్థుల కిట్టియంకాళముకలదు. మదరాసులో నిటిభోగి గున్న.

ఆంధ్రులు, రాజధాని ప్రశంసనేఆక్రమింతుకదా యని యుపేక్షింపరాదు. సర్వదా రాజధానినవస్థమైననే ఆంధ్ర దృష్టి నిగుడింపవలెను. ఈవిషయమును ములకనగా చూచుట ద్విధ దృష్టియు కానేగు రాజధాని నగరము స్థిరపడనిచే ఆంధ్రప్రభుత్వము వికసింపజాలగు ఇది అతిశ్రీవ్రమైనవశ్య. నేను జాతీయకాంక్షలుబట్టి రాజధానియు విశ్వవిద్యాలయము నొక్కటియే కావలయును. సర్వాంధ్రశత్రువునకు నన్యమైన కేంద్రమైన సకలసౌకర్యములు కల్గిన ముఖ్యనగరము బెజవాడయే! వెల్లిండ్ల దొరవాక్యమే ప్రమాణ మని నేను చెప్పియుండలేదు. ఆప్రభువుకుగూడ సరియగు అభిప్రాయమే తోచినవంటి. ప్రజల నిర్వచనమే పరమప్రమాణమని చెప్పుచున్నాను. ఈమధ్య నెన్నేనుసభవారి తీర్మానముకూడ ఆంధ్రావనిలో నేనొగమునకు అపకాళము శకుండ నిదానిచి బెజవాడనే భాయపరచుటానందకరము! వీరి న్యాయసిద్ధాంతము ఆంధ్రమహాశయుల కాదగ్గక మగుగాక!

సునల్ల శ్రీరామస్వమింహం.

కడచిన 30 సం॥ రములనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది, నమ్మకమైనది, కల్పితమైనది సవరముబంగారుకు, శ్రేష్ఠమైన మణులకు పూచీయివ్వబడును.

స్థాపితము 1893

ఈ రకము యింకా శ్రీ శ్రీ రకముల గా జాలకు మజారి జత 1-కి రు 5 మొ 10 వరకు గలదు. కావలసిన ఎడల వి.పి. హ్యారా పంపబడును. టెక్నికల్ సీమకములను అన్ని రకముల పట్టెకంపులు, పుష్కరాగములు చెక్కిన నగలు, బంగారు చెండి నగలు, యితర సామానుల క్యాటలాగునకు ప్రాసిన ఇనాముగా పంపబడును.

వీకంసి చీబిల్ దాన్ అండు నన్ను,
మాన్యుభాక్తురింగు జ్యాయలెట్లు, తపాలపెట్టె నెం 225,
112 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మానస్థానినీ మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

తెలుగులకు! (పాఠ్యభాగ్యుల ప్రత్యేకము) సజాతము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి వైశ్యకాకల శీతములను నివార్యము. అజీర్ణము, ఆరుచి, అవులింథలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శరన్ను, వ్రేళ్లు, అస్థులు, మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పులను బోగొట్టి చేపమును మంచి యారోగ్యమునకు చేచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పులను వెంటనే మాన్యును. యిందు అనేక ఔషధులు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగలచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
బొమ్మ నిడుతూలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

అలీబాబా అండ్ ఫాక్టీరాబర్న్ అవ్వవ్వి విజయము

మాడేహుటలు! ఆంధ్రదేశ మంతవర్తంతము చదివి యెలుగని అపరాధపరిశోధన రూపక మిదియే; నవరసభరితమై కడుపుబ్బనవ్వించుచు నాహాహ యనిపించునది యిదియే; సహజములగు చక్కనిమాటల పాటలతో విలసిలు నాటకము నిదియే.

నవరసభరితము వెల రు 0-12-0

1. ధ్వని విజయము (నాటకము) రు 1-0-0

2. కుచేల — కృష్ణ, ,, 1-0-0

3. చిత్రకేతు, ,, 0-14-0

4. జగన్మోహిని ,, 1-0-0

చిరునామా:— పామర్తి బుచ్చిరాజుగారు,
గోదావరి జిల్లా, కాకినాడ

జ్వరహరి
సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి.పి. సహా 1-2-0
జ్వరహరిని అందుకొనుటకు సరింపిన పట్టు విడుపు జ్వరహరిని. చరిత్ర పురాణాభిరహణం మొదలగు నంద్ర జ్వరహరిని మోసన అమృతాంజనం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి.

లేబరు ప్రభుత్వము

నిష్ఫలములగు వాగ్దానములు

మాలానా మహమ్మదాల్-గోవిందర్

(శుక్రవారము తరువాయ)

లేబరు ప్రభుత్వమును విమర్శించుచు. మహమ్మదాల్-గోవిందర్ వ్రాసిన వ్యాసము.

నమ్మరానివారు

అలీవియరు ప్రభువుగారు చెప్పిన వాటిలో, భారతదేశమునకు ప్రక్కలో ముల్లువలె బాధించుచున్న నాల్గవవియము క నా. క నా. మన పక్ష మేయెప్పుడు నుండును. 'నమ్మరానివా' నుటకు తగిన వానినొకని లేబరుపక్షము సంపాదించెను. ఇప్పుడు సందేహములన్నియు తీరిపోయియుండును. మిల్లుగారు చేసిన ప్రశ్నకు కాలనీల మంత్రి యొసగిన ప్రత్యుత్తరము మితవాదులలో నుండిన నమ్మకమునుగూడ తొలగించినది. కొందఱెయ్యి త్రవ్వి యెలుకను బట్టిరి. ఇమిగ్రేషను శిక్షణ విషయమున మాత్రము లేబరుపక్షమువారు శాసించరు. కాని యితరవిషయములన్నిటిలో లేబరుపక్షమువారు టోరీలు యెట్లుజెప్పిన అట్లుప్రవర్తించిరి.

థామసుగారు కాలనీలమంత్రి. కాలనీల కార్యాలయమునకు ప్రధమసారి బోవునపుడు ద్వారపాలకుడు విమిషనియున్నదని అడిగినట్లును తాను మంత్రినని జెప్పగా తుమాపణ గోరుదులొనికి విడచిపెట్టినట్లును; తానే జెప్పకొనెను. ఆయన తనకు పూర్వమా యుద్ధోగము నందుండిన దేవనెరు డ్యూకుగారిని బోలీయుండుటయే యందులకు కారణమని జెప్పెను. కాని ప్రకృతి తన సంపదనంతయు ద్యూకులకే యొసంగదు. థామసుగారివలె రూపసంపదయైన లేని ద్యూకు లనేకులుండురు.

కాని అన్ని సౌకర్యములు ప్రకృతియొసంగు వరములవలన నెరవేరవు. థామసుగారు ఉద్ధోగమునకు వచ్చినలోడనే చర్యమునవలె నాజాకు కోటు తొడుగుకొనెను. థామసుగారు తాను 9 ఏండ్ల ప్రాయముప్పుడుగూడ ఇంజనలో మసి దుడుచువానికి మంత్రిపదవుల నీయగల యారాజ్యాంగ విధానమునకు కృతజ్ఞుడనై యుండిన వేల్పుయువరాజు యెదుట జెప్పకొనుట వినగా నాకు ఆశ్చర్యమయ్యెను. కాని నాయాశ్చర్యముచాలనే పుండలేదు. ఆయన నూతనకేవలము యెక్కువవెంతగా లిపినది. డిల్లీనిగారు పీలు గారినిగూర్చి జెప్పుచు, ఆయన తనరాజకీయశక్తులు స్నానముజేయుచుండ వారివస్త్రముల దొంగిలించెనని జెప్పియుండెను. ఆరీతిగా నిప్పుడు లేబరుపక్షమువారి నరించిరి. బాల్మీవునుపక్షమువారు ప్రత్యర్థి వర్గము (అపోజివను) అనెడు కొలనిలో మునుగబోయినతక్షణము థామసుగారు చుట్టుతిరిగివచ్చి దొరికినన్ని కొలులను, తెల్లని అంగీలను, పట్టువస్త్రములను (వివిధరకములసభ్యులు)జనుచేసికొనివచ్చెను. లేబరుపక్షమునుగూడ టోరీలలో ఉన్న తత్తరగతివారివలె గౌరవముగా జేయవలెనని ప్రయత్నించెను. ఇప్పుడు లేబరుపక్షమువారు తమ నూతనకేవలములతో బయలుదేరిరి.

లేబరుపక్షమువారు విన్నవించు తుమాపణనుగూడ విచారించెను. లేబరు పక్షము ప్రభుత్వమునందున్నది గాని అధికారమునందు లేదనవచ్చును. ఈ విషయమును లేబరు ప్రధానియే యార్జునండు స్వతంత్ర లేబరు పక్షసభయందు అసత్యమని ప్రకటించెను. ఆయన లండనులోని రషియను ప్రతినిధుల సభ నునూచించి, తనపక్షము ప్రభుత్వమునందు సంపూర్ణాధికారముతో నున్నదని నుడివెను. అప్పటి నుండియు ఆయన సంయుక్త లేబరుపోటీపరీక్షములచెంటికి నృతీరేకముగా ప్రవర్తించుటకు సాహసించి, మాస్కో-బోల్ సెన్సిట్టులతో సంధి కొడంబడెను. తాను తనస్థలమునందు స్థిరపడినపిదప నాపనిజేసినబాగుండెడిది. కాని ఆయన లేబరుపక్ష గౌరవమును కాపాడవలసియుండెను. మాడవ అంతర్జాతీయ సభజరుగులలోపును ఆంగ్లేయ లేబరుపక్షమునకును రషియనులకును సమాధానము కుదిరెను. అడుగునబడి యున్న భారతీయులకును మాగ్డనాల్లగారిని యిట్టి సంపర్కమే యుండిననో ఆయన ఇండియాకష్టములు బాపునిమిత్తము గూడ యిట్టి దృఢమైన విధానమునే అవలంబించియుండును. కాని ఇండియావలన అతని భ్యాతి గలుగదు. మరియూ ఇండియాకు సహాయము జేసిననో రానున్న ఎన్నికలలో జయముగాంచుట కష్టము. కావున ఇండియాను రషియావలె గణించుటలేదు. సరిగదా జర్మనీనీతిగానైన జూరుటలేదు. జర్మనీ విషయము వేరొకమాదిరిగానుండును. మాగ్డనాల్లగారికి జర్మనీయందు విశ్వాసముగలదు. ప్రాంచివారికి

గూడ జర్మనీగోరుదాని నంగీకరింపమని సలహా జేయునూ వారి కోర్కెలంగీకరింపబడుటకు తంటాలుబడి చివరకు మిత్రమండలిచే ఒప్పించెను. కాని భారతీయులకు మాత్రము వేరుగాజెప్పును. యార్జునగరము ఉపన్యాసమునందే "బ్రిటిషు ప్రజాపాలనకు తగినసహాయముజేసి, బ్రిటిషు లేబరు ప్రభుత్వమునంగు విశ్వాసముంచుడు" అని నుడివెను. మాగ్డనాల్లగారికి ఇండియాకన్న జర్మనుగూడ ప్రయితరమైనదని దీనివలన స్పష్టమగుటలేదా? ఇండియాదేశము, సకలప్రపంచ శాంతి ప్రియుడగు మహనీయుని నాయకత్వముక్రింద శాంతి నేగోరుచున్న ఇండియాదేశమునుగూడ విశ్వసించి దాని కోర్కెలనుగూడ అంగీకరింపజాలదా? బ్రిటిషు ప్రజాపరిపాలనమే ఇండియాపట్ల తమవిధిని నెరవేర్చవలెననియు, బ్రిటిషు లేబరుపక్షమువారే తమ భారతీయ మిత్రులయందు విశ్వాసము జూపవలసియున్నదనియు సేను దలంచుచున్నాను.

గుణపాఠము

లేబరుపక్షము వారినిగూర్చి మనమొక్కరమే యిట్లు తలంచుచున్నవార మగుచో భారతీయులు విశ్వాసపూర్వకులనవచ్చును కాని, మాగ్డనాల్లగారి ప్రభుత్వమువారు అన్యాయముగు ఇరాకుసంధిని నిర్బంధించుటచేతను, పాలస్తయినువారికి న్యాయస్వాతంత్ర్యములనిరాకరించుటచేతను, సామ్రాజ్యకాంక్షచే మోసలుపై బ్రిటిషువారికి హక్కు వదలుకొనకుండుట చేతను తూర్పుదేశములలో ప్రబలిసె యభిప్రాయము వలన లేబరు ప్రభుత్వమును మన మొక్కరమే నిందించుటలేదని తెలియగలదు. ఈజిప్టు నుడానులో జరిగినచర్యలు యింకా నెక్కువవిపులముగా రుజువుజేయుచున్నవి. అట్లురాకాల్పులకు క్రిందటి ప్రభుత్వము వారు సామాన్యనీతిగా తుమాపణలు చెల్పుటయేగాక యిప్పటికిని పూర్వరీతిగానే నైస్యములు సంపరించుచున్నవి. నుడానుపోర్టునకు, అల్గాండ్రియాకు యుద్ధనౌకలు బంపబడునను వార్తలు వినుటతో, కర్జునుగారిస్తానే విదేశమంత్రిగా మాగ్డనాల్లగారువచ్చుటయందుగాని చర్చలుగారి స్థానే ఇ. జి. జి. మూడుగారు వచ్చుటయందుగాని తప్పేమియులేదని దలంపవలసియుండును. లేబరు పక్షమును బయలుపెట్టినది ఇండియా ఒక్కటియేగాదు. లేబరు పక్షము ప్రాగ్దేశమంతకు చెల్లినది. లేబరు పక్షమికముండు అభివృద్ధిగాంచవచ్చును. కాని అది మనయవసరముగాదు. మన దేశముక్రింద లిబరల్తోరీ పక్షములవారిపై నాధారపడిన యెంతఫలితముండునో లేబరు పట్లగూడ నట్లే. బుద్ధిహీనులమై లిబరల్ పక్షమును నమ్మి యెట్లు మోసబోయి భ్రమతోలగించుకొంటిమో అట్లేయగును. ఇండియాదేశము స్వయంసహాయముపై నాధారపడవలెను. అవసరమగుచో తనతోడుగా బానిసవలె నున్న యితర ప్రాగ్దేశీయుల సహాయమును గోరవచ్చును. 1920 సం॥ సేను విరోధాఖండమునందు గావించిన దీర్ఘసంచారము నందు యీ గుణపాఠమును సేను నేర్చుకొంటిని. లేబరు ప్రభుత్వము దీని నసత్యమని రుజువుజేయజాలదని దలంచెదను.

పి. డబ్లియం. డి. ఆఫీసులను. అలహాబాదునుండి లక్నోకు మార్పుటనాజ్ఞేమించును భారతజాననసభలో లీనివేదికపై గావించిన తీర్మానము నకు పౌర యువూర్వక మగు ఆంగీకారమునొసంగుచు ను అలహాబాదులో నొక బహిరంగ సభలో తీర్మానములు గావించినటుల లీ డరు విలేఖరి చెలుపుచున్నాడు.

బనారసు సల్లమందు వేలము

1925 సంవత్సరములో కాశీసల్లమందు పెట్టెయకలకత్తాలో బహిరంగముగా వేలముజేసి అమ్ముబడును. కాని ముందుగా తెలియజేయకుండానే యీమొత్తమును తగ్గించుటకుగాని సల్లమందుయొక్క రకమును మార్పుటకుగాని ప్రభుత్వమువారికి హక్కుగలదు. (అ.పె.)

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి, నాస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకేక భూతవైద్యము, తమాషాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో ఉమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథముల చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గాల్గరయ్యియుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211888-8 పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, బ్రా గురుజిత్తా.

మంచి తరుణము!

చాలా తాభము

త్వరపడుడు!!

చాలా తగ్గించిన ధరలు నాణ్యమైన బనీనులు

ముఖ్యముగా వర్తకులకు యిందుమూలమున తెలియజేయునది యేమన?

ఇదివరలో కంటే ప్రస్తుతము మామిల్లియొక్క బనీనులను చాలామంది జనులు ప్రపయోగపర్చుచు. వాటియొక్క నాణ్యమునుగురించి యెక్కువగ స్తుతించుటవల్లను, మరింతగా పెల్లడిచేయు నిమిత్త్యమై ప్రస్తుతపు మామిల్లియైన లీప్టుమీడ 12½ నూటికి రు 12-8-0 కమీషను మామూలు యిండియానూలు బనీనులును, (వట్టు, వత్తి) బనీనులకు నూటికి రు 15-0-0 కమీషన్ యున్నా 100 డబ్బు ఒకేతూరి ఖరీదు చేసేవారికి వేరేటరమ్మున్న యేర్పరచితిమి గనుక తక్షణము కావలసినవారు ప్రాసుకోవచ్చును.

శాంపిలు ప్యాకెట్టు ౧-కి ఖరీదు రూ 6-0-0.

తయివిలాసము:

బనీన్సు, బెజవాడ. మానేజరు:— ఆంధ్రవోంజీరీమిల్సు, బెజవాడ. (దక్షిణ ఇండియా)

బిడ్డకు తగిన ఆహారము తల్లికి సంతోషము

రాబీన్స్ సన్ను "పేటెంటు" బార్లీ

అప్పుపాలు, శేడపాలు, మేకపాలుకన్ డెయ్యిడు పాలు తోయితర కిండి పాలు తోచేర్చి యువబాల్యవరచిన బిడ్డలందరికి నుంచి ఆహారమును తల్లులందరూ వారి బిడ్డలకు తగిన ఆహారము యిచ్చుటకై బిడ్డలకి ఆహారలోపలమును పరిష్కార ఆహారమును ఏర్పాటుచేయు విషయమై తన శ్రద్ధవహించువాడౌటచే హిందూదేశము వంటి గతి బిడ్డలకురూపబద్ధ చాలా హిందూగురువుడి. అన్నిరకముల బార్లీలను ఆహారముగించువాడౌడు.

బార్లీ తేరడయిన ఆహారమనెదను.

రాబీన్స్ సన్ను "పేటెంటు" బార్లీ

విక్రీయి కాప్రయోగముగాను అతి శ్రద్ధతోను తయారుచేయబడుచున్నది. రాబీన్స్ సన్ను "పేటెంటు" బార్లీ ప్రపంచమందు అంతటను వాసుగా పెల్లడియైయున్నది, మరి యాహారపించుచు చున్నది. అన్నిరకములలోను లైడ్లులచే విశేషముగా శిశువులచేయబడుచున్నది. ఇది విక్రీయి పరిశుద్ధమైన, అనుబాధి, రాబీన్స్ సన్ను "పేటెంటు" బార్లీని తప్పక తయారుచేసి నాని దుకాణములందు కొనవడు ఇది అన్ని బాలలలోను దొరకును.

రాబీన్స్ సన్ను "పేటెంటు" బార్లీ

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నెవ్వలకునుంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన బాకప్రఖ్యాతమైనమందు. ఇది ఇప్పుడిప్పుడు తయారుచున్న క్రొత్తమందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాసుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యాచ్యుతము నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పోటులు, టెంబులు, మొదలగుబాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పనిజేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. నెత్తున ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి శిథిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్నిపాపులో దొరకును

మోహినితైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

తామరతైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది.

దంతచూర్ణము

కండ్ల రోటుకు తీపులకు మంచిపానము.

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు

బొంబాయి

పసుళ్లకు తైలము

నెల. డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. నో 0-11-0

1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్టేజీ 0-5-0 మాత్రమే. అరికాళ్లు, అరిచేటలు, చర్మము కాళకవలన, శీతగాలి వలన పగిలి నీరు కారుటయూ, జిలపుట్టుటయూ సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పసుళ్లమూని జీలపోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పసుళ్లనొప్పియు నయచును. స్వల్పక్రయము. కాళి పసుళ్లకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడతగినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బునుచేయును. ఈకాటుకను విరువక కొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిమందలు, కండ్లమసకలు మొదలగు మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుకమాత్రమేయుండును.

కవచారి

కీచా 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. నో రు. 1-6-0

దక్షిణ క్వాశికాశములందు బుహితవలన ఏర్పడునట్టి ఇది అనేకవిధములు తైత్త్యములగు ఏర్పడిన వస్తు. శీతకాలమున ప్రబలింప దగ్గు. క్వాశికాశముల నూట్ల వాతములందు ఏర్పడువస్తు. ఉబ్బునూ, తయనగ్గు దగ్గునూ సేవించవలసిన వస్తు. దగ్గు విధమును బట్టి యుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్రపత్రిక

లక్ష్మి ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

10, నిస్ బెట్ రోడ్, లాహోరు.

(1924 నవంబరు 28 వ తేదీన 1918 నవంబరు 28 వ తేదీన ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్ట్ ననుసరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.)

అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 వాటా 1-కి రూ 100 లు చొప్పున 10,000

ఈదిగవ జెటువబడిన ప్రకారము చెల్లించవలెను. వాటాలుగా విభజించబడినది

ధరఖాస్తుతో రూ 5 లును, మంజూరై నతరువాత రూ 5 లును, మిగతకోరినప్పుడు ప్రాప్యము లోని నిబంధనల ప్రకారమును చెల్లించవలెను. జాబితా తర్జునలో మూయబడుటచే దరఖాస్తుదారులు తక్షణమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. చందాలు చేయబడిన మూలధనము రూ 8,50,000 లకు పైగానే గలదు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు

1. లాలా లజపతిరాయగారు, 2. చండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయ జడభగత్ రామ్ గారు, 4. రాయబహదూరు లాలా ధన్వంతరీరాయగారు, 5. లాలా దివాన్ చందుగారు, 6. డాక్టరు నిహల్ చందు సిక్రిగారు, 7. చండిత కె. సంతానంగారు.

అసాధారణమైన, అపూర్వమైన విజయముగలుగుచున్నది. మొదటి 4 మాసములలోనే 450 ప్రమాపములకు (ప్రమాదము) రూ 1000000 లకు పైగాను. మితవ్యమునకు, యోగ్యతకు పూర్తివిశ్వాసమును. మాకంపెనీలో పోగొట్టుకొనకుండుటకు, నిర్వివాదమునకు ప్రత్యేక సదుపాయములు గలవు. ప్రస్తుతము నవీనపద్ధతుల నన్నిటి ననుసరించి ధీమాకంపెనీవ్యవహారము జరుపబడుచున్నది. ప్రాప్యమును, ఫారములను, ఇతర సంగతులను ప్రధాన కార్యాలయమునకు దరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

చండిత కె. సంతానం (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

మంచి పనులపై, పూర్తి లాభము ప్రకారము దరఖాస్తులు ఈ దినపత్రికమునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అక్సెస్ జరుకార్యాలయము, 16 నుంకురామ తెట్టిపేడి, మద్రాసు.

కామినియానా

పెంట్రిక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

పెంట్రికలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామినియానాను వాడి నర్వరముగా కిరోజు ముల గాపాడుకొనుడు. పెంట్రికల కేజాబ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యోపధము వానిని మొత్తముగా పట్టునలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకవరీక్ష వల్లమీకే తెలియగలదు. మీ కిరోజుముల నతిశుభ్రవరము. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్డఖరీదు రూ 2-10 0.

126

కీచివార్తలు ప్రత్యేకము.

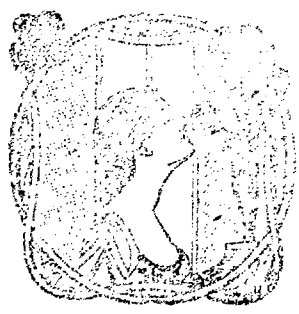
ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు.

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు పేసికొన్న పరిమళ
1 ట్రాం బుడ్డి 0-12 0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1/2 ట్రాం బుడ్డి 0 8 0 }

పై కామినియానానా, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయించబడును. తేకున్న సాలువజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.

155 జమ్నామఠి, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

దీపావళి వినోదము

మతాబాబద్ది

ఇది సాధారణముగ కన్యలలో అమ్మ తీగవలె మాటి మాటికి ఆరిపోక నిర్వికారి దానికంటె పదిరెట్లెక్కువకాంతి నిచ్చును. ధర చాలచౌక.

సుమారు 60 గజములు బద్ది చుట్టు 1 కి 1-12-0
,, 80 గజములు బద్ది చుట్టు 1 కి 0-15-0

వర్తకులకు పేరుధరలు

రు 8 కు మించిన అర్హతకు పోట్టుఖర్చులు ఉచితము.

నిడము రి వెంకటకృష్ణమూర్తి, రాజమండ్రి.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్ర

అన్ని జాతులవారును ఏనుగును నందైనను శ్రీ పురుషులు కాలక్యతానయితే తీసుకొనటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నాను. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుడు.

82 మౌలగల దబ్బా 1-కి రూ 1-0-0

ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాటలాగు ఉచితముగా కంకబును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి

219

26, బ్రాడ్వే, న్యూ యార్కు

The Zandu Pharmaceutical works Ltd, Bombay

జాండుబొంబే షధశాల లిమిటెడ్

బొంబాయి 38

జాండుబారి చవనపాశ

జలుబు, కడుగు, జ్వరము మొదలగునవి యెదురు పోయ్యుటకు చాలా ఉపయోగపడు సుగంధితులగు దివ్యోపధముగా కిరోజునుకల్గి నెదుగును శుభ్రవని చెడిపోయిన జ్వరమును బాగుచేసి జ్వరశక్తిని వృద్ధిచేసి నెదురుబాంబు వర్షానికి గా మెనది

ఎల్లప్పుడూ జలుబు, కడుగు, జ్వరము మొదలయినవాని పీడింపబడుచు బక్కచిక్కి వశికుపుడుపుత్రప్రాచును.

1914-11-28 (14-11-28) న బర్లొరిమండి కె. కేశవరావు డి.వి.టి.యల్ గా రిట్లా వ్రాయుచున్నాడు.

"మీ చక్కన పాశవలన నాకధికమైనగుణము కన్పించినది. దనుచేసి రైల్వే పార్కులుద్వారా మరి రెండుసార్లును పంపుడు."

మె 1 పాను రూ 2-8 0. 1/2 పాను రూ 1-5-0.

వి.పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కోరువానికి మా క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

ఎల్లప్పుడూ సేగింప తగినది. ఒక్కసారి వాడిచూచిన యెము తెలియగలదు.
డా.మోదర్ అందు కంపెనీ,
43, చెనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.